

Thirsis Minnewit. Deel 3

Editie Jos Houtsma

bron

Thirsis Minnewit. Deel 3 (ed. Jos Houtsma) Johannes van Heekeren, Amsterdam 1712

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/_thi001thir09_01/colofon.php

© 2013 dbnl

Beknopte verantwoording

Jos Houtsma

De tekst van het eerste deel van *Thirsis Minnewit* is uitgegeven op basis van de oudst bekende uitgave, die van Willem van Hekeren, Amsterdam 1708, bewaard in de bibliotheek van de universiteit van Amsterdam onder de signatuur MUZ 122. Bij het vaststellen van de tekst is tevens gebruik gemaakt van de uitgave van Johannes van Heekeren, Amsterdam 1712 (Bibliotheek van de Radbouduniversiteit Nijmegen, signatuur 39 c 296), van de ongedateerde uitgave van Johannes van Heekeren (Tresoar, Leeuwarden signatuur 2588 TL) en van twee latere edities: die van Abraham Cornelis, Amsterdam z.j. (ca. 1750, privé-bezit), en die van Marinus de Vries, Deventer, z.j. (na 1735, privé-bezit).

De tekst van het tweede deel is uitgegeven op basis van de oudst bekende uitgave van Johannes van Heekeren: Amsterdam 1710, bewaard in de bibliotheek van de universiteit van Amsterdam onder de signatuur MUZ 122. Bij het vaststellen van de tekst is tevens gebruik gemaakt van de uitgave van Johannes van Heekeren, Amsterdam 1711 (Bibliotheek van de Radbouduniversiteit Nijmegen, signatuur 39 c 296), van de ongedateerde uitgave van Johannes van Heekeren (Trezoar, Leeuwarden signatuur 2588 TL) en van latere edities: die van Theodorus Crajenschot, Amsterdam z.j. (ca. 1750, privé-bezit), en die van Marinus de Vries, Deventer, z.j. (na 1735, privé-bezit).

Er bestaat een afwijkende versie van het tweede deel, die van de Wed. van Gysbert de Groot, de oudst bekende versie uitgegeven in Amsterdam 1710 (bewaard in de Koninklijke bibliotheek in Den Haag onder signatuur 13 L 22). De in de editie van Van Heekeren niet voorkomende liederen uit de editie De Groot zijn apart uitgegeven. Bij het vaststellen van de tekst van deze liederen is ook de editie De Groot van 1726 (in privé-bezit) geraadpleegd.

De tekst van het derde deel is uitgegeven op basis van "verbeterde" uitgave van Johannes van Heekeren: Amsterdam 1712, bewaard in de bibliotheek van de Radbouduniversiteit Nijmegen, onder de signatuur 39 c 296. De tekst is vergeleken met die van 1711 (bibliotheek van de universiteit van Amsterdam MUZ 122), met die van de editie van Johannes van Heekeren, Amsterdam 1716 (Leeuwarden, Trezoar, signatuur 2588 TL) en met die van Theodorus Crajenschot , Amsterdam z.j. (rond 1750, privé-bezit) en van Marinus de Vries, Deventer, z.j. (na 1735, privé-bezit). De liederen uit de editie 1711 die in 1712 niet opnieuw zijn opgenomen, zijn als bijlage aan de tekst toegevoegd.

De vrolyke zang-godin is uitgegeven op basis van de editie van Jan Graal, Amsterdam 1713 (KB, 233 L 3). Bij het vaststellen van de tekst is gebruik gemaakt van de editie van Jan Graal, Amsterdam 1716 (Trezoar Leeuwarden, signatuur 2588 TL). Tevens is gebruik gemaakt van edities van Abram Cornelitz, Amsterdam, z.d. (ca. 1750, privé-bezit), en Marinus de Vries, Deventer, z.d. (na 1735, privé-bezit)

Tekstpresentatie

Bij de uitgave zijn de volgende ingrepen uitgevoerd:

Bij de weergave van versregels is uitgegaan van het strofeschema, ook als de bron versregels achter elkaar drukt. Binnenrijmen zijn opgelost.

De interpunctie is gemoderniseerd.

Het onderscheid tussen initiaal, kapitaal en klein kapitaal, en tussen grotere en kleinere lettercorpsen (m.n. in de titels) is verwaarloosd. Inspringingen zijn niet weergegeven.

Het brongebruik van cursief (doorgaans om onderscheid te maken tussen directe rede van personages in dialoogliederen) is niet gevolgd. Voor het weergeven van directe rede worden consequent dubbele aanhalingstekens gebruikt. Als wordt aangegeven dat tekstgedeelten herhaald moeten worden door aanduidingen als "bis" zijn deze aanduidingen cursief weergegeven. Ook ondertitels en andere toevoegingen aan de tekst die in de bron werden aangetroffen zijn cursief weergegeven.

Andere afwijkingen van de bron die voor de uitgave is gebruikt, zijn in de noten verantwoord.

De liederen zijn genummerd, met het incipit tussen teksthaken. De strofen zijn genummerd.

Register**A.**

Ach Silvia mijn waarde maagd.	48
Alweer aan 't ouwe houwe trouwe.	74
Als ik uw schoonheid zie.	87
Amaril mijn lust en leven.	107

B.

Bregje was lest heel belust.	75
Bewaarje vuur en kaarsje wel.	1210

D.

Distelbeekje klaar als glas.	1
De Zuider-zon liet sijne stralen.	2
Dat Sinter klaas dien ouden baas.	46
Daar zalder een scheepje van voren.	73
Die de wereld wel insiet.	83
Doen Daphne d'overschoone maagd.	102
Daar Rosemond daar is een Roos.	105
Daar twee geliefde trouwen.	124
Dat is soo moi de Bruid te zijn.	125

E.

Ey siet de Bruid betulband. 69

G.

Geen mens op aard geschapen. 12
 God groet u goeden morgen. 15
 Goeden avond al dat zootje. 53
 Gelyk een Roose knop 130

H.

Hoe drijft de liefde myn gemoed. 7
 Hoe zoet is 't als de soete min. 72
 Hei hoe is 't hier 't lijf vol bier. 85
 Haring is soo bon. 91
 Heer Aaltje buur wat. 129

I.

Ik ga soo vaak tot mijn vermaak. 1
 Ik wil op Venus snaren niet meer. 61
 Ik vrijden op een tyd een soet. 91
 Ik klom 'er den boom al op. 99
 Ik zing Leanders liefde en Heros. 132
 't Is tijd dat ik bestel eer dat ik kom. 39

K.

Kom myn hartje kom myn troosje 18

L.

Laatse trekken die gekken. 14
Lieve ey vlegt een kransje van, 17
Laura sat laast aan een beek, 77
Lestmaal in 't krieke van den dag. 86
Lieve Mopsie wilje sterven. 109

M.

Maakje klaar, maakje klaar. 36
Men wil dat ik uw by zijn sal. 116
Myn soetje ik moetje dit op sijn Vries. 128

N.

Nu vlugt de krijg ten velde uit. 66
Neen Kloris neen uw minnegloed. 67
Neen Kloris neen myn hart. 93

VI

Nu weest verlijd jong hart.	100
Neen neen gy sult de liefde niet	108
Nu laat ons allegaar dankbaar.	113

O.

O schoon verweelde daegraad,	44
O Praal van Venus kroost.	70
O Kersnagt schoonder dan de dage.	78

P.

Philis ag ik kwijn van liefde.	34
--------------------------------	----

R.

Roo corale lipjes.	6
--------------------	---

S.

Staat 'er jou wyn en bier al klaar.	8
Schep moet mijn ziel gy sult verkwikken.	60
Stilt uw wreedheid God der minne.	101

T.

'T sa trekt rustig.	13
Te hellevoetsluis daar staat.	26
Te Gent daar staat een klooster klein.	55
Toen eerstmaal my de lust began.	88

V.

Verliefde Maegd.	3
Vrouw Venus, en God Mars.	5
Vrienden sou men geen vreugd bedrijven.	23
Venus 'k heb u trouw gedient.	65
Vrijertjes wilje met my gaan,	80
Vliegt minnezugjes vliegt	94
Vryers wilje gaan uit vryen.	106
Vermakelijke maagden lustig	117
Vrouw bruid Vrouw bruid sit op en waakt.	119
Vreugde vreugde ja wel vreugde.	123

W.

Wel wat of Knelis overkwam.	11
Weg Venus wigt met al uw liegen.	28
Wel wat zijnder gekken.	31
Werd dan myn min veragt.	33
Wat wrede pyn lijd Ik	42

VIII

Waar blyft mijn Herder.	56
Waren de Vrouwen noit geschapen.	64
Wel kniertje mijn hartje.	81
Wie sou met my niet lustig.	91
Wel heeft Salomon gesejd.	110
Wekt liefde in ons leven.	114

Z.

Zie, zie, hoe men kaikt,	119
--------------------------	-----

EYNDE.

Thirsis Minnewit

Klagende Minnaar

1.

Ik ga so vaek
Tot mijn vermaak
Aan 't Beekje by de Linde,
En dat alleen
Omdat ik meen
Mijn Nimphje daer te vinde.

2.

't Gebergt en top
Dat klim ik op
En ga door het boschage
Waar Echo meld
En my verteld
Zoo menig vryerage.

3.

Doch 't is verdriet
Als 't oog niet ziet
Waer hert en ziel na haken:
Dat is het schoon
Van uw persoon
En rood gebloosde kaken.

4.

Uw lipjes teer
Vermogen meer
Als Phoebi gulde stralen, 'De gulden stralen van Phoebus (de zon).'

Dewyl, Me-vrou,
Des Hemels dou
Komt op uw lipjes dalen.

5.

Ach Herderin,
Mogt ik mijn Min
Eens door uw lipjes blussen!
Een kleine zaak
Is mijn vermaak:
Mijn Nimphjen eens te kussen.

**Van het Distelbeekje In de editie 1771 titel: Klagende minnaar;
ondertitel: Van het Distelbeekje.**

1.

Distelbeekje, klaar als glas,
Dat hier kuyert door het gras,
In de schaduw van de bomen,

In 't geselschap van 't gediert,
 't Geen hier rondom singt en swiert:
 Hebje Kloris niet vernomen?

3.
 Else bladen, groen en bleek,
 Die u spiegelt in een Beek,
 Meer bekent als grooter stroomen,
 Madeliefjes, wit en root,
 Boter-bloemen langs de sloot:
 Hebje Kloris niet vernomen?

4.
 Waar of Kloris blyven mag,
 Klorisje die met den dag
 Dagelicks hier plag te komen!
 Echo, die haer altijdt hoort
 Als sy my toeroept het woort:
 Hebje Kloris niet vernomen,

5.
 Waerom antwoord gy my niet?
 Wat is Klorisje geschiet?
 Wie belette haer te komen?

Echo Omen. 'Ooms.' D.w.z. zoals uit de volgende regels blijkt: oudere heren.
 Klorisje, sal dan uw jeugd
 Van twee grysaards sonder vreugd
 Werden alle vreugd ontnomen?

Herders-Zang

De Zuyder-zon liet sijne stralen
 Op Veld en Akkers nederdalen,
 Wanneer Philander ademtogt 'Verademing.'

In 't lommer en de schaduw sogt
 In 't naaste woud, om 't Zonnelyt te ontvlugten,
 En uit de borst van sijne min te zugten.
 Daer hy sijn Rosemond
 In 't groen al slapend vond.
 Als opgetogen door verwonderingen,
 Begon de Herder dus te singen:
 'Waer vond men schoonder Tafereel
 Gemaald door 's Kunstenaars penceel
 Als my hier word verstoond in 't leeven?
 'k Sie Rosemond hier rusten by een bron,
 In 't lommer van de groene dreeven,
 Voor 't steeken van de middag zon,
 Terwijl haar blonde ontsnoerde haaren
 Doorvlogten zyn met bloem en blaâren.
 Gy pluym gediert, ontwekt haar niet,
 Laat die Bekorelijke rusten:
 Mijn Oog moet sig nog wat verlusten
 In 't schoon dat my 't geval 'Het toeval.' hier biet.
 O lief geval, dat voor mijn oogen
 Komt soo veel schoonheid t'saam vertogen!'

Tegen-Sang van Het lied is een tegenzang bij het in de wijsaanduiding genoemde lied.

Stem: *Ach schoone Maagd*

1.
 Verliefde Maagd,
 Meend gy met lonken

t' Ontfonken
 Mijn hert wel eer belaagd?
 Neen, 'k stel de min
 Gantsch uit mijn zin,
 'k Wil altoos met mijn vryheid pronken.

2.
 Weg malle prey, 'Trut.'
 Met al uw snappen
 En klappen! Zeg: 'kwebbelen en kwekken.' Klappen heeft de connotatie 'roddelen.'
 Ik laat u in de ley. 'In het verdriet.'
 Schoon gy mijn ziel
 Wel eer geviel,
 Zult gy my nu nooit weer betrappen.

3.
 Dat komt, zottin,
 Van 't naa te loopen
 En hoopen
 Op uwe trouwe Min.
 Neen, 'k lag u uit,
 Gewaande Bruit,
 'k Sal voor mijn geld wel schoonder koopen.

4.
 Het blinkent Gout
 Heeft groot vermoogen
 In d' oogen
 Van Juffers, jong en oudt.
 Beklaag dan niet
 Uw swaar verdriet:
 Gy hebt u zelfs te loos bedroogen

5.
 Als ik de wijn
 Zie in den beker,
 't Is seeker:

Die baart my Medicyn,
 Die voed de vreugd
 En doet my deugd,
 Dies hoef ik noit geen Apotheeker.

6.
 Weg dart'le Min,
 Jou regte sotje! De 'ik' heeft het beeld van Cupido voor ogen.
 'k Bespotje,
 'k Verban u uit mijn zin.
 Schoon ik wel schijn
 Uw slaaf te zijn,
 't Is maar geveynst en ik bedotje.

Tegen-Sang

7.
 Ik haat de Wijn
 En al die prullen 'Waardeloze figuren.'
 Die pullen 'Drinken.'
 En dag'lijks dronken zijn.
 Mijn Hert en zin
 Leeft door de Min,
 Dies sal myn Bacchus noit meer lullen. 'Bedriegen.'

Mars En Venus

Stem : *Bolonois Hontje*

1.
 Vrouw Venus en god Mars
 Lagen te saam in weelden.
 Vulkaan sijn kop stond dwars

En hy sprak: 'Ik sal gaan smeeden een net
 Waer door ik haar in 't korte wel dien Vreugt belet.'

2.

Al hinkent gaat hy heen
 En stelden hem aan 't Smeeden
 Met sijn berookte Leen, 'Leden.'
 En maakte een net om dat Ledekant
 Daer Mars en Venus blusten haren Minnenbrant.

3.

Daer lag dat soete paer,
 Soo fraey door 't net bedroogen!
 't Schouspel dat was heel naar, 'Droevig.'
 Want 't heel godendom was 'er toe versogt
 Om 't werck te beschouwen door Vulkaen gewrogt.

4.

Sy lagten al te saam
 Om dat soet boeverytje:
 Die klugt was aangenaam.
 Maer god Mars die was sijn kop heel kroes, Hij was woedend.
 En wensten 't godendom daar al wel Voor den droes. Hij wenste ze naar de duivel.

5.

Merkurius sprak van ter sy:
 'Ik wens wel eens te leggen
 Gevangen gelijk als hy,
 En dat voor 't plysirtje van een nagt,
 Al wiert ik van de heele werelt Uit gelagt.'

6.

Neptuun, dien ouden bloet,

Begon by naar 'Bijna.' te schreyen
 En hy segt: 'Ag Smitje soet,
 Ik bid u, laat dog dees gelievjes los.
 Gy hebt uw eer weerom door 't speelen Van dees pots. 'Door het uithalen van deze streek.'

7.
 Hier op Maakt hy 't net los.
 God Mars trok straks naa Tracien
 En Vrouw Venus naa Paphos
 En al 't Godendom ging yeder een sijns sweegs.
 En die dit Liedje digte, maakte Noit wat deegs. 'Deugdelijks.'

Klagende MinnaerIn de editie 1711 het openinglied.]

Hoe dryft de liefde mijn gemoed!
 Als 'Zoals.' d' Oceaan, door eb en vloed
 Of sterke winden, hare baren
 Ziet aan het stargewelf of weêr ten afgrond varen,
 Dus word mijn ziel met hoop gevleyd
 En schynt ten Hemel opgeheven,
 Dan weder al die vreugd ontzeyd.
 Dit dwingt me tot wanhopend leven:
 O hoop en wanhoop t'zaam gesmeet,
 Wat baart g' een Minnaer hartenleet!

Nieuwejaars-Zang

1.

Staet 'er je wijn en bier al klaar?

'k Wensje veel heil in 't Nieuwe jaar.

Wilje meer weeten,

Zoo roep me ten eeten,

Al hadje maar 'Alleen maar.' bokkende flensjens 'Boekweitflensjes.' gaar.

2.

Zoo je wat aârs te schaffen weet, 'Als je iets anders weet op te dissen.'

Over al ben ik toe gereed:

Hoenders en duiven,

Of bouten te kluiven,

Het is my al even eens wat ik eet.

3.

Luister eens, alderzoetste mens, De eerste aanwijzing dat de 'ik' zich richt tot zijn geliefde.

Wat ik in January wens:

Dat in je stooven

Geen koolen uit dooven,

Al giet j' er een emmer vol nat op lens. 'Leeg.'

4.

Is 'et in February koud,

Dat men je dicht in dekens vond.

'k Zal je bezoeken

Op wafels en koeken 'Voor wafels en koeken.'

Indien je dan vastelen avond houd.

5.

Dat je de wonderlyke 'Onvoorspelbare.' Maart

Nimmer en steekeld met zyn staart

En je zyn buyen

Niet leggen te bruyen 'Plagen.'

Wanneer je gaat wandelen, ryd of vaart.

6.
 d' Eerste dag van de groene April
 Scheerd men de gek met wien men wil,
 Maar ik wil zweeren,
 Komt iemand je scheeren, 'Voor de gek houden.'
 Ik sny hem uit joks 'Voor de grap.' wel eens in zyn bil.

7.
 Als 'er de zoete Mey genaakt,
 Dat je dan ook in liefde blaakt
 En je laet knippen 'Vangen.'
 Zoo mak als de kippen
 Zoo ras 'er het haantje maar jagt op maakt.

8.
 Datje de zon in Juny niet
 Branden moet als een roode biet
 En je geen vliegen
 Of muggen bedriegen
 Met steeken en byten al eer j' et ziet.

9.
 Is 'et in July heel mooi weer,
 Dat ik je leg in 't hooi ter neer,
 Of je mag leyen 'Leiden.' Het onderwerp ik: 'ik.'
 In grasige weyen
 En drukken en kussen je keer op keer.

10.
 Als je in Augustus legt te bed,
 Dat 'er geen vloot je rust belet.
 Kom 'et me klaagen
 Indiense je plaagen,
 Ik salse versuipen in 't paarde wed. Een drenkplaats van paarden.

11.
 Dat je in de Kermis maand, om niet,
 Al het hansworstendom beziet.
 Schaf je dan harsten, 'Stukken braadvlees.'

Ik eet me te barsten,
 Indien ik verschynen mag, als 't geschied. 'Misschien.'

12.
 Heb je in October wyn te veel,
 Dat je bedenkt mijn drooge keel.
 Wildse niet spaaren:
 Ik magse soo gaaren,
 Al was se vol suiker en pypkaneel.

13.
 Als je in November worsten stopt,
 Dat j' er niet een te barste propt,
 En 'er geen katten
 Ten huisen uitspatten
 Met beulingen, 'Worsten.' dat 'er om word gemopt. 'Gemopperd.'

14.
 Eer je de Wintermaand besluit,
 Dat je dan weesen meugt de Bruid.
 'k Zal je dan zingen
 Van koddiger dingen,
 En scheyen 'er nou maar uit, uit, uit.

15.
 Zoetjes, ik eindig al te rad!
 Weetje wel wat ik bedongen had?
 Pannen te veegen 'Leegeten.'
 En kruiken te leegen,
 Mijn hoopje, myn troosje, myn lief, myn schat!

[8. Wel wat of Knelis over quam]

Stem: *Te Vlissing leit een Jagt bereid*

1.

Wel wat of Knelis over quam,
 Dat hy al in sijn oude dagen,
 Dien saggelaar, 'Zeurpiet.' dien ouden stam,
 Van Kaatje 't ja woord af ging vragen!

2.

Had hy die schijven Het geld. niet gehad,
 Hy hadse 'Had haar.' nimmermeer gekregen.
 Al was hy niet als gal en spadt, 'Gal en spataderen.'
 Sy had daer toe in 't minst niet tegen.

3.

Sy dagt: die Sul moet haast van kant, 'Die is gauw dood.'
 Dan sit ik midden in de duiten;
 Dan neem ik weer een frisse kwant
 Daar ik mijn hart regt aen kan uytten.

4.

Maer Knelis is te tay van vel,
 Hy laet het hage soo niet glyen. Hij wilde de pijp niet zo maar aan Maarten geven: 'Hij gaf
 zijn hachje niet zo maar op',
 Nu leeft sy staag als in een hel
 En wouw wel van dien ouwen scheyen.

5.

Dan sit dien ouwen saggelaar
 En doet niet anders als bedillen
 En uit sijn mont komt niet als: 'Spaar!
 Gy sult mijn goet soo niet verspillen!'

6.

Daerom, gy Juffers, wie gy zijt,
 Wilt u aan gelt soo niet vergaapen.
 Trouwt liever uit genegtheid,
 Soo gy met vreugt zoekt by te slaapen.

[9. Geen mensch op aard geschapen]

1.

Geen mensch op aard geschapen,
Die niet graag met een Vrouw
Een nagje by sou slapen,
En speelen in haar kouw 'Kooi.'
Flon, flon, la rira don daine,
Flon, flon, flon, la rira don don.

2.

De Paters en Begynen
Worden ook wel eens groen, 'Verliefd.'
En vol van minne pijnen
Wensten zy ook te doen
Flon, flon, la rira don daine,
Flon, flon, flon, la rira don don.

3.

Alle de musikanten
Gevoelen mée die plaag.
Het zyn ook brave Quanten,
Zy speelen mée zo graag
Flon, flon, la rira don daine,
Flon, flon, flon, la rira don don.

4.

En de Menniste Susjes De doperse meisjes.
Die gaan voor al niet vry,
Want na verscheide kusjes
Speelen sy mée als wy
Flon, flon, la rira don daine,
Flon, flon, slon, la rira don don.

De Engelsche Dragonders marsch.

1.

T'sa, trekt rustig
 En lustig,
 Soldaten, te veld!
 Wilt niet beeven
 Voor sneeven.
 Volg Marlbourg, dien held,
 Die niet blijft in Serrail, Het serail! voor de oorlogs kans vertzaagd,
 Maer voor vryheid
 En godsdienst Men verwacht hier een rijmwoord op vryheid ('blijheid'); het lijkt aannemelijk
 dat de tekst hier is aangepast.
 Zijn leeven moedig waagd.

2.

Laat ons draven,
 Gy braaven,
 En trotzen de dood!
 Stormt op muuren,
 Wilt verduuren
 Vuur, water en loot,
 Uwe veldheer gaet u voor gelijk een moedig man.
 Laet uw steden, 'Rustplaatsen.'
 Volg met reden:
 Elk doe wat dat hy kan.

3.

Braave baazen,
 't Franse raasen
 Maakt ons niet vervaard!
 Wilt het doorstaen
 Hy zal ons voorgaan
 Te voet en te paard:
 Trekt dan t'zaamen onverzaagd uw lemmer uit de schee.
 Wilt de Fransen
 Doen dansen
 Door 't proeven van uw sneê.

De dronke Mans marsch

1.

Laatse trekken,
 Die gecken,
 Na 't Oorlog te veld!
 Ik wil leeven
 En sneeven
 Met Bacchus, dien held.
 'k Volg moedig over al waer hy my voor sal gaen:
 Een stoops beker, Een grote beker.
 't Is seeker,
 Zal ick niet laten staen.

2.

Laetste draeven
 En slaven
 Om water en brood.
 En alle uren,
 - Watte kuuren! - 'Wat valt er te schuilen.'
 Verwachten de dood.
 Ik gedraag my by den drank gelijk een rustig 'Dapper.' man:
 Neen mijn vrindje,
 Ik neem geen pintje
 Maer steeds een volle kan.

3.

Vat uw glaesen
 Gy baezen,
 Dan lustig eens an!
 'k Zal u voorgaen,
 Laet het doorstaan:
 Ik breng u een vaan. 'Een vaandel.'
 Dits is op het goed succes van eene vaste vree:
 Laet ons klinken,
 Wilt dit drinken,
 Hier toe strekt al mijn bee.

Vryagie tussen een Jonker en een Herderin

Stem: *Al wat men doet men kan geen Juffers minnen*

1.

‘God groet u goede morgen, Herderinne.
 Hoe komt gy soo vroeg in het groene Wout
 Al met uw Schaepjes soo ten velden inne,
 Hier in het fiere groene gras bedout?
 Rust by de Beeken,
 Ik moet u spreken:
 ‘k Versoek u tot mijn Vrouw.
 Helpt my maer uit den rouw.’

2.

‘Ag Jonker, staekt dog al uw valsche sinnen!
 Ik ben een eerb’re slegte ‘Eenvoudige.’ Herderin
 Die met haer Schaepjes trekt ten velden inne.
 Gaat na het Hof, verandert daer uw min. Bedoeld is kennelijk: Ga daar liefde bewijzen aan
 iemand anders.
 ‘k Blijf by mijn Schapen
 Om vreugd te rapen.
 Ik ben te slegt voor jou,
 Kiest vry eene Iuffrouw.’

3.

‘Ag schoon Princes, Edele Harderinne,
 Ag schoonste beeld, verhoort dog eens mijn klagt!
 Ik ben een Jonker die u komt beminnen,
 Versmaet my niet om dat ik u verwagt. ‘Op u wacht.’
 Engel gepresen,
 Wilt u mijn genesen;
 Laet varen ’t groene Wout,
 En kiest een schat van Gout.

4.

‘k Heb veel Lakeyen ende Kamenieren
 Die u het Lijf sullen verciereren gaen.
 Daerom wilt uwen min aen my besteden.

Engel, laat vaaren al wat u gaet aen!
 Ag Lief gepresen,
 Wilt mijn genesen; De regels herhalen in essentie 3:5,6.
 Ontfangt myn Trouw te pandt:
 Een schoone Diamant.

5.

Ik sal myn Lief een zijde kleed doen maken,
 Een rock doorwerkt van het rooder gout,
 En een paer muyltjes van fijn rood scharlaken,
 Met Gouden kanten daer rondom bebout;
 En Parel snoeren
 Die sult gy voeren,
 Op uw hart een fijne Boot, WNT: Sieraad bestaande uit een of meer juweelen, in goud of zilver
 gevat, en gewoonlijk aan den hals gedragen. Borstjuweel. Later bepaaldelijk als kenmerkend
 sieraad der Friesche en Hollandsche vrouwenkleeding. Het gouden of zilveren, met in zilver
 gevatte diamanten bezette middelstuk, tevens slot, van een uit twee of drie strengen korallen,
 paarlen of ook fijne gouden kettinkjes bestaand halssnoer; onderscheiden van het groote, ronde
 gouden slot met één steen in het midden. Ook wel los, als borstnaald (broche) gedragen.
 Myn lief, gelyk de Groot. Misschien is bedoeld: ‘mensen van stand’? In het WNT geen relevante
 bewijsplaatsen.

6.

Op uw hoofd daar sult gy een Fontanzie WNT: lint dat het haar bijeenhoudt en waarvan de
 strikken over het voorhoofd neerhangen. dragen
 Van schoone kant en Goude linten klaar,
 Dat u de vreugd en staat sal wel behagen.
 Engel laet varen al uw Schaepjes maar
 Dan sult gy vuren Kennelijk uit rijmdwang i.p.v. ‘voeren.’
 Een Gout Cincturen
 Gebonden om uw Lijf,
 Myn Lief, tot uw gerijf.’

7.

‘Jonker door al uw soete minne woorden
 Soo sal ik mijn terstont bereyden gaan
 Uw groote staat die gy my steld te voeren.
 Bedenk u nog eer dat het is gedaen.
 Ik kom ontfangen
 Met groot verlangen
 Uw trouw en eerbaerheid.’
 En Jonker was verblyd: In de editie Leeuwarden in plaats van deze regel directe rede van de
 herderin: ‘Ei Jonker, weest verblyd.’

8.

‘Ik sal mijn Amarant nu t' huis gaen halen.’ Hij geeft te kennen dat hij ‘zijn Amarant’ naar zijn
 huis wil voeren. Onduidelijk is of we Amarant moeten opvatten als de naam van de geliefde
 (zoals elders), of dat hij zijn geliefde hier aanduidt als amarantbloem, zinnebeeld van
 onsterfelijkheid.
 Hy gaf haar op de soete Trouw een kus.

‘Zy is de geen die in mijn ziel komt malen.’ In de betekenis van ‘zich blijven vestigen.’
 En op haer borsjes blank heeft hy gerust.
 ‘Mijn Lief gepresen,
 Ik ben genesen,
 Verlost van smert en pijn:
 Wellekom moet gy zijn.’

9.
 Vlegt nu een krans van groene Lauwerieren,
 Van Maegde Palm, Bloemen en groen Kruid;
 Wilt nu den Bruidegom en Bruid verciere!
 Sa Muzikanten, maakt een groot geluid!
 Speeld op Schalmeyen, Bron: Schalmayen.
 Wilt u verbleyen,
 En wenst dat soete paar,
 Geluk en vreugd te gaar.

[13. Lief, ey, vlegt een kransje van Mirt en Fiolen]

Op een aangename Voys In de editie 1711 als titel: Samenspraak tussen Kloris en Roosje.

1.
 ‘Lief, ey, vlegt een kransje van Mirt en Fiolen,
 Want agter dees hagen had ik mijn verscholen.
 Ey, bluster, ey, bluster mijn jeugdig vier.
 Hier, onder dees Wilgen en Popelier.
 Speeld Mars en Venus door Liefde gevangen
 En klaagt niet, wilt mijn uw hertje maar langen. ‘Reiken.’
 Mijn Schaapjes die loopen op berg en dal,
 Maer Roosje, uw schoone, die vind gy hier al.

2.
 Kom dog Ganimedes, schenkt Nektar voor de Goden, Verrassend: het meisje duidt haar geliefde
 aan als Ganymedes! De regel is metrisch onregelmatig.

En laat ons de Herders en Nymphjes gaan noden.
 Ontfangt 'er dit kransje en edel gewas
 En zit hier wat neder in 't groene gras.
 Ziet Phoebus stralen door 't lommer der Elsen:
 Hier moet nu Kloris zijn Roosje omhelsen.'
 'Geen Nektar is zoeter, nog Ambrozijn:
 Uw lipjes, mijn Roosje, zijn soeter als Wijn.'

Kermis Vryery, van een Jongman en Dogter

Stem: *Wat mag Goosse dog ontbreken*

1.
 Kom mijn hartje, kom mijn troosje,
 Kom mijn lieve Liefje, kom!
 Kom, kom, vryen wy een poosje,
 Trekken wy de Veenen om! We bevinden ons kennelijk ten zuidoosten van Amsterdam, het gebied dat tegenwoordig onder de gemeente De Ronde Venen valt. Zie ook hieronder:
 Kuddelstaart.
 Tussen 't bruggetje en de krom, Waarschijnlijk een plaatsduiding.
 In dat houte huisje:
 Gaen wy daer,
 Met malkaer.
 Kom mijn soete Buisje! 'Maatje, kameraadje.' Het WNT tekent aan: (Noord-)Hollands. Coll Nijhoff : meysje.

2.
 Heer, 't is daer soo mooy te vryen!
 't Is er veylig, 't is 'er vry.
 Ik sal my in 't holtje Editie 1711: hoekje. Lusthof: in 't hoekje. Deze lezing wel met dezelfde betekenis. vleyen,
 Vley jy jou dan aan mijn zy.
 Soetertje, daer sullen wy
 Samen 't Wijntje poyen. 'Drinken.'
 'k Sal daer in
 Na jou zin
 Suiker laten stroyen.

3.

‘k Sal u Koek en Vijgen koopen,

‘k Sal u koopen watje wilt!

‘k Sal jou Schorteldoek ophoopen, Het beeld is dat van het meisje dat haar schort ophoudt.

‘k Heb een buy, ik ben nu milt.

Ik heb in lang geen geld verspilt,

Soete lieve meisje,

Want ik pooy

Slegts by hooy

En by gras ‘Te hooi en te gras, zelden.’ een reisje. ‘Een keertje.’

4.

Ik en mag niet langer praten:

Wilje ’t doen, kom, gaen wy heen,

Wilje niet, gy meugt het laten,

‘k Ben al evenwel te vreen.

Geef jy my een blauwe scheen, ‘Laat je me een blauwtje lopen.’

Heb jy sulke grillen,

Grage Geert

Van Culsteert, Kuddelstaart of Kudelstaart, bij Aalsmeer.

Sel dan nog wel willen.

5.

Wil je ’t doen, myn Suikerdoosje?

Knikt een reisje, dat is ja.

Sieje dat wel, lieve Joosje:

Dat ’s jou voorby, volgt my na! Antimetrisch.

Kyk hoe mooitjes dat ik ga

Met mijn Lief heen douwen. Waarschijnlijk is bedoeld: ‘verteren, de bloemetjes buiten zetten.’

Ik hoop, ik sel

Met heur wel

Dapper Kermis houwen.

6.

Liefje, nu zijn wy veur ’t deurtje.

Hoort wat is daer een geluid!

Kyken wy eens door het scheurtje

Wat of dat geraes beduid:

Joris die speeld op zijn Fluit,

Tryntje trommelt op het schotje,
 Feytje springht,
 Zytje singt,
 Zymen is het sotje.

7.

Goeden avond allegader,
 Hem zik, hey zik, hou zik, hou! Cf. Bredero, Boertig liedboek XIII, Hou sik, hou, goên dag in
 't huis: een begroeting. Waarschijnlijk in verband te brengen met 'hort sik!' om een trekdier
 aan te sporen. Zie WNT s.v. hort (V) en zek.
 Liefste, treden wy wat nader,
 Gaen wy sitten by de schou.
 Lieve Feitje brengt ons nou
 Hier eens van den klaren. 'Jenever.'
 Maektse soet
 Want gy moet
 Nou geen suiker sparen.

8.

Maakt het na myn Vrysters mondje,
 Maakt het dog soo soet je kent!
 Liefste, dat 's een lieflyk dronkje,
 Smaakt jou dat niet excellent?
 Meugje dat niet uit? 'Kun je het niet helemaal op?' Jy bent
 Seker al te olyk!
 Hey za, za,
 Fa la la,
 't Wyntje maekt my vrolyk.

9.

Peetje, haald ons wat te kluiven,
 Maekt ons een banketje ree.
 Brengt wat witte of blauwe druiven,
 Lang Rozijnen, mangelen 'Amandelen.' mee.
 Brengt een Wafeltje of twee,
 Wiltse wel op maken:
 Bakse hol Editie 1711: bol. ,
 Strooitse vol, Vol suiker uiteraard.
 Datse lekker smaken.

10.

Brengt wat Appelen, Noten, Vygen,
 Brengt wat Heilikmakers koek! WNT: Zeker gebak (uit suiker, honig, tarwemeel en specerijen)
 dat inzonderheid in de bruidsdagen gebruikt wordt, althans werd. Kermiskoek, die een jongen
 gaf aan het meisje op wie hij verliefd was. Een soort speculaas. Ook aangeduid als 'tafelkoek',
 'theekantjes' of 'Utrechtse theerandjes.' De naam is afkomstig van hijlikmaker,
 'huwelijksmakelaar, koppelaar.'

Lief, als wy dat goetjje krijgen,
 Doet het in jou schorteldoek.
 Laten wy nou om een hoek
 Met malkander reien:
 Laet ons gaen
 Hier van daan,
 Ik moet jou nog wat vreien.

11.

't Is wel jaer en dag geleden,
 Lieve Liefje, dat ik jou
 In mijn hert heb aengebden
 En verkoren tot een Vrouw.
 Na lang driegeen 'Talmen.' moet ik nou
 Mijn druk en bezwaren,
 Al de smert
 Van mijn hert,
 Jou eens openbaren.

12.

Door een winkje, door een lonkje,
 Soete schaepje, lieve lam,
 Was het dat het Minnevonkje
 Zijn beginsel in myn nam.
 Ziet, ei, wat een groote vlam
 Hem aen allen zyden
 Wyd uitspreid,
 Mijn bereid '[En] mij aandoet.'
 Sulken bitter lijden.

13.

Als in 't vier, schier alle dagen,
 Leeft en zweeft 't Salmander dier,
 Leef ik, zweef ik in mijn plagen,
 Tot asch ik verander schier.
 Wie is dog soo schrande hier
 Of soo kloek van sinnen:
 'k Meen niemand
 Dese brand
 Ligt kan overwinnen.

14.

Duisend, duisend, duisend werven
 Denk ik om jou in een dag,
 Duisend dooden moet ik sterven,
 Mits ik u moet derven, ag!
 Dat ik u niet erven mag,
 Mag ik wel beklagen.
 Gy alleen,
 Anders geen,
 Kan mijn hert behagen. Een traditionele formulering.

15.

O pronk-parel die op aerden,
 Nu in 't bloejen van uw tyd,
 Als een Phoenix hoog van waerden,
 Eensaem sonder weerga zijt!
 Soo gy dus uw leven slijt
 't Sal jou seker rouwe:
 Neemt my an
 Tot uw Man,
 Ik neem u tot mijn Vrouwe.

16.

'k Sal jou sulke giften geven,
 Sulken lieven waerde schat,
 Datje nog noit van jou leven
 Diergelyk en hebt gehad.
 Hartje diefje, ik seg jou dat:
 'k Sal, voor alle saken,
 In jou jeugd
 Jou met vreugd
 Soeken te vermaken.

17.

'k Sal jou agten, 'k sal jou eeren,
 'k Sal al doen dat gy gebied.
 't Sal mijn moejen, 't sal myn deeren,
 Als u eenig leed geschied.
 Zoertertje, ey, sorgt het niet 'Wees er niet bezorgd om.'

Dat ik u sal verlaten.
 O mijn schoon,
 Uw persoon
 Sal ik nimmer haten.

18.
 'k Sal jou soo lang liefde dragen
 Als mijn oogen open staen;
 Zoo lang Phoebus met zijn wagen
 In het Oosten sal opgaan.
 Zoo lang als de Silvre Maen
 En de Winter-vuuren vuur dichtelijk voor 'ster.' Is hier het wintersterrenbeeld Orion bedoeld?
 Aen den Throon
 Staen ten toon,
 Sal mijn liefde duuren.

19.
 Princes, al mijn lieflick smeeken
 Doet, my dunkt, my gants geen baet.
 Ik mag hier nou een speld by steken, WNT: 'Eigenlijk: een speldje in een boek steken om aan te geven hoever men is gevorderd en vandaar: op een onderwerp niet verder doorgaan, met een gesprek ophouden.'
 'k Heb mijn mond al droog gepraat.
 Ik wens, als gy slapen gaet,
 Gy wat van my meugt droomen.
 Ik seg adieu,
 Tot op nu
 Als ik weer sal komen. Een traditionele formulering. In oudere liedteksten rijmt adieu gemakkelijk op nieu, 'nieuw, later.' Is dat ook hier de bedoeling?

Een Vermakelyk Kermis Liedt

Stem: *Vrinden sou men niet vrolijk wesen*

1.
 Vrienden, sou men geen vreugd bedryven:
 Kermis ko ho ho ho ho ho mt maer eens in 't Jaer.
 Heb jy geen geld, Jan Oom De pandjesbaas. geeft schyven,

Brengt hem maer goed, 'Goederen.' Editie 1711: geld. hy zal u daer
 Voor na uw sin ter deeg gery hy hy hy ven, 'Uitstekend van dienst zijn.'
 Dan kunt gy smullen of 't Kermis waer. 'Naar hartelust' – grapje.

2.

Men ziet hier komen veel Kermis gasten,
 Al om te ne he he he men haer plezier.
 Yder die komt zijn beurs ontlasten
 En om te drinken Wijn en Bier,
 Al sou de buik daer na weer ba ha ha ha harsten
 Of was de keel gehangen schier. Waarschijnlijk een toespeling op: Mijn buik meent dat mijn
 keel gehangen is, t. w. omdat hij niets meer binnenkrijgt. Grappige zegswijze om aan te duiden
 dat de maag tevergeefs op voedsel wacht (WNT).

3.

Men ziet de meisjes lustig swieren
 Met een Galantje aen haer zy:
 Yder die wil de Kermis vieren,
 Streelen en kweelen met soet gevly.
 Als Kermis poppen en Venus die hi hi hi ren
 Treden zy vrolick ende bly. Kermispop wordt gebruikt in algemene zin voor opgedirkte meisjes,
 Venusdier heeft meestal een wat negatieve connotatie; cf. 10:1.

4.

Als dan 'Vervolgens.' soo gaane zy te samen,
 Na al die Spullen op 't Leidse Plein
 En dan eens in de Broedertjes Kramen, 'Poffertjeskramen.'
 Vullen haer buyk agter 't Gordyn:
 Joelen en zoenen dan sonder scha ha ha ha hamen,
 Kermis moet 'er gehouden zijn! 'Als het kermis is, moet je nu eenmaal kermis houden.'

5.

Men hoord dan roepen de Janpotagie: Jean Potage, de potsenmaker.
 'Za lustig vrienden, hier is nog plaats!
 Hy maekt veel grillen op zijn stellagie:
 Zyn bakhuis 'Zijn bakkes.' Voor: 'zijn mond.' gaet als een teller zijn naars. 'Ratelt net zo als
 het achterste van een paard.'
 'Komt jongeLuitjes met goe coura ha ha ha hagie
 Tavondt soo speelen wy by de kaers.' 'Bij kaarslicht.'

6.

Dan gaen zy door de Kramen loopen.

Yder die roept: 'Hoor hier, hoor hier,

Wilje jou Liefste geen Kermis 'Kermisgeschenk.' koopen?

Soekt 'er wat uit na uw plezier.

Wat je begeert het is 'er met ho ho ho hopen:

Yder die neemt een Kermis zwier. Misschien in verband te brengen met een zwier nemen, 'iets onverwachts doen.' De betekenis zou dan kunnen zijn: 'Met de kermis doet iedereen wel wat gek.''

7.

Dan gaet men weer een glaesje drinken

Al van het edele Bacchus nat.

Men hoort de kannen en glazen klinken:

'Sa Waerd, wilt tappen uit 't beste vat!

Al sou het ons de keel uit sti hi hi hi hinken,

Kermis moet men dog houden wat.'

8.

Raken de Meisjes dan beschonken,

Krygen zy Bacchus nat in 't hoofd,

Haar oogjes dan soo minnelyk lonken:

Cupido heeft het brein geklooft.

Venus die blaast veel minne vo ho ho ho honke.

Dan wordt er meenig bloem gerooft. Het gaat hier natuurlijk over de bloem van de maagdelijkheid.

9.

Door Venus schigten en Cupido's treken 'Streken.'

Raakt er soo meenig maget in 't net:

Na het verloop van maenden en weken

Dan soo hoord men de allarm Trompet;

Dan komt de Kermis vreugd opbre he he heken

Daer zy van groeyen en worden niet vet. Dan worden zij de dupe van de kermisvreugd waar je van groeit zonder vet te worden, d.w.z. waar je zwanger van wordt.

10.

Men ziet de Venus Nymphjes De hoertjes. zwieren

Met een Oostindies vaer Een zeeman. op zy,

Lonken en pronken met goe manieren:

'Bolletje slaapt te nagt by my.'

Streelen en queelen en veel pleizie hi hi hi hiren.
 Als 't geld is op zyn sy in ly. 'Verdriet.' Bedoeld zijn natuurlijk de Oostinjevaarders.

11.
 Soo word de Kermis tijd versleten:
 Zingen en springen en vrolyk zijn,
 Vreugdig te leven en bouten te eeten,
 't Keelgat te smeeren met Bier en Wijn.
 Tot dat de beurs is plat, wilt we he he he he ten,
 Dan word de vreugd veruuld voor pijn.

[16. Te Hellevoetsluis daer staet een huis]

Stem: *Als 't begint*

1.
 Te Hellevoetsluis daer staet een huis
 Het is geen huis met eeren,
 Huis met eeren,
 Daer leggen de Meisjes de vensters uit,
 Daer de Soldaten verkeeren.
 La, la lette ziante la coure,
 La, la lette zian belle mie,
 Siante la coure couragie, &c.

2.
 De Moeder al tegen de dogter sprak:
 'Gy moet wat fraeitjes praten,
 Fraeitjes praten,
 En gaan dan in uw deurtjen staen,
 Verwagten de Soldaten.'
 La, la lette ziante la coure,
 La, la lette zian belle mie,
 Siante la coure couragie, &c.

3.

De Vader al tegen de Moeder sprack:

‘Gy bent geen vrouw met eeren,

Vrouw met eeren,

Dat gy uw jongste dogtertje

Gaet sulke dingen leeren.’

La, la lette ziante la coure,

La, la lette zian belle mie,

Siante la coure couragie, &c.

4.

De Moeder al tegen de Vader sprack:

‘Zy is ’er niet aen bedrogen,

Aen bedrogen,

Krijgt zy een steek in haer kombuis,

’t Is ver van haer bruin oogen.’ Klassieke regels!

La, la lette ziante la coure,

La, la lette zian belle mie,

Siante la coure couragie, &c.

5.

Dan heeft zy nog een rokje aen,

Dat is van Rood Scharlaken, Lekker duur!

Rood Scharlaken,

Van vooren wat kort, van agter wat lank,

’t Is makkelyk op te rapen. Je kunt haar sleep dragen. Maar ‘van voren kort van achter lang’ zou suggereert ook dat het meisje zwanger is.

La, la lette ziante la coure,

La, la lette zian belle mie,

Siante la coure couragie, &c.

6.

Dan heeft zy nog een Hembje aen,

Dat is van Kamerdoeke, Fijn linnen; genoemd naar de stad Kamerijk waar dit het eerst, en vroeger uitsluitend, vervaardigd werd (WNT).

Kamerdoeke,

Daer onder schuuld een roosje rood De roos, elders vaak gebruikt als symbool voor de maagdelijkheid van het meisje, staat hier voor het geslachtsorgaan.

Daer de Soldaten na zoeken.

La, la lette ziante la coure,

La, la lette zian belle mie,
Siante la coure couragie, &c.

7.
Die ons dit ligt Lied hebben gedigt,
Dat waren drie Soldaten,
Drie Soldaten,
Zy hadden geslapen by haer nig,
Zy konden haer niet verlaten.
La, la lette ziante la coure,
La, la lette zian belle mie,
Siante la coure couragie, &c.

Klagende Minnaar

Over de trouweloosheid van zijn Liefste

Stem: *Ag schoone Maagd uw lieve lonken.*

1.
Weg, Venus wigt! Scheldnaam voor geliefde: gebruikelijke omschrijving van Cupido, volgens
WNT ook gebruikt voor meisje van lichte zeden.
Met al uw liegen,
Bedriegen,
Gaet vry uit mijn gezigt!
Weg, snoode meid
Die mijn verleid:
Gy sult mijn soo in slaep niet wiegen.

2.
Wat heb ik staag
Mijn tijd versleten,
Vergeten,
Om u, trouwloose Maagd!
Maer nu voortaan
Is dat gedaan
En schey 'er uit, 'En ik schei ermee uit.' dit moet gy weten.

3.

Gy toonde mijn
 Veel soetigheden,
 Maer heden
 Sien ik, is het maar schijn.
 Gy zwoer mijn trouw,
 O schoone Vrouw,
 En nu lagt gy wat met mijn reden.

4.

Ik wierd altijd
 Van u gepresen
 Voor dezen,
 Maer nu, eerloose meid,
 Wijst gy mijn af,
 Voort na mijn graf.
 Maer 't kan geen kwaad, 't mag soo wel wesen.

5.

Gy bedriegt mijn,
 O Tygerinne,
 Door 't minnen
 En door uw valsche schijn.
 Adieu, 'k ga heen,
 - Weg mal geweën -
 En trek van u gantsch af mijn zinnen.

6.

O blaauwe scheen, De minnaar heeft een blaauwe scheen, d.w.z. hij heeft een blauwtje gelopen.
 Hoe sal dit lukken?
 An stukken
 Soo raakt dit heele been.
 Og, og, dan moet
 Ik, O gantsch bloed, Bastaardvloek.
 In 't laast nog springen op twee krukken.

7.

Ik sal dees pijn
 Wel haast verzagten.
 Weg klagten,
 Met een glas Rinse Wijn! 'Rijnwijn.'
 Dan hoef ik niet

Met groot verdriet
En ongeduld de meid te wagten.

8.
Het Wyntje doet
Ons vrolik Wesen,
Gepresen,
En maakt rijk sonder goed. Zonder dat je bezittingen hebt.
En 't doet ons deugd
En 't maakt de vreugd
En 't kan ons van ons smert genesen.

9.
Laet ons dan saan 'Terstond.' Lusthof: zaem.
Maer lustig drinken
En klinken.
Het gaet er soo op aen! 'Zo gaat het er aan toe.'
Uit Pot en Kan,
Daer hou ik van
En van eens helder te rinkinken.

10.
Verwagt de straf
Voor uwe daden!
Komt quaden, In de zin van 'tegenslagen.'
Vermorselt haer tot kaf!
Komt slim gespuis, 'Kwalijk gespuis', als omschrijving van de hiervoor genoemde tegenslagen.
Voert haer uit 't huis
En toond in 't minsten geen genaden.

11.
Geen Jongmans zin
Moet men verwekken
En gekken
Daer na weer met zijn min! Je moet jongelui niet eerst verliefd maken en dan weer de spot
drijven met hun liefde.
Gy Dogters, zaan 'Spoedig.'
Leerd hier dog aen:
Laet u dit voor een leering strekken.

Van de Mannen Pynbank

Stem: *Barcelona, of, Prutje lieve meysje*

1.

Wel wat zijnder gekken
 Die altijd na de Meid
 Loopen met kragt,
 By dag en nagt,
 En verslijten haer tijdt
 In zugten en klagten
 En laten haer plagen
 Van dat onnut Vrouw geslagt,
 Tot verdriet voort gebragt!

2.

Wat al vroomme mannen
 Zijn door haer list gebragt
 Tot soo een staet
 Dat zy te laet
 Haer kwaad hebben bedagt.
 Die Leeuwen verslonden,
 Zijn die niet gebonden
 Door de loosheid van een Vrouw, 'Zijn er niet leeuwenverslinders door vrouwenlist gebonden.'
 Gebrogt in droeve rouw?

3.

Had Adam gebleven
 In zijn onnoselheid 'Onschuld.'
 Wy wisten nog
 Van Oorelog,
 Van Pest nog dieren 'Dure.' tijdt!
 Wilt dit seker houwen:
 't Komt al door de Vrouwen,
 Want sy zijn soo boos en fel
 Als de drommel uit de hel. 'De duivel.'

4.

Wilt haer niet vertrouwen,
Want soo zy schreid of lagt,
Houd het voor wis

- Het seker is

En Weest 'er op verdagt -
Dat het maer zijn strikken
Om jou binnen mikken

Te krygen, Iemand binnen mikken krijgen: 'onder dak krijgen', 'in de val de lokken.' daerom,
goe maet',

Ziet toe eer 't is te laet!

5.

Want als zy u hebben
Gekregen in haer net,
Dan ben j' er, Man,
Veel slimmer an

Als van de droes bezet. 'Er veel slimmer aan toe dan als [je] van de duivel [bent] bezeten.'

Kon men 't dan ontlopen

Of met geld afkopen,

Men gaf zijn geheele schat,

Ja, al wat men bezat!

6.

Dan zit men te kyken

- O desolaten staet - :

Die groote zot

Zit als Piet snot

En weet in 't minst geen raad.

't Vrouwtje dat valt klagtig:

'Og', zaid zy, 'waeragtig,

Lieve Man, ik ben met Kind.'

Sta vast dan, goede Vriend!

7.

Dan soo moet men sorregen

Voor kinder goed, Kraemheer.

Het kleine wig

Ziet naer het ligt

Of 't maakt een groot gebeer. Bedoeld is waarschijnlijk: het ziet nauwelijks het licht of het begint groot misbaar te maken.

Dan is 't: 'Zuya kindtje,

Dus verhaard jou splintje?’ splint in de betekenis van ‘spint, het buitenste onrijpe hout’: ‘Schrijnt
jouw velletje zo?’

De Moer die ziet te byster bang
En zingt die jammer zang.

8.

Daerom laet jou raden:

Drinkt liever dat het deugd ‘Stevig.’

Als dat gy jou

Sou aen de Vrouw

Verbinden in jou Jeugd!

Liever dood gedronken

Als zijn trouw geschonken

Aen dat Crocodils gebroed:

Weg met dat groote Ironisch. Editie 1711: goore, goed!

Sarbande

Stemme: *Al wat men doet men kan geen Juffers minnen.*

1.

Werd dan mijn min veragt van u, ô schoone

Dog wreede die mijn ziel gevangen houd,

Schoon ick met al mijn magt u soeck te toonen

Dat u te wreed bevel mijn smerte brout:

Mijn uitverkoren,

Ag, neigt uw ooren

En wilt eens hooren

Eer het u beroud!

2.

Want als ik in het graf sal zijn gedolven,
 Ligt denkt gy dan nog wel eens aen mijne min
 En smelt dan tot uw straf in zilte golven Van tranen.
 Om hem die gy nu als een vyandin
 Onthaelt, wiens zugten
 En ongenugten
 Slegts zijn als klugten
 In uw wreede Sin!

3.

Herroept uw vonnis dan terwyl myn leven
 Nog duurd en in uw schoonheid leid verstikt,
 Want, ô volmaakte, ik kan u noit begeven
 Ten zy de bleeke dood myn adem stikt.
 Dies laet de tippen
 Van uwe Lippen
 Een woord ontglippen
 Dat myne ziel verquikt!

Minne-Zang

Stem: *Dorotheetje hoord mijn zugten.*

1.

Philis, ag, ik kwijn door Liefde
 Sedert gy my 't hart door-griefde
 Met schigt op schigt,
 Uit u seer schoon gezigt.
 Wist gy
 Hoe my
 't Hart sprong door u t' aenschouwen!
 't Is uw deugdt
 Die mijn Jeugd
 Boeit met sterke liefdens touwen,

Schoone Maagd,
 En gewaegt Het onderwerp is 'de deugd.'
 Van uw schoon dat my behaagd.

2.
 Maer wat helpt mijn teeder minnen,
 Gy laet u dog noit verwinnen!
 Maer hoe gy lagt
 Met de Liefde en met haer kragt,
 Gy moet
 Dat soet
 Trekken, Je zult onvermijdelijk eens verliefd worden. want Cupidoetje
 Die gy tard,
 Sal uw hart
 Nog eens raken met een schootje
 Eer gy 't gist,
 Want hy mist
 Noit, want hy verwint door list.

3.
 Cupido, ey, hebt meedogen
 Met mijn smert. Toond u vermogen,
 O Minne God,
 Aen haer die met u spot
 En lagt.
 Uw kragt,
 Daer het alles voor moet buigen,
 Zelf de Goon
 - O, wat hoon -
 Valt die nu geheel in duigen?
 O, dan sal
 Haest 'Spoedig.' den val,
 Naken van het groot heel al.

4.
 Trekt uit uw gevulde Koker
 Eens een sterke Minne-stoeker,
 Treft haer en toond
 Hoe dat gy zijt gehoond!
 De Min
 Moet in
 Dat kille hart dog blaken;

Vrouw natuur
 Sal dat vuur
 Meede aen 't ontfonken maken.
 Toef 'Talm.' maer niet
 Lang, maer schiet
 Haer, soo eindigt mijn verdriet.

Op het eten van een Kalfs Kop

Vois: Op den top, op den top &c.

1.
 Maakje klaer, maakje klaar:
 De Kallefs kop is gaar!
 Ei, hoor hem eensjes kookken!
 Mijn maagje danst op dat geluid!
 De kop die wil de ketel uit,
 Ik heb hem al gerooken.

2.
 Dat 's 'er een, dat 's 'er een!
 Ter waereld schoonder geen,
 Dat yder moet belyen.
 Ontgin hem maer eens 'Snijd hem maar eens aan.' heen en weer 'Eventjes.'
 En denk, dat uit een anders leer
 Goed riemen is te snyen. M.a.w. het gezelschap zit als gasten aan de dis.

3.
 Was 'er maar, was 'er maar
 Een fret of avegaar Fret en avegaar zijn woorden voor verschillende soorten boren: 'een kleine
 of een grote boor.'
 Om d' oogen uit te booren.
 Maer deese lepel is ook goed:
 Hou op je tafelbord of hoed, Grapje.
 Kan u 't gezigt bekooren. 'Als het aanzicht u kan bekoren.'

4.

Dit 's zijn tong, dit 's zijn tong,
 Daer hy muzyk mee zong,
 Terwijl zijn makkers dansten. Kalverdans is een woord voor het dartel gespring van kalveren.
 Wat dunkje van dat kaakebeen?
 Daer zit de beste knap 'Spijs, eetwaar.' om heen,
 Die wy ons leeven schransten.

5.

Wie zou niet, wie zou niet,
 Als hy 't verhemelt ziet,
 Een stukje daer van wenssen?
 Wat zyn de harsens hagelwit!
 Zie of 'er ook een kei in zit
 Als in de meeste mensen. 'Een kei in het hoofd hebben': een uitdrukking voor niet helemaal goed bij je verstand zijn.

6.

Blank en mals, blank en mals,
 Is hy, gelyk de hals
 En prammen 'Borsten.' van een meisje:
 Men roep vry op de klieren schrik,
 En tart de schoonste zwezerik: 'Als je schrik hebt van de klieren, dan mis je', etc.
 Ik bidje proef een reisje.

7.

Eële kost, eële kost,
 Uit Spanje vers gelost,
 Geen koppen op kan weegen! 'Delicaat voedsel, vers aangevoerd uit Spanje, haalt het niet',
 etc.
 Indien Spekjan 'De Spanjaard.' de lugt maer rook,
 Hy zou gewis zyn lap en pook
 Aen deese kop verveegen. Misschien: 'Hij zou zijn lap en pook voor deze kop vergeten'; pook
 voor 'dolk', lap voor 'zweep'?

8.

d' Indiaan, d' Indiaan
 Liet al zyn kruiden staen
 Indien hy meê mogt eeten:
 Hy schonk aen ons zyn googheltas. Goocheltas staat in WNT als Tasch, zak, waar de goochelaar
 zijne benooidgheden in bergt of waar hij voorwerpen uit te voorschijn brengt of in laat
 verdwijnen. Hier kennelijk voor de tas waar de Indiaan zijn kruiden bewaart.

Zyn piessang en zyn annanas
Zou hy wel haest vergeeten.

9.

Gans en kip, gans en kip,
Kapoen en watersnip,
Wie zou meer na je taalen?
Geen pluimgedierte, wild of tam,
Geen osse tong, geen haanekam
Mag by de koppen haalen.

10.

Hy is op, hy is op,
Die schoonder kallefs kop,
En in ons lyf begraaven:
Kom, laet ons met de koele Wyn
Zijn uitvaart nu gedagtig zijn
En onse keeltjes laaven.

11.

Beste maat, beste maat,
Ey, hoor eens hoe hy blaas
Om muskadelle droppen!
Al ben ik aen mijn tweede fles,
Kom doen we nog een teug, vyf, ses,
Ter eeren van de koppen.

12.

O hoe zoet, o hoe zoet
Verheugd de wijn het bloed,
Der vriendelyke snaaken!
Maer hoe, wat hoor ik voor gewoel,
Of druipt' er 'Zakt er' iemand door de stoel?
My dunkt, de sporten kraaken.

13.

't Is geen nood, 't is geen nood:
De man is nog niet dood,

Hy staet weer op zijn beenen.
 Maer zagt, wie is 'er buiten aâm,
 En spreekt 'er woorden van een vaâm? WNT: Woorden van een vaam spreken, 'lange woorden'
 spreken, overgeven.'
 Ik hoor soo byster steenen.

14.
 Laet ons gaen, laet ons gaen,
 Het heerschop 'Die Herrschaft.' is voldaan
 En 't maantje schynt nog helder:
 Wij hebben al te mael de vragt. 'We zijn behoorlijk aangeschoten.'
 Nu vrienden, 'k wensje goeden nagt,
 Maer val niet in die kelder.

15.
 Is dit feest, is dit feest
 Vol snaakery geweest,
 Tot geen verwijt kan 't strekken,
 Want, na de tael van Diogeen,
 Zo is de waereld maar alleen
 Een groote kooi vol gekken. Misschien meer naar de geest dan naar de letter van de cynicus
 Diogenes (404-323 v. Chr.): geen citaat gevonden.

Dronkaers naelaten Testament.

Vois: *Voerman van der Hel.*

1.
 't Is tijdt dat ik bestel, eer dat ik kom te sterven,
 Een order 'Een order bestellen' hier ongeveer hetzelfde als 'een testament maken.' op mijn
 staet en na te laten Editie 1711: nagelaten. goed
 Op dat ik het verdeel onder mijn regte Erven:
 Een yder krijgt het zijn van al mijn naeste bloed. 'Verwanten', hier wel in een heel algemene
 zin (ook geestverwanten).

2.

Maer Vrienden, geld nog goed sult gy niet by mijn vinden,
 Nog geen 'Maar ook geen.' berooyde staet, dat is een troost voor my.
 Gy sult door geen proces uw beursen zien verslinden:
 Gy vind my sonder geld en ook van schulden vry.

3.

Maer daerom niet te min ik maek 'Ik vermaak.' u voor mijn sterven
 Mijn kleeren van mijn lijf die 'k geen meer dragen kan,
 Dan weetje wat voor schat dat gy van mijn sult erven:
 Mijn gantse Testament daer hebje weinig an,

4.

Daer by mijn kous en schoen die 'k niet lang heb gedragen
 Als ontrent twaelf jaer, op mynen studie School
 Van Bacchus gasten koen. Hij is toen hij ongeveer twaalf jaar was op de leerschool van Bacchus
 gegaan. Myn vrienden en myn magen
 Schenk ik myn Japonse rok WNT: Lang, los - uit Japan ingevoerd of naar Japansch model
 gemaakt - overkleed van bonte of gebloemde stof (zijde, sits), in de tweede helft der 17de, en
 in de 18de eeuw de 'ongekleede' huisdracht der heeren. en smeurig Kammezool. WNT: Een
 kleedingstuk als het tegenwoordige vest, maar met mouwen en met langer voorpanden en met
 grooter en dieper zakken.

5.

Mijn ponjaert, scherp en fel, die had ik haest vergeten,
 Die in 't vyftiende jaer 'Vijftien jaar lang.' niet uit de scree en kwam,
 En ook myn nieuwe rok, die is ruim half versleten,
 En ook myn wandel-stok Schenk ik myn Erfgenaem.

6.

Besteld dan voor het eerst 'Om te beginnen.' myn lichaam wel ter aerden,
Besloten in geen kist, maer in een holle vat.

Vraegt gy daer reden van, 't was dat ik hiel in waerde

De voeder van de Wyn, 'Het voorwerp waarin de wijn wordt bewaard.' dat edele Bacchus nat.

7.

De dragers van mijn lijk, dat sullen zijn Studenten

Van Venus hooge School of gasten van Vulkaen Waarschijnlijk worden bedoeld: 'lieden die
graag bij de kachel zitten'.

Of andere Officiers of sulke soort van venten

Die voor het edel' nat het Wildbraed laten staen.

8.

De volgers van myn lyk gekleed in 't rood Scharlaken,

Met pijpen in de hand, in plaets van Rosemaryn, Als rouwbetoon hebben ze niet rozemarijn bij
zich, maar pijpen.

Karrebonkels in 't gezicht 'Puisten', vaak in verband gebracht met syfilis. op Inkarnate kaken,
Met lanffers Lamfers: 'rouwfloers.' op de hoed van 't Edele blad Fleryn. Misschien een
omschrijving voor tabak? Flerecijnkruid wordt in WNT genoemd als een oude benaming van
zevenblad.

9.

Ik wil niet dat de Klok sal uren om myn klinken,

Of om mijn doode romp. Hier mee dan overluid: 'Luid mij maar hier mee uit.'

Gy zult dan tot afscheid een fles voor myn gaen drinken, Antimetrisch.

En kloppen op de kan en drinken uit de Fluit.

10.

Dat sal een teeken zijn dat ligtmis is gestorven:

Die in zyn leven was Liefhebber van de smook Antimetrisch.

En in wiens kelder was ooit Wyn nog bier bedorven,

Maer alles dat hy had, dat bleef by hem in rook. 'Dat ging bij hem in rook op.'

De Verlatene Minnares

Vois: *Het best op Aard is een gerust gemoed.*

1.

Wat wreede pyn leid ik, bedroefde maegd,

Dewyl hy die mijn hert en ziel behaegd

Ten lande uit van my is afgeweken!

De droefheid bind myn Tong, belet my 't spreken,

Soo dat ik vaek, Soo dat ik vaek, In 't midden van mijn jeugd Alle geraadpleegde bronnen:

'vreugd.'

Alleenig kwijn, Alleenig kwijn, Als yder zig verheugd.

2.

Als ik gedenk de tydt wanneer hy plagt

Zijn dienst aen mijn te bieden dag en nagt

En meenigmael dees roode lipjes kusten,

Op mijne wangen zijn verlangen blusten,

Dan word mijn ziel, Dan word mijn ziel Door onlust omgevoerd,

Men noemt hem noit, Men noemt hem noit Of 't herte is my ontroerd.

3.

Veragter van een die u altoos mind,
 Wat boos gedrogt heeft u 't verstand verblind
 Dat gy, verleider, mijn nu soo komt haten?
 Is dat uw woord van mijn noit te verlaten
 In eeuwigheid, In eeuwigheid Tot dat de felle dood
 U trok van d' aerd, U trok van d' aerd In aller dooden schoot?

4.

Maer ag, myn ziel betoond dog uw geduld!
 Bedenkt u wel het is uw eigen schuld, Ze spreekt zichzelf toe,
 't Was mijn manier de Minnaers bits t'onthalen.
 Nu komt de wraek volkomen myn betalen,
 Ontbloot my van, Ontbloot my van Mijn eenigste plezier.
 Mijn Jeugd vergaet, Mijn Jeugd vergaet Door 't ongeneeslyk vier,

5.

Speelnootjes die met my in vriendschap waerd
 En mee 'Ook.' verlangt om eens te zijn gepaerd,
 Ik bid, tast toe terwijl 't u mag gebeuren,
 Soo krygje - als ik - geen reden om te treuren.
 Wie zig by tijds, Wie zig by tijds En tevens wel Beraed,
 Loopt geen gevaer, Loopt geen gevaer Van zig te zien versmaed.

Herders Gezang

Tussen Damon en Doorinde

Stem: *Wanneer de Zon in 't morgenrood.*

1.

O schoon verweelde 'Weelderige.' dageraad,
 Ten Oosten uitgeloken,
 Men ziet in U een lief gelaet
 Den Hemel doorgebroken: Namelijk de zon.
 Men ziet hoe Phoebus nederdaeld,
 Op Bossen en op Bergen straeld
 En pronkt met zijn cieraden
 Op Bos en Kruiden van het veld
 Waer op Doorinde haer neder steld
 En pronkt met haer gewaden.

2.

Doorinde maekt een Roose Bed,
 Daer op soo gaet sy rusten.
 Soo dra als sy haer neder legt,
 Droomt sy van minne-lusten.
 Soo dra de schoone lag en sloop,
 't Was Damon, Damon die sy riep,
 Door schaemt geheel ontbloosen: Er is misschien iets bedoeld als 'blozend', 'in blos ontstoken.'
 (cf. 4:7).
 'Og Damon, Damon, kom by my
 En rust wat aen mijn groene sy Zie voor 'aan de groene zijde' als 'aan de zijde van de geliefde'
 WNT s.v. groen.
 Hier in het dal van Roosen!

3.

Og Damon, waerom komt gy niet,
 Wat' doet u Minne schroomen?
 Hoe komt dat gy soo van my vlied
 En durft niet by my komen?

Al hebt gy, Herder, geld nog goed,
 Uw deugden en uw trouw gemoed
 Dat heeft verliefd mijn zinnen.
 Als gy my maer uw trouw kwam bien,
 Ik sweer, mijn gunst sal u geschien,
 Ik sal u eeuwig minne.’

4.
 Damon, juist agter het geboomt,
 Hoorde dit soete droomen,
 Wiens hert met vreugd schier overstromd:
 Is dadelik gekomen
 Ter plaetse daer de schoon Godin
 Door droomen raekt tot zoete min:
 Lag cierend aen het bloosen.
 Hy ziet een lieflijk gelaet
 Gekleed in cierend gewaet
 In ’t midden van de Roosen.

5.
 Het gevogeld hier van vreugde kweeld,
 De schoone tot vermaken.
 Hy nadert tot dit zoete beeld,
 Wenst duisent mael te naken
 Al met een kus dees lipjes soet
 Waer douw en honing als een vloed
 Gaet lieflijk overstromen.
 Terwijl de Herder staet en dugt, ‘En vreest.’
 Soo dee die schoone maegt een sugt:
 ‘Og Damon, wilt dog komen!’

6.
 Door Liefdens vreugt geheel ontsteld
 Raekte Damons hert aen ’t blaken.
 Hy nadert aen het zoete beeld,

Kust soetelyk haer kaken.
 Terstont zy doe 'Dan.' haer oog ontsluit,
 Doe riep sy met een naer geluit: 'Geschrokken.'
 'Wat wilt gy hier beginnen?'
 Hy sprak: 'Mijn Lief, ontsteld u niet,
 't Is Damon, Damon die gy ziet,
 Gy hebt verliefd mijn sinnen.

7.
 Princes ik buig mijn voor u neer,
 Ag, laet mijn troost genieten!
 Ons vreugden zijn geen droomen meer!
 Doen sag men tranen vlieten
 Uit Damons ziel, verliefde bron,
 Tot dat hy door de liefde kon
 Niet bidden ofte smeeken.
 Doe zei zy: 'Herder weest gerust.'
 Tot dat die twee in zoete lust,
 In minne vreugd besweeken.

Vois: doense, doense, etc.

1.
 Dat Sinterklaes,
 Dien ouden baes,
 Moet loopen voor sint felten, Voor sint felten. Sint Valentijn. Valentijnsdag, 14 februari, is de dag van geliefden. Sint Felten wordt ook gebruikt in verwensingen; cf. bijv. TM III, 56. Met die connotatie wordt de betekenis: 'hij kan naar de duivel lopen.'
 Hy helpt maer, met een groot geraes,
 De heele stad op stelten.
 Anders doet hy niet, Filis, Filis, Anders doet hy niet,
 G'lijk je ziet.

2.
 Hy had gezeid
 Een braave meid
 Aen my te zullen schenken, zullen schenken,
 Daer hy 't me jaer op jaer ontleit: 'Ontzegt.'
 Is dat my regt bedenken?
 Spreek eens Bron: een. helder uit, Filis, Filis, Spreek eens helder uit,
 Is 't niet verbruid? Afschuwelijk.'

3.

Doe 'k was een kind
 Scheen hy mijn vriend,
 En gaf me spaanse klikken, 'Spaanse kliekjes.' spaanse klikken,
 Met nieuwe klooitjes, Waarschijnlijk zijn hier knickers bedoeld: niet in WNT. schaats en lint,
 Een prikslee om te prikken:
 Maer nu rijd hy my, Filis, Filis, Maer nu rijd hy my,
 Gestaeg voorbij.

4.

Een anders kooi,
 Daer heeft hy mooi
 Wat goeds voor uit gekeeken, uit gekeeken, 'Het bed van iemand anders heeft hij goed bedacht.'
 Om my, in 't end, wat gorlegooi 'Prullen.'
 Slegts in de hand te steeken
 Dat hem missen sal, 'Waarin hij zich vergist.' Filis, Filis, Dat hem missen sal
 In dit geval.

5.

Ik wil, ik wil,
 Geen albedil, 'Bazige vrouw.'
 Geen trony vol van rimpels, vol van rimpels,
 Geen bocheljoentje 'Bochelje.' met een bril,
 Verslingerd op de pimpels. 'Verslaafd aan de drank.'
 Ook geen boose kop, Filis, Filis, Ook geen boose kop,
 Nog doedendop. 'Sukkel.'

6.

'k Ben nooit bereid
 Tot lelykheid
 Die my doet klappertanden, klappertanden,
 Daer my een welgemaekte meid
 Doet als een pikstok branden:
 Dog een zuivre gloed, Filis, Filis, Dog een zuivre gloed
 Ontsteekt mijn bloed!

7.

Goed heiligman,
 Die gryzerd, kan
 My vry zijn gunst ontzeggen, gunst ontzeggen,
 En doen my eeuwig in den ban:
 Hy zal me nooit ontleggen Hetzelfde als 'ontzeggen.'
 Dat ik u bemin, Filis, Filis, Dat ik u bemin,
 Met ziel en zin.

Een Nieuw Mey-Lied van Leander en Silvia

Vois: *Verlaet gy mijn verheve ziel*

1.

‘Ag Silvia, mijn waerde Maegt,
 Staet op en wilt niet langer slapen!
 Mijn Engel, ziet de Zon die daegt,
 ’t Is tijdt dat wy weiden ons Schapen.
 Silvia hoort gy niet,
 Wilt u dog kleeden gaen,
 Ik sal zingen een Lied.
 Silvia hoort gy niet,
 Ik bid u wilt opstaen,
 En hoord dit Mey-Liedt aen.’

2.

‘Leander, soo uw wil geschied
 Om hier soo vroegh voor mijn te zingen,
 Soo zingt dan vry een geestig Lied, ‘Geestelijk.’
 Daer heb ik lust in sonderlingen. ‘Daar heb ik in het bijzonder zin in.’
 Want ’t is heden den tyd
 Dat men nu in de Mey
 Voor al god dankbaer zy.
 Want ’t is heden den tyd
 Dat wy voor ’t groene Lof
 Ook Godt danken daer of.’

Leander zingt een Mey-Lied, terwyl haer Silvia kleedt

3.

‘Heft op mijn ziel uit hert en mond
 Den Lof des Heeren te verkonden

Tot dankbaerheid dat men dees stond
 Alles soo Heerlik heeft gevonden.
 O aengenaame tijd,
 O lieffelijke Mey
 Die yder een verblyd!
 O aengename tydt
 En lieffelijke Mey
 Die God ons weer bereid!

4.

Men ziet nu dat aen alle kant
 Alles opnieuw weer komt uitspruiten.
 Boomen en Kruiden veelderhand,
 Soo in de steden als daer buiten.
 Dat alles in zyn fleur
 En in zyn bloeisel staet;
 Ook Bloemen, soet van geur.
 O heerlijke fleur,
 O aengename plezier,
 Dat God ons weer schenkt hier!

5.

Het gevogelt in de lugt
 Dat hoort men nu over al zinge,
 De Beestjes ziet men met genugt
 Seer vrolik in de Weide springe,
 Ja, men ziet abundant
 In Beeken en Revier
 De Vissen veelderhand,
 Ja, men ziet aen alle kant
 Ook met een groot plezier
 De Knyntjes loopen hier.

6.

Men ziet hoe dat het Vee hem laet
 En al 't gediert te samen paren.
 Og, mogt ik met mijn Silvia
 In eer en deugden ook vergaren,
 Want schoon men 't alles ziet
 En heeft sijn lust en wens,
 Soo kan alleenig niet
 Ook blijven soo de Mensch.
 Want Godt het selfs gebied
 Dat men na sijn deel ziet.' 'Partner, gade.'

7.

'Wel Leander, wat hoor ik daer?
 't Schynt of gy zingt van Minne saken.
 Ik meende dat uw zingen waer
 Hoe heerlijk alles is geschapen.
 't Is waer, God heeft den Mens
 Gepaerd in 't Paradys
 Al naer zijn lust en wens.
 't Is waer, God heeft den Mens
 Dit wel geboden aen,
 Maer mag 't ook laten staen.' Maar de mens mag het ook laten staan.

8.

'Wat kander heerlijker saek,
 Mijn liefste Lief, op aerden wesen
 Als dat Man en Vrouw heeft vermaek
 Met malkander in vreugt te leven!
 En sou de Wereld niet
 Geheel ten onder gaen
 Als 't paren niet geschied?
 Ag Silvia, ag, ziet
 Op de getrouwigheid
 Die altijd by mijn leid.'

9.

‘De Trouwheid en oprechte min,
 Geloof ik, is by u te vinden,
 Maer ik heb in ’t paren geen zin.
 Soekt gy een andere Beminde,
 Ik wil leven alleen,
 Want al het aerds plaizier
 Dat is voor yder een. ‘Hetzelfde.’
 Ik wil leven alleen
 En kan de vreugden dan
 Wel hebben sonder Man.’

10.

‘Ag Silvia, ag waerde maegt,
 Ag, wilt uw zinnen anders wenden,
 Want gy het u op ’t lest beklaegt
 Als men verliest vriend of bekende
 En oud van jaren word.
 Soo denkt, mijn waerde Lief,
 Dat gy u doet te kort
 En oud van jaren word, ‘Als gij u tekort doet’ etc.
 Wie sal u helpen dan,
 Als gy hebt geen en Man.’

11.

‘Leander, ’t sta dit alles toe, ‘Dit alles is misschien juist.’
 Maer denkt ook wat een Vrouw besware
 Die na haer Minnaers raed dan doe:
 Hoe swaer dat valt het kinderbare,
 En dikwils nog een man
 Die geen oneffen woord
 In ’t minst verdragen kan!
 Och, binnen die niet dan ‘Zijn die vrouwen dan.’
 Elendig in ’t verdriet?
 Voor mijn ik zoek dat niet.’

12.

‘Og Liefste, wilt u dog beraen.’
 ‘Neen, neen Leander, ’t sal noit wesen!’
 ‘O Goden, wilt my dan by staen!
 Ach komt, Aurora uitgelesen,
 Kom, spreek een woordt voor mijn
 En helpt myn uit den druk
 Of, siet, ik sterf van pyn!
 Aurora, helpt dog myn,
 Bespreek mijn Silvia Bepleit mijn zaak.
 Op dat ik kryg gena.’

13.

‘Leander, wilt stake uw rou
 En roept geen Goden dog te bate.
 Ik wil dan liever zyn uw vrou
 En nimmermeer u niet verlate.
 ‘k Neem aen uw trouwe Min.
 Steld al de swarigheid
 Geheel nu uit uw zin.
 ‘k Neem aen uw trouwe min:
 Gy hebt myn hert doorwont
 Al tot dit vast verbond.’

14.

‘Den Hemel moet nu zijn geloont,
 Myn waerde Bruyt, mijn uitverkore,
 Gy die my sulken gunst betoont!
 Daer sal ik hebben liefde voore
 So lang den hemel my
 En u te samen laet.
 Engelin, looft het vry. ‘Geloof het rustig.’
 Kom herders, maekt een rey
 En vlecht nu Kranzen gouw
 Voor Silvia mijn Vrouw.’

Cupidoos Kramery

Vois: *Stilt uw wreedheid, God der minne*

1.

Goeden avond, al dat Zootje. De regel herinnert aan TMI 74, Goeden avond, mijn soete troosje
 Heer, wat is 't hier wonder drok.
 Schrik niet, ik ben Cupidoetje.
 Koopje nu geen zwavelstok
 Of wat anders uit myn doosje?
 Kooplui, kijkt mijn Mars De mars van de marskramer. vry deur:
 Wilje een bloosent Appelkoosje 'Abrikoosje.'
 Of een Roosje soet van geur?

2.

Duisent andere mooye dingen
 Heb ik in myn Gogeltas:
 Wilje Liedjes om te singen,
 Ik hebse die gy nooit en las;
 Of wil imand Boekjes koopen,
 Ik heb hier alderhande slag:
 Dat is een Boekje, doet eens open,
 Ik wedje nooit niet raerder 'Bijzonderder.' sag:

3.

't Is het aerdig Bruylofs Kosje, Bedoeld is waarschijnlijk J. Smeerbol. Bruylofts-kost. Bestaande
 in verscheyden zedighe en boertighe Echts-gezangen. Amsterdam z.j. [na 1645]. Een liedje uit
 deze bundel is opgenomen als TM III 71.
 Veel gesogt en wel gewilt,
 Daer so meenig schrande Vosje
 Heeft zyn tijd dik in verspilt.
 Hier is nog een Rariteitje,
 Nonpareilje, 'Iets ongeëvenaards.' 't is wat raers,
 't Is een lekker Coll Nijhoff : passirs. snoeperytje,
 Kom ey, ligt eens met de kaers.

4.

Dat kan men ter deeg beschouwen

Want 't is wel kykens wert.

Juffers, wilje dat niet houwen? Coll Nijhoff : Juffers wilje nog niet trouwen.

Jonker, benjer voor vervaert?

Wel, 't zijn Heylikmakers koeke, Cf. TM III 14, 10:2.

En zy smaeken delikaet,

Loof jet niet, wilt het besoeken, 'Uitproberen.'

Anders vraeg 't ons Bruydje maet. Waarschijnlijk te lezen als : 'bruidje-maat', 'het bruidje in ons gezelschap.'

5.

In het eerste Bruylofs nagje

Schaft ik al die lekkerigheid.

Juffertjes, wel waer na wagje:

Ik heb u hier wat soets bereid.

Meisjes, wisje wat een vetje, Letterlijk: 'lekker hapje.'

Wat een vreugd en soet gelaet

Dat 'er op het Bruylofs bedje

Van twee Liefjens omme gaet!

6.

Dan een lonkje, dan een lagje,

Dan een vriendelik soet gevley,

Dan een kusje, wel dat wagje, 'Dat staat je te wachten.' In de editie 1711: wel dat magje. In de editie Crajenschot: 'wat wagje.'

Nog wat anders tussen bei:

Door 't verwisselen van uw bouwen Misschien: 'door een andere jurk aan te trekken (nl. die van getrouwde vrouw).'

Krijgt gy al die lekkerny.

Ik kan 't jou niet genoeg ontvouwen,

- Juffertjes, gelooft het vry -

7.

Al die suikere soete Roosjes

Die den Bruigom d' eerste nagt

Schept uit Ambrozijne bloosjes

Van Bruyds lipjes, also sagt!

En je sult te laet betreure,
 Want jou beste tyd vliegt deur.
 Ik blijf jou slaev, et je demeure
 Vostre amy, vot serviteur.

Nonnetjes vreugd

1.

Te Gent daer staet 'er een Klooster klein,
 Daer alle de fijne nonnen in zijn.
 Van voren, Van Bron: Von. Geëmendeerd naar de editie 1711. voren.

2.

Men Heer de Rammelaer Een 'rammelaar' is eigenlijk het mannetje van een haas of konijn.
 komt t' avond Bron: avond. Editie 1711: 't avond. hier,
 Hy brengt 'er wel seventien Ramelaers mee.
 Van voren, Van voren.

3.

Hy lei het Nonnetje al op een ton,
 Hy hakte dat 'er de boom 'De bodem.' uit sprong.
 Van voren, Van voren.

4.

Hy lei het Nonnetje al op een Plank,
 Hy soende wel sesmael om een blank. Een munt ter waarde van zes duiten.
 Van voren, Van voren.

5.

Hy lei het Nonnetje al op een sluis,
 Hy gaf 'er wat in haer kombuis. Voor het vrouwelijk geslachtsdeel ook in TM II 16.
 Van voren, Van voren.

6.
 Het Nonnetje klom 'er de trappen op,
 De Paep die keek 'er van onderen op.
 Van voren, Van voren.

7.
 Hy lei het Nonnetje op een blaauw steen, 'Blauwe steen' als term voor hardsteen. Tevens als uitdrukking voor de plaats waar, of het middel waarmee iemand van zijn dwaasheid wordt genezen. Zie WNT s.v. blauw.
 Al was se maget, se bleef alleen
 Van voren, Van voren. Wordt hier gesuggereerd dat meneer anaal verkeer met haar heeft?

8.
 Die ons dat nieuw Lied heeft gedigt,
 Het was een kwantje, zijn hartje was ligt.
 Van voren, Van voren.

Koridon en Silvia

Stem: *Van de Kwesel*

1.
 'Waer blyft mijn Herder?
 Het is al meer dan tijd.
 Ik ga al verder
 Als hy mijn had geseid: 'Zoals hij mij had gezegd.'
 De tijd is lang voorby
 Daer ik sou in de wey
 Hem met mijn schaepjes wachten.
 Of sou dien Herder vry
 Myn gunst veragten?

2.
 Myn dunkt van veeren
 Zien ik sijn Schaepjes staen.
 Wat mag hem deeren?

Myn hert is heel belaaen!
 Ik dryf mijn Vee met spoet
 Langs een klaer watervloet
 Tot ginder aen de heggen,
 Daer ik myn Coridon
 In slaep vond leggen. De verleden tijd is onlogisch.

3.

Ik sal gaen weiden
 Mijn Schaepjes aen de bron,
 Langs de groen heide,
 En laten Coridon
 Slapen in rust en vree,
 Nemen sijn Schaepjes mee
 Tot dat ik weer sal komen
 En sien of hy ontwaekt
 Aen dese stroomen.'

4.

'O soete dromen, Tijdsprong. Coridon is aan het woord.
 Wat baert gy mijn al pyn.
 Ik ben vol schromen 'Bezorgdheid.'
 Waer of myn Schaepjens zyn.
 Waer is myn Silvia?
 Ik sal haer soeken dra
 Of ik haer nog kon vinden De verleden tijd is opnieuw nauwelijks logisch: 'zou kunnen vinden'?
 Hier in het groene dal
 Onder de Linden.

5.

Waer zal ik doolen?
 Ik vind myn Schaepjes niet.
 Sy zyn gestolen.
 Wat leed is myn schiet!
 Myn Silvia, myn Bruid

Is ook te velden uit. Ze is buiten, in het veld.
 Misschien te saem verslonden
 Door 't vinnig ongediert,
 Als woede honden? 'Zoals bijvoorbeeld wrede (wilde) honden'?

6.
 Nu wil ik sterven.
 Ik mis myn Vee en Bruid.
 Mijn hert afkerven. Letterlijk: 'afsnijden.'
 Ik neem een vast besluit
 En wil mijn met het swaerd
 Hier vellen neer ter aerd.'
 Hy heeft sijn hert doorsteken;
 Onder de Lindeboom
 Is hy bezweken.

7.
 'Ik wil gaen keeren
 Of Coridon ontwaekt, Ze keert terug om te zien of, etc. Tijdsprong. Silvia keert terug.
 Daer ginder veeren.
 't Scheint of mijn droefheid naekt.
 Eilaes, ik sie de bron.
 Daer lag mijn Coridon, Weer die onlogisch verleden tijd.
 Met 't zwaerd nog in zijn sijde.
 Moest gy, ô Herder soet,
 Om mijn dit lijden?'

8.
 'Ik ben verslonden Door de dood. Coridon spreekt zijn laatste woorden.
 En door de dood verwond
 Met diepe wonden
 Om dat ik u niet vond.
 Om u heb ik mijn bloet
 Gestort uit liefde soet.'
 Coridon sluit zijn oogen,

Zijn doode mond beklemt,
Zijn hoofd geboogen.

9.

‘Myn Herder trouwe,
Sterft gy de dood voor myn,
Dat sal myn rouwe.
Ik leef in sware pijn.
Ik wil op staend voet
Storten myn laeste bloet
En als u Herderinne
Mee sterven om mijn lief,
Uyt zuiver minne.’

10.

Zy heeft genomen
Het zwaerd – wat droeve smert! –,
Heeft het met schromen
Gestoken in haer hert
En viel, daer by die bron,
Neder by Coridon,
Onder de Linde bladen,
Alwaer sy alle bei
De doodsnik laden. ‘Laten.’

11.

De schaepjes dwalen
Alleenig Bron: Alleening. Gevolgd is de lezing van de editie 1711. op het veld
Door bos en dalen.
Zy waeren heel ontstelt
En droevig om de dood
Van haer Herder minjoot Lief, bevallig.’
En hare Herderinne,
Die t’ zaem gestorven zyn
Uyt zuiver minne.

[30. Schep moet myn ziel, gy sult verkwikken]

1.

Schep moet, myn ziel, gy sult verkwikken

Door traantjes Bron: trantjes. Gevolgd is de lezing van de editie 1711. die ik schrey. De traantjes zullen u goed doen.

Ey my!

Myn snikken

Getuigen hoe ik ley.

d' Omhelsing die ik plag

Van Philis te genieten

Verliet my, ag,

Verliet my desen dag.

2.

‘Vaar wel Minnaar, ik sal u haaten’,

Zeid sy, en sy vlood heen,

Ging my De regel rijmt niet volgens het schema.

Verlaaten:

Haer Hart was als een steen.

Ik keek haer trotsheit naa,

Mijn mond beklemmt door weenen.

'k Riep: ‘Philis, staa!

Ag Philis, geeft gena.’

3.

Maar ag, sy sluit voor my haer Ooren:

Sy lagt en is verblijd.

O spijt,

'k Moet hooren

Dat sy een ander vleid:

Een aâr leid in haar schoot,

Een ander streeld haar Leeden.

Ag, wreede dood,

Kom, rukt my uit den nood!

4.

Hebt gy niet met uw bloed geschreven,

Doe u de pen ontviel: Kennelijk is bedoeld: van ontroering.

‘Myn Ziel

En leven

Voor wien ik neder kniel,
 'k Schonk u myn Lente blom,
 'k Heb u alleen verkooren'?
 Trouw-loose, kom,
 En hael u schrift weerom.

[31. Ick wil op Venus snaren niet meer vedelen]

1.

Ick wil op Venus snaren niet meer vedelen
 Want het maekt de Rykste maer tot bedelen:
 Al haer gesoen
 Is om de poen,
 Van Boer of Edelen;
 Daer is het maer om te doen.

2.

Ik weet myn schyven anders uit te soetelen, 'Uit te venten.'
 Ik heb de ziert Ik heb er genoeg van. van 't frommele en troetelen:
 Al dat gestreel
 Is - by myn keel! -
 Wat te verhoetelen! Voor verhoetelen geeft WNT: 'verknoeien, verbruïen.' Zweerts: Zou by
 myn keel / Een mensch verhoetelen. Coll Nijhoff: idem.
 Ik houw de strijkstok van de Veel. 'Ik houd de regie in handen.'

3.

Souwd ik so mijn goet en myn bloet verdartelen?
 Nee, 'k laet my van de liefde so niet martelen!
 'k Word voor myn geld
 Beter besteld
 Als soo te spartelen
 Of van Vrouw Venus neer geveld. Nauwelijks grammaticaal: 'Ik kan met mijn geld meer
 uitrichten dan zo te dartelen, of dan door Venus te worden neergeveld.'

4.

Als ik maer eens mag ruiken aen Bacchus kurken,

Ik laat Editie 1711: Laat ik. de Min voor Heidens en voor Turken.
 O Koele wijn,
 Drank van de Rein,
 Als ik u mag lurken,
 Veragt ik de minne-pijn!

Tegen-Sang

Op Muscadelle droppen

1.
 Roo Corale Lipjes,
 Cnipjes,
 Strikken,
 Die de jeugd verkwikken,
 Likken 'Zich laten likken.'
 Als het zoetste zoet
 Wanneer sy staen te bloosen
 Als de roosen
 Op Vrouw Venus Hoedt!
 Zy zijn de Ziel van mijn vermaak,
 Wanneer ik maar een soentje van haar kraak,
 Met smaak!
 O Min, O Min, O edele Min,
 Die mijn Hert en zin
 Terstont naamt in,
 Wat schenk jy mijn een vreugd,
 Wat baert jy mijn een zoet geneugd!
 Een zoen, twee a drie,

Maekt dat ik geen gevaer,
 Hoe zwaer
 Dat het is, ontsie
 Of vlie.

2.

Weg dan, gy Bacchanten:
 Kwanten,
 Zotten!

In kroegen of in kotten In strofe 1 deze regel zonder voorslag.
 Rotten

Sy met list te zaem.

Ik wil nooit met u zuipen,

Nog gaen gluipen

Om u kwaade naem. 'Noch me gluiperig gaan gedragen als gevolg van uw slechte naam' (?)

Ik spot met al die gekkernij

En 't gebroet

Van u stoet:

Een Meisje maekt my bly

Meer als gy.

Weg, weg dan Wijn, weg, weg dan laffe Wyn,

Die maer reeds pijn

In 't hooft van myn,

Als 'k u drink, baaren doet. 'Die me alleen, maar zodra ik u drink, hoofdpijn bezorgt.'

't Is de vreugd

Van de jeugd Bron: jeud. Ik volg de lezing van de editie Leeuwarden.

Die ons bly

Maekt, want alleen ons behaegt

Eene Maegt

Seer Lief

Voor 't gerief. 'Want wij willen alleen plezier beleven aan,' etc.

[33. Waren de Vrouwen nooit geschapen]

1.

Waren de Vrouwen nooit geschapen,
Wy leefden noch in onse onnooselheid.
Men wist van twist, Oorlog of wapen,
Hongersnood, Pest of dieren 'Dure.' tijd.
Want al 't kwaad dat den Man moet verdragen,
Spruit alleenig uit de trouw.
Daarom wagt u voor de Vrouw,
Want de wijven zijn Mans plagen.

2.

Door een boos wijf kwam Adam eerst tot zonden:
Door een boos wijf kwam onse eerste pijn.
Sedert die tijd is 'er geen goed gevonden.
Soekt waerje wilt, sy zijn het maar in schijn.
Want die de beste wil zijn van de Vrouwen
Is soo boos en soo fel
Als de duivel uit de hel.
Daerom wiltse niet vertrouwen.

3.

Vlied haer gesicht en wilt met haer niet mallen
Want haare tong die kwest als een serpent.
Door haar gevley is Salomon gevallen,
Door haar gesicht kwam David in Ellend.
Als een Vrouw lieflijk lacht, wilt haer meiden,
Want Samson met sijn kragt
Is door een Vrouw gebragt
Verraderlyk in 't leiden. Traditioneel. Cf. bijv. AL 98.

[34. Venus, ik heb u trouw gedient]

Stem: *Van 't Speel-jagt*

1.

Venus, ik heb u trouw gedient
En lang bewierookt uw Altaren,
Oprecht als een trou Venus vriend,
In Lente, in Herfst van myn jaren.

2.

Hoe meenig vuur heb ik gestookt
En op uw Altaar wel doen blaken
En, daar het op het dikste rookt,
Myn niet ontsien snags te bewaken. De gedachte is dat de 'ik' 's nachts waakt als het vuur erg hevig is.

3.

Ik heb uw Tempels dik 'Dikwijls.' geweid
Met edel nat Ik denk dat de dichter doelt op de tranen die hij heeft vergoten. van hooge pryse,
Het welk alleenig waar bereid
Om u, Godin, eer te bewijzen.

4.

Ik heb dikmaels met myn bloote hoofd
U Tempel deuren opgesloten Een kras beeld: hij heeft met zijn blote hoofd Venus' tempeldeuren opengemaakt.
En in uw dienst my afgeslooft,
Maar weinig dank daar voor genooten.

5.

Waerom dan, Venus, soo kruel?
Waerom hou jy op myn te minne?
Jy kent mijn trouwe diensten wel:
Ey, brengtse u tog eens te binne.

6.

Dan sult gy, waarde Koningin,
My weer als priester estimeeren,
En ik sal u als een Godin
Mijn trouwe diensten offereeren.

7.
 Tot dat op 't laast de bleeke dood
 De ziel van 't lichaem sal doen scheiden
 En ik bevrijd van alle nood
 Met u, Godin, mijn sal verblyden.

[35. Nu vlugt de kryg ten Velde uit]

Vois: *Tranquille Coeur*

1.
 Nu vlugt de kryg ten Velde uit,
 Gewoon de Vree en min te haten.
 Geen Krijgsman vlamt hier meer op buit
 Met zyn moetwillige Soldaten.
 Komt, Amaril, mijn lief, myn Engelin, myn lust,
 Omhelst de Vreed' en rust.

2.
 God Mars en Venus, in Verbond
 Getreden, doen de min herleven,
 Dus laten wy ook, Mond aen Mond,
 Ons tot dat lief Vermaek begeven.
 De Krijg, die Vrede en Min gescheiden had van een,
 Is een maal afgestreen.

3.
 Of hebt gy Mars Uw hart geweit?
 Kom, Oorlog met my sonder swaerde!
 Ik wagt u op een lippe streit,
 De waerste en beste krijg op aerden.
 En lust het u hier naer Een lyf gevegt van twee,
 Kom, lief, ik waeg het mee.

4.

Gy lagt, mijn Engel, met myn moed
 En schiet vast pijlen uit uw Oogen?
 Dat kwest, 't is waer, noch stort geen bloed,
 Maer egter toont het uw vermogen. Bedoeld is: 'Dat kwetst weliswaar, maar het stort geen
 bloed en het laat zien hoe sterk u bent.'
 Daerom, verweer u vry, myn lieve vyandin:
 Ik sterf, of ik verwin.

[36. Neen Kloris, neen, uw minne gloet]

Stem: *Ons Speel-jagt leid al ree*

1.

Neen Kloris, neen, uw minne gloet
 Sal hier myn vrijheid niet meer schaken!
 Ik vlugt voor al 't betoverent soet
 Waer mee gy herten weet te blaken.

2.

Uw Oogjes daer de min uit straelt
 - 't Is waer - zijn vol van lieve lonken,
 Maer wie in haren glans verdwaelt,
 Kan, hoe vol liefde, u niet ontfonken.

3.

Uw boesem, als sy swoegt en speelt
 En vrolik wentelt op en neder,
 Waer in de min t' vermaek verbeeld
 Dat sy besit, 'Waar in de liefde het vermaak laat zien dat bij haar hoort.' De formulering is een
 beetje vreemd. soo soet en teder,

4.

Blaekt wel mijn hert en ingewant,
 Maer wat verwin ik met myn sugten?
 Ik raek u nauwliks met myn hand
 Of gy bestaet mijn voort t' ontvlugten.

5.

Hoe, Kloris: meent gy dat een beeld

Van Marmer mijn dan kan bekooren?
Nee, die mijn hert en sinne streeft,
Moet ook eens na mijn sugten hooren.

6.
En wijl ik sonder minne pligt
My in uw oog niet kan begeven,
Ontvlugt ik liever uw gesigt
Als dat ik, soo gewont, wil leven.

7.
Ik min op hoop van wedermin,
Maer onophoudelik te blaken,
Dat kan, O wreede Herderin,
Uw Daphnes langer niet vermaken.

8.
Ja, streef vry met uw orgel keel
Die alle Herten kan veroveren:
Dat lief en aengenaem gequeel
Sal egter my niet meer betoveren. Ook het fraaie zingen van de beminde weerhoudt hem niet.

9.
Ik stop het oor voor dat gesang,
Want in mijn vlamme te verteeren,
Nee, Kloris, dat valt my te bang!
Uw wreedheid komt mijn pligt my leeren. Namelijk de plicht van zelfbehoud.

Bruylofslied

Stem: *Ey, schoone Nymph*

1.

Ey, siet de Bruid, betulband met cieraden, D.w.z. met een fraai hoofdtooi.
 Omheynt met maegdeloof, Waarschijnlijk is bedoeld: maagdenpalm, o.a. gebruikt ter versiering bij bruiloften.
 Verlangt om haest 'Snel' of 'weldra.' haer lusjes te versaden.
 Sy bloost en 't groen word doof! 'Dof.'
 Wel Nymphjes, De Nymphjes zijn de de bruidsmeisjes. ras, wil haer de koets De beddenkoets.
 op spreije!
 Ontbloot het bed van 't frisse groen!
 Laet daer dees twee haer lusjes voen,
 Stil met haer beije.

2.

Maer holla, sagt, laet hem soo gaeuw niet komen
 By sijn geliefde Bruid!
 Dees lessen dienen vaerdig waer genomen:
 Band hem de kamer uit
 Soo lang hy niet belooft uw suiker eisje
 Of wat u lust voor soets begeert.
 Beloof hy 't, hey 's de maagdom waert
 Van 't poesel vleisje.

3.

Is 't Paer te bed, daerom geen moet verloren.
 Elk stel sijn zinnen schrap:
 Hier is de regte uur van vreugt geboren!
 Wat speeltme handtjeklap! WNT: ' Een spel waarbij men met elkanders handpalmen tegen elkander klapt, plakt, kletst.' Misschien hier ook met de connotatie 'onder één hoedje spelen,' 'stiekeme afspraakjes maken.' Sweerts: Wat speelme? Hantje-klap?
 Sagt, houwe stil, de speelnoots sullen 't seggen! De tekst roept de sfeer op van het feest dat plaatsvindt als het echtpaar te bed is gegaan.
 Dat zijn twee borsten vol van geest 'Geestige', d.w.z. 'grappige', of 'leuke borstjes.'
 Die de intree van de vreugt der feest
 Wel sullen leggen. der feest is natuurlijk merkwaardig. Bedoeld is misschien: die een begin zullen maken dat leidt tot een nieuw bruiloftsfeest.'

[38. O Prael van Venus kroost, wiens boesem sou niet blaken]

Stem: *Hou, Voerman van der Hel*

1.

O Prael van Venus kroost, 'Pronkjuweel van de Venuskinderen' - waarbij aangetekend dat 'Venuskind', 'Venusdier' e.d. in deze teksten dikwijls een wat dubieuze connotatie heeft. wiens boesem sou niet blaken

En vol van liefde zijn, die 't lieflik Roosen root,
Verspreit op 't Leeli-wit van uw albaste kaken,
Mogt sien, ag, wie wenst niet te baden in uw schoot!

2.

Al was 't een Heeroos hert die sag uw minne knippen, Voor: 'lippen.'
Die koralinne kas vol paarlen soet van kleur,
Hy wenste mee met my te stranden op die tippen
Daer d' Amber het kaneel toe wasemt soete geur.

3.

Als 't hemels blaew turkois zyn uw glansrijke oogjes,
Daer gy myn hert en ziel in liefd' meê hebt ontfonkt;
Veel bruinder als een git zijn uwe Wijnbrauwsboogjes. De spelling voor 'wenkbrauwboogjes'
is misschien als dichtelijk op te vatten.
Wie is 't die u niet mint als gy hem eens toelonkt?

4.

O proef stuk der natuer, laet ons in liefde bloejen!
Laet my omarmen eens uw hals, wit als een Swaen,

Op dat ik sie met lust twee Moerbesien groeyen
 Op 't voorwerp van de min veel schoonder dan Diaen. Het voorwerp van de min is hier de wang
 van de geliefde, waarop zich twee blossen vormen als moerbeibessen.

5.

Uw handen, blank als sneeuw, verciert met lange vingeren,
 Die tarten elpenbeen, roemrugtig Aerds godin,
 Waer door een adergank komt blaeuwe takken slingeren
 Daer gy de liefd meê kweekt Editie 1711: kwikt. tot voedzel van de min. Liefde als voedsel
 voor de minnelust.

6.

Men siet een halve Maen op yeder nagel pryken
 Van uwe vingeren, uw voetjes alle bey. Dichterlijke vrijheid voor: 'van uw voetjes allebei.'
 By Tetis! Maer by wie sal ik u vergelijken,
 Want gy zyt het puortrait, godin, en schildery.

7.

O goden, 't tafereel getroffen om te minne, 'Omdat dit tafereel is geschilderd om lief te hebben.'
 't Is 't minste van myn pligt dat 'k roem die maagde struik
 Daer d' ingang is van mirh, die my ontfonkt de sinne:
 Myn ziel staeg hangen blyft al in uw goude pruik.

[39. Hoe soet is 't als de zoete min]

Toon: *Corante Monsieur*

1.

Hoe soet is 't als de zoete min Door kusjes
 Werd' geblust: Nog zoeter is de trouw
 (Door zoete lusjes)
 Tussen Man en Vrouw
 Op 't egte bed': waer kan 'er weeld
 Gevonden zijn die meerder wellust teelt
 Als daer men ziel en merg en been
 Door liefde smelt en ent in een.

2.

Zoo gaet het mijn, mijn Rosemont! Uw lipjes
 Die verschaffen mij wellust, als De regel heeft één lettergreep te weinig. Editie 1711: Die
 verschaffen my wel wellust, als.
 Ik in de knipjes
 van het overmals
 Robijn Haar mond. - O heilzaam tijd verdrijf! -
 Gelijk een kriele Bedoeld moet zijn, paradoxalerwijs: 'dartel, wriemelend.' mossel hangen blijf.
 Maer wat is zullek zoet? Als roet,
 Wanneermen 't zoetste derven moet.

3.

Maer als ik in uwe open schoot, My levend'
 Mag begraven - O gewenste dood,
 Die my al bevend'
 Tot de weelde nood
 Die Venus (tot een Minneloon)
 Schonk aen d' in schoonheit gadelose 'Weergaloze.' Adon -
 Daer ik, hol over bol, 'Hals over kop.' in gly
 Tot ik verstik in lekerny! Hier ongeveer in de betekenis van 'wellust.'

[40. Daer salder een Scheepje van voren de Palen]

Stemme: *Als 't begint*

1.

Daer salder een Scheepje van voren de Palen
 Van Amsterdam varen, om Peper te halen,
 So wijd over zee,
 Soo wijd over zee:
 Die wakker wil kalissen, WNT: pierewaaien of misschien eerder: zwerven, het leven leiden
 van een zwerver. meugen Het meervoud is ongrammaticaal. nog mee.

2.

Die wakker wil kalissen, moeten Ook hier een ongrammaticaal meervoud. verkiesen
 Te varen of schandig haer eer te verliezen:
 Het beste van twee,
 Het beste van twee
 Die wakker, etc.

3.

Al die na Vader nog Moeder niet vragen,
 Die moeten daer slagen en stooten verdragen. Aan boord gaat het niet zachtzinnig toe.
 Al doet het haer wee,
 Al doet het haer wee,
 Die wakker, etc.

4.

Isser nog yemand, eer dat wy af steeken,
 Die mee wil varen, die kander nog spreken:
 Ons Scheepje leyd ree,
 Ons Scheepje leijd ree,
 Die wakker, etc.

5.

Hier mede soo schijnen ons Zeiltjes te swellen,
 Daer mede soo gaeter dat Scheepje aen 't hellen:
 Dit gaet na de zee,
 Dit gaet na de zee,
 Die wakker, etc.

6.
 Vaert wel Jongmans! Die sig van schoon Vrouwen
 Van dronke drinken en speelen kan houwen, Kan onthouden.’
 Die leeft hier in vree,
 Die leeft hier in vree.
 Die wakker wil kalissen, moeten in zee.

[41. Al weer aen 't ouwe houwen trouwen]

Stem: *Ha preutsche Nymph, etc.*

1.
 Al weer aen 't ouwe houwen trouwen! Gevormd naar analogie van hou en trouw, wat eigenlijk komt van ‘hulde en trouw’: (‘hou en trouw zweren’). In huwelijksliederen een vaker voorkomende formulering; cf. Altijt weer aan Trouwen, Houwen (Jan van der Veens Overzeesche Bruylofs-zangen, 238).

'k Weet geen mouwen aen dees pels 'Ik kan er geen mouw aan passen, kan geen touw aan vastknopen.'

't Zy Hansje, Fransje, Tys of Bouwen,
 Met Giertje, Kniertje of moi Els.

Ey, hoor eens, Pleuntjen,
 Mijn eigen Kornuit,

't Is 't ouwe deuntjen,

Ik seg 't overluit:

Hier is alweer een Bruid.

2.

Al met vier voetjes op een bedde!

Mijn Kammeraetjen, hoor een reis, 'Hoor eens.'

Ik wil wel om een Daelder wedde,

Giertje heeft geen Begijnen vleis: Zoals tegenwoordig nog van een vrouw gezegd kan worden dat ze ‘mannenvlees’ heeft:: Giertje is niet in de wieg gelegd voor begijn.

Een soete trooster

Die neemt sy nu aen,

In't egte Klooster

Wil sy nu gaen

Daer twee paer schoentjes staen. 'Het huwelijksklooster.'

3.

Ik moet dat Schaepjen hooglijk prijsen

Dat sy haer begeeft in den Egt:
 Wie kan haer meer vriendschap bewijsen
 Dan soo een Vryer, soo een knegt?
 Hy dan de Pater
 - 'k Wed sy haest gewent - 'Dat zij er snel aan went.'
 En sy de Mater:
 Beid in een Convent,
 Is dat niet excellent?

4.
 Al lang genoeg alleen geslapen
 Sonder te worden omgekeert:
 Het eerste paer van God geschapen
 Hebben 't allebei gehanteert.
 Wie kan 't ook haten,
 Het nootwendig goet?
 Wie kan 't ook laten
 Dat men geern doet?
 Want 't snobb'len WNT: ' Wellustig beetpakken, knuffelen; wellicht ook wellustig kussen,
 sabbelen.' is soo soet.

[42. Bregje was lest heel belust]

Stemme: *Van Teunis*

1.
 Bregje was lest heel belust
 En begeerig om te trouwen.
 Sy liet haer Moertje noit in rust
 En song sonder op te houwen:
 'Ik hou het met onsen Theunis,
 'k Hou het met onsen Theunis
 Ik seg het hem na, tot zijnder eer,
 Dat hy op 't zoenen niet deun is.' 'Schriel, zuinig.'

2.

De Moer die sprak: 'Wel malle Bregt,
 Wil jy ons Theunis minnen?'
 'Ja Moer, 't is sulken reinen knegt,
 Hy speelt staeg in mijn sinnen. 'Ik heb hem steeds in mijn hoofd.'
 'K hou 't met onse Theunis, etc.

3.

Lestmael ging ik door het gras
 Met hem heel soetjes wandelen.
 Myn dogt, ik in den Hemel was,
 Soo wist hy my te handelen.
 Ik hou 't met onse Theunis, etc.

4.

Als ik denk om de lonkjes soet
 Die hy schoot van ter syen,
 Ik krijg een grilling 'Rilling.' door myn bloed!
 O, 'k mag de knegt so leijen!
 Ik hou 't met onse Theunis, etc.

5.

Al kwam de grootste van het Land
 Met hoogen eede 'Met een hoge eed.' sweren
 Dat ik sou wesen sijn eigen Pand,
 Ik sou hem niet begeren.
 Soo hou ik het met Theunis, etc.

6.

Dus Moertie, laet het myn tog toe
 Dat ik mag Theunis krygen:
 Al maekten jy 't my nog soo moe,
 Ik wil en sal niet swijgen
 Te roemen van onse Theunis,
 Te roemen van onse Theunis:
 Daer sing ik of met groote lof Binnenrijm
 Dat hy op 't soenen niet deun is.'

Lauraes Droom-Lied

1.

Laura sat laest aen de beek
Onder 't schauw van Else Boomen.
Sagjes sy in 't water keek,
Is daer na in slaep gekomen
En begost heel zoet te dromen
Van de liefde, van de min.
Slapend is sy neer gesegen:
Met haer boesem los ontregen
Lag myn schoone Veld Godin.

2.

Wijl sy daer alleenig sat
Ging ik by haer neder sitten.
Mits ik na haer borsjes vat,
Roept mijn Laura: 'Wat is ditte!
Ag, mijn boesem brand van hitte!'
Hier mee sijgt sy weder neer
En begint op nieuw te dromen:
'Soo je wilt, soo meugje komen.
Neen, O neen, het krenkt mijn eer!'

3.

Mits neem ik een hand vol groen
't Geen doormengelt was met roosen.
Laura roept: 'Wat wilje doen?'
Ik begin van schaemt te bloosen.
Daer gaet sy een sugje losen,
Valt weer soetjes neer in 't gras.
'Og, ik ben door droom bedrogen',
Riep sy met besloten oogen,
'k Meen, ik sonder maagdom was.'

[44. O Kersnacht, schoonder dan de dagen]

Stemme: *Als 't begint*

1.

O Kersnacht, schoonder dan de dagen,
 Hoe kan Herodes 't ligt verdragen
 Dat in uw duisternisse blinkt
 En wort geviert en aengebieden!
 Sijn hoogmoed luistert na geen reden,
 Hoe schel die in sijn ooren klinkt.

2.

Hy Poogt d' onnoos'le Jezus. te vernielen
 Door 't moorden van onnoos'le zielen
 En wekt een stad en land geschrei,
 In Bethlehem en op den akker,
 En maekt den geest van Rachel wakker
 Die waaren gaet door Beemd en wei,

3.

Dan na het Westen, dan na 't Oosten.
 Wie sal de droeve moeder troosten
 Nu sy haer lieve kinders derft?
 Nu sy die ziet in 't bloed versmooren
 Al eerze nauliks zijn geboren,
 En soo veel zwaerder rood geverft.

4.

Sy ziet de mellik op de tippen
 Van die bestorven bleeke lippen,
 Gerukt nog versch van moeders borst;
 Sy ziet de teere traentjes hangen
 Als dauw, aen druppels op de wangen:
 Sy zietse vuil, van bloed bemorst.

5.

De winkbraeuw dekt nu met sijn boogjes

Geloken, en geen lacchende oogjes,
Die straelden tot in 't moeders hert,
Als starren die met groot geweemel
Het aenschijn schiepen tot een' Hemel,
Eer 't met een mist De mist van de droefheid. betrokken werd.

6.
Wie kan d' ellende en 't jammer noemen
En tellen soo veel jonge bloemen
Die doen verwelckten, eerse nog
Haer frissche bladeren ontloocken
En lieffelyk voor ieder roocken
En 's morgens dronken 't eerste zog.

7.
Soo velt de zein 'Zeis.' de koren aeren,
Soo schud een buy de groene blaeren
Wanneer het stormt in 't wilde woud.
Wat kan de blinde staetzugt brouwen
Wanneer ze raekt uit misvertrouwen!
Wat luid zoo schendig dat haer rouwt!

8.
Bedrukte Rachel, schort dit waren!
Uw' kinders sterven Martelaren
En eerstelingen van het zaet
Dat uit uw' bloed begint te groejen,
En heerlijk tot Gods eer zal bloejen
En door geen wreedheid en vergaet.

Ratelaars-Lied

Stem: *Daar waren drie Boerinetjes*

1.

Vryertjes, wilje met my gaen,
 Ik sal u brengen daer sy staen
 Die u by duister nagten
 Soo vlijtig staen op wagten.
 Gaet niet voorby, gy zijt gezien,
 Treet vry ras in. De Klok het tien. 'De klok heit tien.'

2.

Wel soete Juffertjen, hoe staet gy dus,
 Zijt gy so weig'rig voor een kus?
 Al ben ik een oud Klapper,
 Ik ben nochtans geen snapper, Bedoeld is misschien: 'iemand die (liefdespaartjes) betrapt.'
 Ik klap, maer ik snap niet van mijn self,
 Dus wilt u haesten. De Klok het elf.

3.

Kust vry soo dikwils dat het klapt,
 Maer wagt dat gy uw vreugt versnapt.
 Schoon dat ik ga by donker,
 Nog ken ik wel een Jonker
 Die hem garen met een meisjes Rok
 Dekt dat hy sweet. Twaelf het de Klok.

4.

Soete geselschap, weest verheugt,
 De Ratelaer siet garen vreugt.
 Al kost hy u beklappen,
 Hy sal van u niet snappen.
 Hy is van hout nog van steen,
 Dus lustig vrolik. De klok het een.

5.

Jonge Juffertje, als je wort gevrijt,
 Siet datje niet te spijtig 'Uit de hoogte.' zijt.
 En wilter niet meê jocken, 'Spotten.'
 Maer wilt de Karsjes plocken
 Alse zyn rijp, soo doet meê, 'Doe ook zo.'
 Toeft niet te lang. De Klok het twee.

6.

Als je jou lusjes dan hebt gevoet,
 't Is tyd dat jy 't nog eensjes doet
 En wilt het nog eens wagen.
 't Sal nu wel haest gaen dagen.
 Als je niet kunt, soo weet ik wie
 Nog wel eens wil, eer de Klok het drie.

7.

De Nagt verdwijnt, den dag komt aen,
 't Is tyd dat ik naer huis sal gaen.
 Gy swak vermoeide knaepies,
 Ryst uit uw soete slaepies.
 Komt, gaet met my en maekt goed Cier,
 Eer men u knipt. 'Vangt', te weten in het huwelijk. De klok het vier.

Krelis Joostens Vryery

Stemme: *O Sulleman, etc.*

1.

Wel Kniertie, myn hartie, dus byster te loopen, 'Zo hard weg te loopen.'
 Wel hartie, myn schaepie, dat sou ik niet hoopen!
 Ik vierje, ik vryie, ik minie, sie deer, 'Zie daar.'

Van je hoofd tot je voetjes, ja van heertje tot heer. ‘Van haartje tot haar.’

2.

Ey, soetjes! steet stil tog, hoe binje dus jagtig!

't Is Krelis, wel Meisje, nou weest niet te kraftig. ‘Krachtig, heftig.’

Gut, wistje men troosje, hoe 't hart nee ‘Na.’ je haekt,

Je seide wel: ‘Krelis, ons Heilik is gemaekt.’

3.

Ik eet niet een eytje, ja ik bak niet een koekje,

Of ik wens je de helleft terstont in een doekje;

Of heb ik wat op leruit, Editie 1711: op'leruit. In latere edities is op weggelaten. Niet in WNT.

Een verbastering van ‘hui’ (hetzelfde als ‘wei’)? wat stremis ‘Stremsel.’ of prut, ‘Dikke melk.

'k Gun jou strak ‘Precies.’ de helft van elk lepel die 'k nut. ‘Nuttig.’

4.

Wat mienje of't jok ‘Spot.’ is, neen, 't seper niet, ‘Voor de donder niet.’ Bastaardvloek. Kniertje!

'k Heb nog wel wat Wafels, moi in een pampiertje,

Dat gaf men Vys Trijn Waarschijnlijk is bedoeld: Vies Trijn: ‘stuurse Trijn.’ lest, ik heb het

gespaert, Editie 1711: jet 'espaert.

En dus in men sak wel agt dagen bewaert.

5.

Kyk, 'k sorg soo ‘Ik ben zo bezorgd om je.’ (dat seg ik) al wasje men Wyfje.

Kom, eet jy dat beetje nou mooi in je lyfje,

Al isser niet veel, je siet hoe ondieft, ‘Enorm.’

Men soete Knier Teunis, dat Krelis je liefst.

6.

Gut, wist je hoe 'k snags in men droom met je om gee ‘Ga.’ ,

Ik heb dan sulcken deun, 'Zo'n zin.' dat ik selfs schier Bron: sch. Aangevuld uit de editie Leeuwarden. stom stee 'Verstomd sta.' :

Ik soenje, ik labje, 'Ik lebber je.' ik vatje, by get, Bastaardvloek; van 'bij god.'
By je buik, by je borsjes, 'k heb sulcken pret!

7.

Ik stommel, ik douwje, ik geefje een praetje,

Ik kyk in je keertje van blaetie tot blaetie, Waarschijnlijk is bedoeld: 'Ik kijk je in de kaart, in alle details.'

Ja, 'k heb Vrouwe soetheid soo lang als ik slaep,

Maer waekend, wat isset, ik kyk als een Aep! Misschien hetzelfde als: 'Ik sta voor aap', 'ik kijk op mijn neus.'

8.

Dan denk ik, gans leide, Bastaardvloek: van 'gods lijden.' die Kniertje mogt spreken,

Al wasse as een bakstien, ik souse nou breken! Bedoeld is misschien: 'Als iemand met haar zou spreken, al was het een baksteen, ik zou ze nu breken.'

Wat segje, myn bekie, 'Mijn bekje, mijn liefje.' Knier Teunis, wel nou?

Sie deer, 'Daar.' deuse koek geeftje Krelis op Trouw. 'In goed vertrouwen.'

[47. Die de Werelt wel in siet]

Stem: *Schoonste Nymphje in het Woudt, etc.*

1.

Die de Werelt wel in siet,

Sy is niet

Als 'Als je de wereld goed bekijkt, dan is zij niets anders dan .' een woeste zee zee ontbreekt in de bron; aangevuld naar de editie Leeuwarden. vol baren. 'Golven.'

Ag, de Werelt is een klip

Die het schip

Na de duistere gront D.w.z. de bodem. doet varen.

2.

't Schip gelijk ik by den mens,

Die zyn wens

Gaet in 's Werelts lust gebruiken.

's Werelts vreugden is een Klip

Die het Schip

Na de duist're grond doet duiken. In feite herhaalt dit - en ook nog met bijna dezelfde woorden - wat al in strofe 1 is gezegd.

2.

't P'rijkel 'Het perikel, het gevaar.' dat zijn ziele wond,

Is de sond:

Sonde zyn de woeste baren;

Rijkdom is haer ebb' en vloed,

Die 't gemoet

Met haer golven komt beswaren.

3.

Hoe verkeerdlik is den mens

In sijn wens! 'Begeerte.'

Soekt op aerden 's werelts lusten,

Maer de wisse dood ons leert:

Het verkeert

Als de ziele soekt te rusten. 'Het wordt heel anders als de ziel op zoek is naar rust.'

4.

Hemels Prins, gunt my alleen

Te betreen

Wegen die my mogen leiden

(Door 't geselschap van de deugt)

Na de vreugt

Van des hemels eeuwigheiden.

Boere-Deun

Stemme: *Hebbense dat gedaen*

1.

Hey, hoe is 't hier?
 Het lijf vol bier?
 Wel Gijs oom, binje dronken?
 Binje Dronken?
 Wel legje dus voor 't moie vier
 En doeje niet dan ronken!
 Gut dit is te slegt,
 Maetje, maetje!
 Gut dit is te slegt,
 Voor sulken knegt.

2.

Nu lustig op,
 Nu lustig op,
 Komt by de brave basen,
 Brave basen,
 En helpt haer 't Rotterdamse sop Bedoeld is uiteraard het Rotterdamse bier.
 Drinken uit volle glasen.
 Repje als een man,
 Oogjes open,
 Repje als een man
 Die 't alles kan.

3.

Hier 's Jaep en Teun,
 Met Brank en Pleun,
 Kees Bruin, en 't weertje 'Het waardje.' Slinken,
 't Weertje Slinken:
 Al 't volkje van ons ouwe deun. 'Ons oude liedje, het gebruikelijke gezelschap.' Misschien
 klinkt ook mee deun in de betekenis van 'pret.'
 Met jou soo willense drinken.
 Hoort hoe ider woelt, Een dubbele voorslag.
 Gysje, Gysje,
 Hoort hoe ieder woelt
 Ende krioelt. Bedoeld is kennelijk iets als 'tekeer gaat.'

4.

Hoort, by me keel
 Geurt strijkt de veel. Luister, bij mijn zingen strijkt Geurt de viool.'
 Sie daer wil Teunis dansen,
 Teunis dansen.
 Kykt, dat 's een lustige kabbriol, 'Bokkensprong.'
 Hy kan als groote Hansen! Waarschijnlijk: 'Hij kan net zo goed dansen als de hoge heren.'
 Kijere, 'Kinderen', In de betekenis van: 'Jongens!' dat 's een sprong, Een lange voorslag (twee
 of drie dalingen)
 Heer hoe kan hy!
 Kijere, dat 's een sprong
 Van soo een jong.

5.
 Wat soo men vaer, 'Vadertje.'
 Sie op, 't is dag!
 Ligt op jou slapige oogies,
 Slapige oogies!
 Ik breng u borst tree in 't gelag:
 Elk een glas. Editie 1711: Elk een hand een glas.
 Schoontjes, schoontjes! 'Mooi, mooi!'
 Elk een glas! Ook hier in de editie 1711: Elk een hand een glas.
 Ik noit soeter was. 'Ik had het nooit aangenamer.'

[49. Lestmael, in 't krieken van den dag]

Stem: *Als 't begint*

1.
 Lestmael, in 't krieken van den dag,
 Uit Jagen soud ik gaen.
 Soo dra ik Bosewaert Editie 1711: Boschwaert. inne zag
 Vond ik een maget staen.
 Treed voeties, treed wat naer,
 Tot dat gy komt by haer.
 Ag Rosemont, Vind ik u hier alleen
 Met veel klagies en geweent?
 Hoe of 't komt? Zy is alleen.

2.
 Ag, daer hoor 'k haer lieve keel
 Eens zingen overluid.
 Mogt ik nu maer eens met myn Veel
 Of met myn Jagers fluit
 Vermeien eens by haer
 Met soet gespeel en snaer!
 Ag, wat veel vreugt Zou dat my zyn, als wy
 t' Zamen zaten, zy aen zy!
 In myn droefheid wierd ik bly.

3.

‘Daer ginder komen winden Jachthonden. aen

Daer is een jager by.

Ay Goden, helpt my nu dog raen!

Ag Hemel , staat myn by.’ De regel ontbreekt in de bron, evenals in de editie Leeuwarden.

Aangevuld uit de editie Crajenschot.

‘Myn Rosemond, vlugt niet,

Ziet eerst, wie dat gy ziet:

Uw tweede deel Die komt u hier zoo by

Met zijn Beesjes aen zyn zy.

Rosemond, vergeeft het my.’

[50. Als ik uw' schoonheid zie, ô zoete viandinne]

1.

Als ik uw' schoonheid zie, ô zoete viandinne,

Dan roep ik, op-gevoerd Synoniem van verrukt. en van de min verrukt:

‘Het blakren mijner vlam Bron: Het blakren mijne vlam. Editie 1711 idem. Editie Leeuwarden:

Het blaken van myn vlam. Geëmendeerd op basis van de latere edities. soo fel als die my drukt!

Wat sal 't dan wesen, als my hoop verteert van binnen?’ Hoe erg zal het dan zijn, als ik ook nog van binnen wordt verteerd door hoop!

2.

Als Bron: ale. Gevolgd is de lezing van de editie Leeuwarden. ik u oogen zie, die heldre hemel ligten,

Die stralen schieten uit gelijk Bron: Gelijk. Gevolgd is de editie 1711. de Goude Zon,

Geen Bloem, of dierbaer Gout, Robyn of Chalcedon

Kan van uw schoonheid dan doen keeren mijn gezigten.

3.

Die Boezem, Voorhoofd, Hals en mond, omringt van Rozen

En zoete lagjens, het geweer van Venus Zoon, De wapens van Cupido.

Die kunnen maecken Bron: Maekten. Gevolgd is de lezing van de editie 1711. zelf tot slaven
al de Goon,
Schoon dat zy tot uw' schoont' zelf hebben stof gekosen.

4.
Wat zal ik eindelyk dog seggen van uw haren,
Daer t' effens vryheit en myn hert is aen geboeit?
Mag ik wel klagen, schoon myn lyden staadig groeit?
Neen, 'k zegen de Fortuin die my dat luk komt baeren. ‘

[51. Toen eerstmael my de lust began]

Stem: *Lacquay, Demande a Nicolas*

1.
Toen eerstmael my de lust began
Van 't glaesjen en de Kan,
Toen kon ik als een man
Wel drinken, 't heeltien en 't halfje. ‘Het heeltje en het halfje.’
'k Was gerust, 't hartien sonder sorg,
En de lust meste my als een kalfje,
Want ik dronk, want ik dronk, ik dronk op pand en borg. ‘Op de pof.’

2.
Maer toen ik voor myn tydtverdrijf
En tot vermaek van 't lyf
Ging slapen by een wyf,
Verloor ik lust en leven:
'k Was soo haest nimmer in de kroeg ‘Zodra ik in de kroeg was.’

Of wierd van het wyf bekeven,
En se riep en se kreet al of de droes haer joeg: 'Als van de duivel bezeten.'

3.

'Wel Jan, wat Duivel doeie hier
Een heelen dag te bier 'In de kroeg.'
Te hangen over 't vier?
Gaet t' huis en schikie aen 't werken.'
'k Sprak een woord en ik seid': 'Gaet heen.'
Sy, verstoort, liet haer hoofie merken:
'Neen 'k en wil, neen ken wil niet gaen, bruit selver heen.'

4.

't Is waer, moer Tryn, moer kous, Kous hier waarschijnlijk als verachtelijke benaming voor een vrouw; door WNT in verband gebracht met het gebruik van kous als aanduiding van het vrouwelijk geslachtsdeel. moer jans, Benadrukt hij dat ze zijn vrouw is: moet doen wat hij wil?
Ik sie hoe and're mans
Een gantschen dag bijkans
Al met de kannen klinken.
Souje dan ook altemet een reijs 'Eens een keer.'
Jou man niet eens Bron: een. Ik volg de lezing van de editie 1711. laten drinken?
Schaem jou Tryn, Schaem jou Tryn, jou vuile stukke vleis.' Bron: vlies.

5.

Toen was 't: 'iou Schelm, iou Fielt, iou Guit,
Voort, bruit ten huisen uit. 'Flikker op naar huis.'
Of ik bruy 'Ik mep je.' Bron: bry. Gevolgd is de lezing van de editie Leeuwarden. op jou huyt,
Jou moordenaer van Vrouwen!
'k Stont en keek als een stront in 't sneeuw. 'Als een stuk stront in de sneeuw.'
Sulk gepreek kwam my van het Trouwen.
O die pry, 'O dat krenge!' Bron: pri. Gevolgd is de lezing van de editie 1711. O die pry sag als een Leeuw. Ze keek zo dreigend als een leeuw.

6.

Ik sei: 'Wat Duivel', en ik swoer:

‘Wat bruit myn dese hoer! Wat kan ze me schelen!
 Gaet t’huis en soenie moer, ‘Kus je moeder.’
 Jou eereleose verken!
 Wel wat 's hier, jou verbruide Trijn?
 Ga 'k te Bier, 'k moet 'er weer voor werken,
 Want ik drink, want ik drink, ik drink niet als van 't myn.’ In tegenstelling tot 1:7!

7.

Maer nu soo leef ik weer gerust,
 In dese nieuwe lust
 En heb mijn brand geblust
 Al met een Vrouw der Vrouwen.
 Maer helaes, wat een swaer verdriet:
 'k Sag myn Tryn maer onder d' aerde douwen
 Maer de Kan, maer de Kan, de Kan en sag ik niet. ‘Ik zag alleen Trijn begraven worden, maar de kan zag ik niet.’ De bedoeling van de strofe is is onduidelijk.

8.

Zijt wellekom, nobele Toebak,
 g' Hebt soo lang u gemak
 Gehouden in myn sak.
 En gy, O waerdste Pijntje, ‘Pintje.’
 Wel te pas vonde ik u nu hier.
 Draegt dog rouw om myn lieve Tryntje.
 O Toebak! O Toebak! Toebak en beste bier.

Op de Peekel-haring

Stem: *Q'uil est bon, bon, bon*

1.

Haring is soo bon, bon, bon.
 Om eens op te drinken. 'Om er eens op te drinken.'
 Sa, ontsteekt de ton, ton, ton, 'Maak het vat open.'
 Laet de Bekers klinken!
 Daer, daer daer hebje van het Nat,
 Drink vry, daer is nog meer in 't Vat!

2.

Maetje, dat geld iou, iou, iou:
 Soo ien proper teugie.
 Wiljer tweetjes, nou, nou, nou,
 Elk die drink sen meugje: 'Kan drinken zoveel als hij wil.'
 Drie, drie, drie maekt een Klaver-blat: Naam voor een drietal bekers of glazen van een drank,
 en in 't bijzonder voor een oudhollandschen dronk: het ledigen van een drietal, vóór den gast
 geplaatste glazen, of glaasjes, na elkander: het eerste voor de gezondheid (of de maag), het
 tweede op de vreugd en de vriendschap, en het derde om goed te slapen. (WNT)
 Drinkt vry, daer is nog meer in 't vat.

3.

Daer was droogte, ia, ia, ia. Het derde ia ontbreekt in de bron. Ik volg de lezing van de editie
 1711.
 Geef jy 't sulken neepje,
 Schenker, kom, kom dra, dra, dra, Eigenlijk: 'kneepje.' Ook in de betekening van 'aanprikkeling.'
 (WNT). 'Schenker, als je ons zo'n prikkel geeft (nl. pekelharing), kom dan vlug.'
 Breng ons vogt uit 't Scheepje! Misschien wordt bedoeld op een scheepjesschaal, een drinkschaal
 waarop zeilende scheepjes zijn afgebeeld (WNT).
 Soo, soo, soo, wel bekomje dat:
 Drink vry, daer is nog meer in 't vat.

4.

't Steertje moeder by, by by,
 't Sal te beter klemmen. Waarschijnlijk is bedoeld: 'de maag vullen.'
 Peekel haring, wy, wy, wy
 Doen jou lustig swemmen.
 Sa, sa, sa, Vrienden haest je wat:
 Drinkt vry, en laet geen bier in 't vat.

5.
't Vaetie rommelt, og, og, og!
't Kraentje wil niet loopen.
Heeft de brouwster nog, nog, nog?
Jaese, sou ik hoopen!
Wy, wy, wy singen overluit:
Ons Paters-Vaetje Het beste vaatje (het vaatje 'voor de paters'). dat is uit. 'Op.'

***Een Boekverkoopers geselschap, 't oude in 't nieuwe Jaar drinkende,
zong:***

Stem: Het best op aerd is een gerust gemoed

1.
Wie zou met my niet lustig vrolik zijn
By lekkre Knap 'Lekker eten.' en frisse 'Krachtige.' Franse wyn
En glaasjes tot de boorden vol geschonken!
Ik voel myn geest in vrolikheid ontfonken,
Geen zorg ontrust myn blijde en vrolik hart,
Dat alle ramp en treurigheden tart.

2.
Lang leef den Druk en Boekverkopery,
In Hollands Kroon, de paerel aan het Y,
Op dat wy hier in vreugde weer vergaren.
Lang leeft die Konst, gevonden aen het Spaaren In Haarlem.
Die ons de knap en lekkre Wijntje geeft:
Lang leef die konst waar door Vrouw Pallas leeft. Minerva, de godin van de wetenschap.

3.
Sa, drinkt dan aan, den eenen voor den aar,
Met glas op glas tot in het nieuwe Jaar,
Spijt hun die ons die vrolikheid benyden.
Dus leeven wy in dees bedroefde tijden,
In hoop dat wy hier namaals, door den Druk
En 's Hemels gonst, verkrijgen meer Editie 1711: weer. geluk.

Zang aan Kloris

Vois: *O Doelwit van myn min, etc.*

1.

Neen Kloris, neen, myn hart,
 Hoe zeer van min gedreven,
 Wil in verliefde smart
 Niet hoopeloos meer leven!
 Heb ik u myn min gegeven,
 Waarom die zoo lang gesart?
 Als ik u vol vuur kom kussen,
 Moest je weer mijn vlammen blussen, 'Zou je op jouw beurt', etc.
 Of ik houw, Of ik houw ook myn gemak
 En geef uw min de zak.

2.

Gy weet waar ik op doel:
 Als ik van liefde dronken
 Door 't heete mingewoel
 Myn leden voel ontfonken
 En het vuur van uwe lonken
 Door myn hert en adren voel,
 Wil je voor my dus te ontsteken 'Wil je, als tegenprestatie omdat je me zo in liefde hebt
 ontstoken.'
 U niet buigen na myn smeken.
 Stort dan ook, Stort dan ook voor mijn plaisier
 Geen oli in mijn vier.

3.

Een kusje, Engel lief,
 't Is waar, kan my vermaken;
 Maar 't speelt ook voor een dief

Om dus 'Door zo.' myn hart te schaken
 En myn ingewand te blaken
 Met een heete minnegrief.
 Dus altyd gewond te wezen,
 Zonder oyt te zyn genezen:
 Denk niet dat, Denk niet dat ik in uw min
 Wil kwijnen, droef van zin.

4.

Nee, 't is genoeg gevrijd,
 Gestreelt en aengebeeden:
 Mijn lust wil geen meer tyd,
 Ze is lang genoeg bestreeden.
 Laet mijn liefde u overreden
 Of je raekt uw Minnaer kwijt.
 'k Wil de Min zoo duur niet koopen,
 Neen, ik moest, Neen, ik moest, als Bron: al. Gevolgd is de lezing van de editie 1711. gy me
 kust,
 Myn vlam ook zien geblust.

Zang aan Isis

Stem: *Tranquille Coeur*

1.

Vliegt, minnezugjes, vliegt weer heen,
 Op vleugels van den wind gedragen,
 Om ISIS die ik min alleen Mijn enige geliefde.
 De smart myns eenzaamheit te klagen.

Vliegt heen en zegt haer hoe myn dart'le minnelust
Dient in haar arm geblust.

2.

Zy is 't alleen die my vermaakt,
Na haar alleen is myn begeeren.
Het vuur dat mynen boezem blaakt,
Doet haar Isis. alle and're liefde weeren.
Geen minvermaak, geen zagt gestreel, hoe teer en zoet,
Dat my als 't haar voldoet.

3.

Haar liefde is trouw en zonder erg, 'Kwade bedoelingen.'
Zy voelt daar van het lief bewegen
Wanneer het lustig Valkenberg Hierbij in de bron een voetnoot: Den Wandelhof te Breda.
Ons nood op haar verliefde wegen:
Gaat heen dan zugjes, gaat, de zoete Lente tijd
Nood ons ten minnestrijd.

[56. Ik vrijden op een tijd een soet Menniste susje]

1.

Ik vrijden op een tijd een soet Menniste susje,
Dien ik seer lofelyk kwam groeten met een kusje.
Maer wat ik deed', was windt. 'Wat ik ook deed, het haalde niets uit.' Sy zey: 'By Jae en Neen,
Dit vryen kwest Editie 1711: krenkt. myn eer, ik bidje, gaet dog heen.

2.

't Is onse Bron: ons. Susters niet geoorloft te verkeer
 Als by het fijnste volk, 'Het is ons slechts geoorloofd', etc. by Broeders van ons Leere.'
 Ik klaegde van mijn brand, ik kermde van myn smart,
 Ik swoer haer liefde was gemetselt in myn hart,

3.

Maer wat ik deed of niet, ik kon haer niet bewegen.
 Ik sprak nau of sy wist daer een Schriftuerplaets tegen
 En daer me dreef sy my gelijk de wind de pluim,
 Want ik wist daer niet af, 'Ik had daar geen verstand van.' sy kon 't al op haer duim.

4.

s' Had Moses in haer hoofd, s' had David opgegeten,
 s' Had in haer brein geboud een Klooster vol Propheten,
 En al d' Apostelen die woonden in haer Lyf.
 Ik dogt, Sint Velten speeld met dit geleerde wijf! Sint Valentijn. Gebruikt in verwensing.

5.

Sy en sag niet aen my, of 't scheen haer te mishagen:
 Dan was mijn hair te lang, dan al te wit myn Kragen,
 Povretten WNT: Soort van lub of manchet, in de 17de eeuw ter versiering van den jasmouw
 gedragen. al te weits, het stijf sel al te blaeuw,
 Dan was myn broek te wyd, dan 't wambas Wambuis: nauwsluitend, over het hemd gedragen
 kledingstuk, dat het bovenlichaam tot op de heupen bedekte, al of niet (met veters aangehechte)
 mouwen bezat, en veelal voorzien was van een schoot, in lengte variërend naar de mode van
 de tijd (WNT). al te naeuw.

6.

Elk kouse-band te lang, 'k had roosen op myn Schoenen,
 In 't kort, sy maakte sond soo werltschen man te soenen. Zij beschouwde het als een zonde.
 'Wel goeden avond dan Juffrouw', seyd ik, en sy:
 'Gaet in des Heeren naem, sijn wysheid blijft u by.

7.

't En Bron: 't Ten. was niet lang daer na, ik kwam weer by haer treden,
 Verandert bey in spraek, in wesen en in kleeden:
 Myn mantel was gants slegt 'Eenvoudig.' en zwaer, myn hair gekort,
 Mijn wit gesteve kraeg soo plat gelijk een bort,

8.

Op al mijn Kleeren sat niet een uitwendig koortje,
 En daer kwam uit mijn mond niet een onhebblyk woordje.
 'Vrede sy dese huise', seid ik en ik sag 'Keek.'
 Gelijk Sint Steven deed doen d' Hemel open lag: St. Stefanus, de eerste martelaar van het
 Christendom. Bij sijn steniging zou hij een visioen hebben gehad van de zegevierende Christus
 in de hemel.

9.

't Wit van de oogen om hoog. Ik noemde haer niet als 'Suster.'
 Doen stelde sy soo 't scheen haer hartje wat geruster.
 Ik las haer altemets 'Soms.' een schoon Capittel voor,
 En lelden Lellen: 'zaniken.' haer niet als van Godsdienst aen het oor.

10.

Dus kroop ik in haer gunst. Sy toonden haer wat blyer
 En ik wierd metter tijd wat stouter en wat vryer.
 Eens nam ik s' in den arm, en sey: 'Ik wil het doen,
 By ja en Neen', en gaf haer op sen Fries een soen.

11.

Doen bloosde sy quansuis en sey: 'Ey, laet dat wesen,
 Men moet het klappen 'Kletsen, roddelen.' van Langtongde mensen vresen.'
 Ik zwoer haer dat ik wel heimelik en secreet Editie 1711: dat ik wel soo heimelik en secreet.
 Was als de nagt ,en sey: 'Vorseker, datje 't weet,

12.

Ik wil de keers uit doen.' 'O zweert niet!' seyse. 'Trouwen, 'Goed dan.'
 Doe uit de kaers, op dat gy uwen eed moogt houwen!
 Doen knoffeld' ik rondom in 't duister, totter tijd
 Dat ik een bedde vond. Ik nam haer aen mijn zijd

13.

En sey: 'Voorwaer, mijn lief, hier willen wy met lusten
 In vrolijke genugt vanavond t'samen rusten.'
 'Zweert gy, voorwaer', seijd sy, 'daer ik u soo vermaen?
 O Broeder, had gy niet dien zwaren eed gedaen,

14.

Ik had om al de werelt by u niet willen komen,
 Maer uwe stoutheid is ten besten afgenomen!' 'Kan het beste worden weggenomen.'
 'So komt gy dan', seid ik. 'Ja', seyds', 'al is 't my leed,
 Ik kom om dat gy niet souw breken uwen eed.'

[57. Ik klom 'er den Boom al op]

1.

Ik klom 'er den Boom al op
 En die mijn te hooge was,
 De Takjes braken aen stukken
 En ik viel in het Gras.
 En met een quam daer mijn soete Lief aen rijden:

2.

'Lief, wilt gy met mijn rijden,
 Lief, wilt gy met mijn gaen,
 Ik salder jou heenen lijden
 Daer de geele goud Roosjes staen. Zwerfmotief. Cf. Hoffmann 26, 2: En al de geele goude
 roozen.
 En daer sal ik jou trouwe tot mijn Vrouwe.'

3.

'Ik wilder niet met jou rijden,
 Ik wilder niet met jou gaen,
 Mijn moeder souder mijn schelden,
 Mijn Vader sou myn slaen,
 En ik sou alsoo seer geslagen worden.'

4.

'Waerom sou Moeder jou schelden,
 Waerom sou Vader jou slaen?
 Gy hebt de geel Goud Roosjes

Voorwaer geen leed gedaen: Je bent er niet op gaan liggen.
Gy hebt uw eertje al soo wel behouwen.'

5.

Ik lag 'er te nagt en sliep
Al inne mijn zoete Liefs arm.
Ik moest 'er wederom uit:

Hy, 't was heet, 't was kout, 't was warm.

Van de alderliefste Bron: alderlifste. Gevolgd is de lezing van de editie 1711. moest ik scheid.

6.

O scheiden, bittere scheiden,
Als het immers wesen moet,
Hoe noo is 't dat wy scheiden,
Al van dat 's harten bloed. Het bloed des harten.
Ey, hoe noo is 't dat wy scheiden van de liefste.

Gesang

1.

Nu weest verblijd, jong hert, in zoetigheden!

Nu weest verblijd in dese lente-tijd!

Nu wel aen, *Bis*

Laet ons vrolijk zijn en te vreden.

Nu wel aen, *Bis*

Want de blijdschap kan niet schaên.

2.

Wat zou het zijn te leven in die pyn,

Daer het zingt *Bis*

Dat 'er nou vliegt of weet te neuren; 'Op het moment dat alles zingt, wat vliegt of kan neuriën.'

Daer het zingt *Bis*

Dat nog pas daer heenen springt. D.w.z. wat nog maar net leeft: nog heel jong is.

3.

Ay, zie hoe bly staet alles nu te prijken!

Ay, zie hoe bly! Wat haelt in vreugd daer by?

En het lagt *Bis*

U uit die daer staet aen te kijken;

En het lagt *Bis*

Om u die dit niet en agt. Om u die dit niet en agt aangevuld uit de editie 1711.

[59. Stilt uw wreedheid, God der minnen]

1.

Stilt uw wreedheid, God der minnen!

Waerom zijt gy nu soo straf?

Doorziet eens mijn hart van binnen,

Hoe dat ik geraek in 't graf!

Haer absentie doet my sterven.

Gaet eens vry in uw gemoed: 'Denk er eens over na.'

Waerom doet gy my nu derven

Die geen die ik minnen moet.

2.

Sy is zoet en frai van reden

En heeft daer by goed verstand,

Sy blinkt uit door hare Zeden,

Sy zingt met een fraje Trand.

Laet ik haer niet langer derven,

Cupido, klein Venus wigt,

Of gy doet mijn haestig sterven

Als ik mis haer zoet gezigt.

3.

'k Buig ootmoedig voor u neder:

Ey, toond dog medogentheid!
 Aensiet eens mijn hert, hoe teder
 Daer soo lief gekluistert leid! 'Hoe teder daar zo iets lief gekluistert ligt.'
 Goon, wilt haer dan ook bewegen
 En my helpen uit de pijn.
 'k Bid, laet my niet verlegen, Het metrum schijn te vergen: 'k Bid u. Die lezing evenwel in geen
 van de geraadpleegde bronnen.
 Ik sal u altoos dankbaer zijn. Te lezen als 'k Sal.

4.
 Sal uw wreedheid nimmer enden,
 Waerom is 't dat gy my kweld?
 Of zoekt gy my straks te senden
 Naer het Elizeesche Veld?
 Hebt gy lust in mijne smerten,
 Moet ik blijven sonder haer?
 Wel soo sal aenstonds mijn herte
 Haeken naer een doods gevaer. Bedoeld is waarschijnlijk: 'verlangen naar de dood.'

[60. Doen Daphne, d' overschoone Maegt]

1.
 Doen Daphne, d' overschoone Maegt,
 Van Apollo haer vlugt nam ten Bossche waert in
 En van hem snel wiert nagejaegt,
 Toen liep hy en riep hy: 'O schoone Godin,
 Toeft wat, toeft wat, weest niet verbolgen!
 Ey, waerom loopje? U selve besint.
 Leeuwen nog Beeren nog Tygers u volgen
 Maer 't is Apollo, die u soo bemind.
 Wilt u erbarmen iet.
 Agt gy mijn kermen niet?
 Laet gy mijn Godheid dan in de ly?
 Hebt deernis, O Daphne, hebt deernis met my.

2.

De geen daer gy soo schuw voor vlugt,
 Is Harder nog Kinkel die 't vee hoed of weid,
 Maer 't is een God, die door de lugt
 De gulde glans van sijn stralen uitspreid.
 Den Opperste Jupiter is mijn Heer Vader;
 Claros, Delphos en Tenedos staen
 Tot mijn gebied 'Gebod.' en bevel allegader,
 Ik ben de Zon, mijn Suster is de maen,
 Kruiden en bloemen, die
 Ik na u te noeme zie,
 Lokken mijn stralen alleen uit d' aerd.
 Mag dit u niet lokken? O schoone, bedaerd!

3.

Nooit word ik Oud, staeg blijf ik jong,
 Mijn hair en vergrijst noit maer blijft even geel,
 En dat Editie 1711: dan. mijn stem wanneer ik song
 By de negen Musen en 't spel van mijn Veel
 U (O mijn Daphne!) mogt komen ter ooren!
 Dat gy so lang uw lopen eens liet,
 'k Sou buiten twijffel uw hartje bekoren
 Om mijn te helpen uit mijn verdriet.
 Og, hoe gerusjes wou
 Ik dan met kusjes jou
 Liefjes Editie 1711: Liefjen.. onthalen als een Godin!
 Nu Daphne, staet, Daphne, luistert na mijn min.' Er is één lettergreep teveel.

4.

Maer 't was om niet wat Phoebus riep,
 Want Daphne vlood van hem so snel als sy kon,
 Waerom hy ook soo schigtig 'Snel.' liep
 Dat hy haer in 't lopen op 't laetste verwon.
 'Penenus, Penenus! Phoebus bestormt my

Helpt my, O vader!' riep Daphne versaegt.
 'Kuische Diana, kom, bid ik, vervormt gy
 Straks dese schoonheid, verhoort dog uw maegt!
 Want ik wil sterven eer
 Hy sou verwerven meer.
 Dood, gy zijt mijn seer wellekoom!
 Daer mede wierd Daphne vervormt in een boom.

5.

De droeve Phoebus, bleek van rouw,
 Omhelsde met trane de lieve Louwrier,
 En sey: 'O Boom, beeld van mijn Vrouw,
 Blijft altijd groen en een vyandin van 't vier! tarter 1622: Blijft altijd jong, en een vyand van 't
 vyer.
 Sparteld en klaterd wanneer men uw blad'ren
 Werpt in het vyer, doet als Daphne deed
 Doen haer het vyer van de minne kwam nad'ren,
 Strijd dan als Daphne my wederstreed.
 Leert hier, gy Maegden door
 Als men haer jaegt, Editie 1711: Leert hier de Maegden door, Als men haer jaegt. het oor
 Nimmer te buigen naer geile lust.'
 En daer op heeft Phoebus den boom eens gekust.

[61. Daar Rozemond, daar is een Roos]

Vois: *Tranquille Coeur preparez vous*

1.

Daar Rozemond, daar is een Roos,
De waardste van de Lentebloemen.
Hoewel ik voor haar glans verkoos
De Roosjes, waardiger te roemen,
Die, met een frisser geur en schooner glans belaan,
Op beid' uw kaakjes staan.

2.

Dat zijn de roosjes, Engelin,
Die Minnaars sterven doen of leven.
Om dat gebloemt heb ik vol min
Mijn hart in uw gebied 'Gebod.' gegeven.
Behaagt dees Roos uw oog? Sta my 'er weer 'In ruil.' Namelijk een kusje. een toe,
Die zulk een Offer doe.

3.

't Zou gunst om gunst zijn, waardste schat,
En 't sal uw hartje niet beswaren.
Het waardste Roosje boven dat 'Bovendien.'
Dient afgeplukt of strooit zijn blaren.
Uw Roozengard sal (laat g 'er nu en dan een gaan)
Hier na te schooner staan.

[62. Vryers wilt gy gaen uit vryen]

Stem: *Waar mag Goossen nu etc.*

1.

Vryers, wilt gy gaen uit vryen,
 Zet uw pols 'Polstok.' Toespeling op de uitdrukking: 'Niet verder springen dan je stok lang is.' niet al te veer:
 G'lijk by g'lijk, dat kan bedyen,
 Dan soo krijgt gy lof en eer.
 Mind geen maget trots en teer
 Daer gy staeg moet hopen
 En op 't lest,
 Met de rest
 Ongetroost moet lopen.

2.

Blaeuwe schenen zijn de zanden
 Daer het sloopje op verzeilt. Mixed metaphor.
 Voor de klippen, voor de stranden
 Is hier noodig dat men peilt:
 Soo een Vryer eenmaal seilt,
 't Geeft terstont een lyen.
 Menig man
 Hoort het an
 Met een soet verblyen.

3.

Yder sal u smadig kwellen:
 'Vriend, u Liefje was te rijk.'
 Let hier op, gy jong gesellen:
 Best te minnen sijns gelijk.
 Ziet gy van de min geen blijk,
 Troost'loos sult gy dwalen,
 Yder sal
 't Ongeval
 Tot uw leet ophalen.

4.

Als een springer niet wil gissen
 Maer gaet los Bron: les. Gevolgd is de lezing van de editie 1711. en onbedagt,

't Is een regel, 't kan niet missen,
 Of oom kool Oom Kool: 'een sukkel.' raekt in de gragt.
 't Komt hem aen heel onverwagt,
 Mits hij niet wou peilen,
 Maer hy siet
 Met verdriet
 Naderhand sijn feilen.

5.
 Schuwt voorsichtig dese plagen,
 Menig gaet er druipen Tegenwoordig zouden we zeggen: 'druipend.' heen.
 Schoon sy witte kousjes dragen,
 Onder schuilt een blaeuwe scheen.
 Als men stiltjes, soo ik meen,
 Peilen mogt de gronden,
 'k Wed, haer hert
 Van de smert
 Wierde vol gevonden.

Zang aan Amaril

Stemme: *Zie de Roosjes nu eens bloejen*

1.
 Amaril, mijn lust en leven,
 Zie eens hoe mijn kwijnend hart
 In sijn smart *Bis*
 Voor uw wreedheid schijnt te beven.
 Daar ik, om uw lief gelaat,
 Al de Meisjes
 Al de meisjes hier verlaat,

2.

Soo mijn dienst u kan bekoren
 En mijn zang - van u geagt -
 Dag en nacht
 Streelen mag uw jeugdige ooren,
 Soo verjaag ook door uw min
 Al de meisjes uit mijn zin.

3.

Schoonheid kan my ligt doen blaken,
 Maar mijn hart houd zig met een
 Ook te vreen.
 Wilt gy des mijn wens volmaken:
 Houd, door 't heelen van mijn smert,
 Al de Meisjes uit mijn hert.

[64. Nee, neen, gy sult de liefde niet ontvlugten]

Stemme: *Daer wierd Adam eens een rib genomen*

1.

Neen, neen, gy sult de liefde niet ontvlugten:
 Hoe ver gy met uw kiel zweeft over zee,
 Afwesentheid verdrijft geen minne-zugten;
 Gy voerd, waar dat gy streeft, uw vyand mee: *Bis*
 Wanneer het minziek hert
 Die smert heeft ingezogen,
 Dan is de minne-smert
 Vergeefs ontvlogen. *Bis*

2.

Een hart ontvlugt, bekommert voor zijn leven,
 Den pijn hem van den Jager in het woud

Met wissen schoot door ribb' en spier gedreven,
 Maer op sijn vlugt is zelf sijn val gebout:
 Want waar het henen vlied,
 Het draagt zijn vyand mede.
 Daar liefde 't hart doorschied,
 Daar is rust nog vrede.

3.

Vergeefs is 't dan soo ver van hier getogen In de bron ontbreekt gen. Gevolgd is de lezing van de 1711.

Toen u de min die wonde dreef in 't hert, hert ontbreekt in de bron. Gevolgd is de lezing van de editie 1711.

Trok hy zijn pijl uit Amarillis oogen

En gaf aan haar de balsem voor uw smert. In de bron is alleen s leesbaar, en de helft van de letter m. Gevolgd is de lezing van de editie 1711.

Waar vlied gy dan? Laat af!

Wilt gy geholpen wesen?

Sy die dees wond u gaf

Kanse ook genesen.

[65. Lieve Mopsie, wilje sterven]

Stem: *Lieve dochter, etc.*

1.

'Lieve Mopsie, wilje sterven,

Maakt dan eerst uw Testament.'

'Van waer komt ons dese dreng?' Niet in WNT. Misschien in verband te brengen met drenzen, 'zeuren': 'Vanwaar dat gezeur.'

'Flus, 'Aanstonds.' Bedoeld is misschien: 'Daar kom ik zo op.' woudy dijn mast gaen kerven,

'Als je je mast zou willen omhakken' voor: 'als je er een eind aan zou willen maken.'

Vielje t' samen 'Bovendien.' buiten boort,

Waerje dan niet haest versmoort?'

2.

'Waer hebstu my horen kermen?'

'Hier voor Amarillis deur...'

'Dat is maer een vryers leur.'

'...Doenje als een By gingt swermen.'

‘Dat was al na Vryers stijl
Dus te met en soo by wijl.’ ‘Zo nu en dan eens een keertje zo.’

3.
‘Deedje dat niet vol van meenen,
Doenje wrong uw handen bey?’
‘Of ik u daer neen op sey?’
‘Soo benje met al uuw steenen ‘Gekerm.
Maer een vuyl Vrouw Venus kind
Die de huik hangt na de wind.’

4.
‘Soud' elk Vryer liefde leggen
Op elk Vrijster die hy vrijd?
Men hoeft ook verdrijf van tijd.’
‘Ik sal 't Amarillis seggen
En de Vrysters van dit Land,
Datje bend soo fraeyen kwand.’

5.
Princessen, deese minne krijters,
Laetse loopen, agtse niet.
Soo gy hier aen Mopsus siet,
Sy zijn meest al eer ‘Eerder, nogal.’ verwyters. ‘Leugenaars.’ Bron: verwytert. Gevolgd is de
lezing van de editie 1711.
Mal is hy die hem verlaet
Op een Vryers schoone praet.

[66. Wel heeft Salomon geseid]

Stem: *Schoonste Nymph*

1.
Wel heeft Salomon geseid:
‘Ydelheid,
Ydelheid zijn alle dingen.’ Prediker 1:2.
Zijn dan alle dingen niet

Dan verdriet,
 Wat kan eensaamheid voortbrengen? ‘Wat is het nut van eenzaamheid.’ Dit is de draai die de dichter er aan geeft. In de volgende strofen wordt het antwoord op deze leervraag gegeven.

2.

Wat is dog den Mens alleen?
 In 't gemeen: ‘In het algemeen.’
 Wat is dog de mens alleen,
 Die dikwils hier met geklag
 Nagt en dag
 Word besogt, met veel geweent!

3.

Die slegts vreemde oogen siet,
 Vrienden niet,
 Heeft geen kinderen nog neven,
 Nog met geen vriend'lijk gemoed
 Word gegroet:
 Onsoet is des mensen leven!

4.

Laet hem werken vroeg en laet,
 't Helpt nog baet
 Om het hoopjen te vermeerren: ‘Je schiet er niets mee op om het bezit ('het hoopje goudstukken')
 te vermeerderen.
 Wat hij wint of wat hy doet,
 Spaert of wroet,
 Wie sal 't overschot ‘Wat er overblijft.’ verteeren?

5.

't Is wel beter met sijn twee Aanvullen: ‘te zijn.’
 Dan alleen,
 Om de last te helpen dreegen: ‘Dragen.’
 Want dat op twee schijven glijd
 Beter vlijd
 Dan dat eene doet bewegen. Het beeld is dat van een katrol.

6.

Is 't dat een van beiden valt,
 d'Ander sal 't

Trouw'lijk 'Trouw, oprecht.' soeken te beletten.

Kom d' een in en d' ander mee,

Elk is ree

Om terstond een stoel te setten. Als je met zijn tweeën ergens op bezoek komt ben je welkomer dan wanneer je alleen komt.

7.

Een is overwonnen haest 'Snel.'

En verbaest,

Een alleen komt haest te sneven. 'Komt snel te vallen.'

Twee-dik snoer van kennip 'Hennep.' of vlas

Breekt niet ras,

Enkelt sal 't hem haest begeven.

8.

Twee in Egt te saem gepaert

En vergaert,

Konnen malkanderen verwerpen.

Die alleen is en wordt oudt,

's Winters koudt. Van kouwen, 'koud worden.'

Dikmael seid hy: 'Ey, og ermen!'

9.

Wat den Prediker hier leert,

Practiseert!

't Is een goê leer, soo ik meene.

Want God self sprak in voorspoet: Waarschijnlijk in de betekenis van ten voorspoede: 'als hulp.'

't Is niet goet

Dat den mensche zy alleene. 'Genesis 2:18.

Oud Gracy Lied

1.

Nu laet ons allegaer dankbaer zijn
 Ons Heer, ons God, ons Vader
 Die ons al hier van brood, van Wijn
 Verzaet heeft allegader.
 Van vlees, van vis, van ander spijs
 Bereid soo menigerhande wijs.
 Bemind hem in dit leven,
 Hy sal u niet begeven.

2.

Den sone Gods gebenedyd
 Die willen wy mede loven,
 Die ons van sonden heeft bevryd
 Doen wy waren verschoven, 'Verworpen.'
 Die ons soo minlyk heeft verzaet. 'Verzadigd.'
 In der nood hem niet af-gaet
 Op hem set uw betrouwen,
 't En sal u niet berouwen.

3.

Soo danken wy ook den heil'gen Geest
 Van sijnder visitatie, 'Bezoek.'
 Want had hy by ons niet geweest,
 Ons vreugd was tribulatie. 'Droefenis.'
 Hy is ons trooster in verdriet,
 Zonder hem vermogen wy niet,
 Wilt hem uw herte bereiden,
 Hy sal niet van u scheiden.

4.

Soo danken wy onse lieve Bruit
 Dat sy by ons wil blijven
 En drinken dit beekerken nog eens uit.

De Heer die wil 't al op my schryven. 'Zal het mij allemaal ten goede houden.
 Den Boog mag niet gespannen staen,
 Ik hoop het sal ons wel vergaen.
 't Is nu geen tijd van scheiden,
 Wy willen ons gaen vermeiden.

5.
 Ons Vrienden willen wy danken seer,
 Die 't alle hebben doen koken:
 Zy hebben soo wel bewaert haer eer,
 Want ons heeft niet ontbroken goet.
 Zoo bidden wy dit geselschap soet
 Vrolijk te wesen, met herten vroed.
 Dat wy hier zijn gekomen,
 Dat werd in dank genomen.

6.
 Zoo willen wy ook vergeten niet
 Die van hier sijn gescheiden,
 Datse den Heer uit alle verdriet
 In sijn Rijk wil geleiden.
 Zoo als wy doen, sal ons geschien,
 Wanneer wy uit dit leven zijn.
 Daerom soo wilt na desen
 Weldoen en vrolijk wesen.

[68. Wekt liefde in ons leven een kittelig zoet]

Stem: *Is liefde soet lijden, etc.*

1.
 Wekt liefde in ons leven een kittelig zoet: Een prikkelend soort zoetheid.
 Wat haet men haer pijnen, wat schouwt 'Schuwt.' men haer gloed,

Haer smert is aenminnig, haer handel vol lust,
 Haer onrust verwint al 't vermaek van de rust. Het tegenstellend verband is niet duidelijk tot
 uitdrukking gebracht: 'Ook al haat men' etc.
 Laetse eensaem gaen dwalen, die liefde versmaen:
 Voor al 's Werelts goed staet het minnen my aen.

2.

Mijn liefde blaest Kloris stilswygentheid in
 Wanneer ik haer handjes kom drukken vol min.
 Wat ben ik gelukkig als sy my betoont
 Hoe 't vuur van mijn brand ook haer boesem bewoond!
 Bedekt sy haer vlam, wat beschroomt voor haer eer,
 Haer oogjes vol zoetheen ontdekkense weer.

3.

De liefde te smoren is dubbele pyn: De pijn van de liefde zelf, en de pijn van het smoren.
 Geen Godheid gewoon is gevangen te zijn.
 't Is ydel, mijn Kloris, uw tijd dan gespilt,
 Want schoon je zijn 'Liefde' mannelijk opgevat, waarschijnlijk door de associatie met Cupido.
 schuilhoek al verbergen wilt, De regel loopt niet: antimetrie in de vierde versvoet.
 Hy woond in uw oogjes, daer plant hy de min,
 Daer leeft hy, daer sweeft hij onsterffelyk in.

4.

Ik buig me dan neder, verliefd op de lust
 Waer mede ik vol gloed in uw liev armen rust.
 Uw schoonheid, al zwijgje, t' afkeerig van zin,
 Die leert van ons zelf de kragten der Min.

't Leeft alles door liefde in de lugt en op aerd;
Wie 't minnen versmaed, is het leven onwaerd.

5.

'k Laet Vorsten hun glori, daer 't alles voor beeft,
Als ik het vermaek heb dat Kloris my geeft.
Die schoone t' omhelsen in 't welige groen,
Met lusjes en kusjes mijn vlammen te voen,
Die vryheid te smaaken, van 't Hof De grote wereld. ongestoort,
Is 't geen daer de min my alleen meê bekoort.

[69. Men wil dat ik uw by zijn sal]

Stem: *Tranquilles coeurs*

1.

Men wil dat ik uw by zijn 'Uw aanwezigheid.' sal,
Beminde Kloris, heel verlaten,
Maer neen, nog storm nog ongeval
Doet my oit uwe schoonheid haten;
Geen nyt, hoe fel of hoe verwoed van hart en hoofd, *Bis*
Die my uw liefde ontroof.

2.

Nee, schoone, uw aengenaem gezigt
Heeft my de ziel te fel ontsteken; 'Onstoken.'
Dat lief en hart betoovrend ligt
Houd my voor de haet onbezweken.
Geen nyt, hoe fel of hoe verwoed van hart en hoofd
Die my uw liefde ontroof.

DRONKEN BOER

1.

Zie, zie hoe men kaikt
 Dat ik nou wat vrolik bin!
 Wel, het giet 'Het gaat.' Bron: gieet, net als alle andere oude edities. men na mijn zin,
 Of jy lui hierom al zit en praikt. 'Ook al zitten jullie hier allemaal te pronken.'
 Heer! 't volkje schaint wel viesjes, 'Knorrig.'
 Jaa en wel wonder kiesjes, 'Kieskeurig.'
 Om dat ik nou iens men flasje leeg
 En daer ait Daar uit.' altemetjes 'Somsjes' haalen gaa ien brave veeg! 'Me ga bezuipen.'

2.

Schaem jou asje drinkt,
 Jy Juffrouwen en Sinjeurs!
 Wat maak jy lui niet wel geurs 'Wat hebben jullie een kuren.'
 Als jy luitjes ook eens drinkt en klinkt!
 Hey, doenen 't groote Heeren,
 Laet ons de keel dan smeeren.
 Wel, ik wil niet loopen om een hoek,
 Want kaik, ik draag men flasje altyd baime in men broek.

[71. Vermakelik Maegden, lustig gaet voort]**Stemme: *Als Boexvoetje, etc.***

1.

Vermakelik Maegden, lustig gaet voort
 Aen 't singen,
 Aen 't springen,
 Gelijk het behoort.
 Hey wakker, schep moet,
 Zijt vrolik en soet!
 Of schort er nog yets, soo spreek maer een woord!

2.

Sie daer, dat 's u voor. Nu vollig ons na. 'Volg ons na.'

Wy willen

Aen 't schrillen. 'Dansen.'

Hey lustig, sa sa!

De bas en de veel

De fluit en de keel,

't Is: elk sijn best. 'Hier geldt: iedereen moet doen waar hij het best in is.' Gun niemand gena.

Niemand wordt van de plicht ontslagen.

3.

De Bruigom heeft nu al sijn moeite gedaen:

Wy vryers

Wy stryers 'Strijders.'

We moeten er aen! 'Aan de slag.'

En hoort men eens 'neen',

't Is straks: 'Og, mijn scheen!' Je hebt een blauwe scheen opgelopen: een blauwtje gelopen.

Op kreuple beenen is 't qualik te gaen.

4.

Maer Juffers, al zijn wy soms dapper in ly 'Flink in het verdriet.'

Met grauwtes Cf. Het grauw op iemand of aan iets hebben: op iemand gebeten zijn, aan iets een hekel hebben.

En blauwtjes,

Gy zijt niet heel vry:

Want die gy wel soud 'Zou willen.'

Is dikmaels te koud,

Dies steekje vol hartseer, al hou je je bly.

5.

Ja, gy draegt al veeltijds het lastigste pak. Jullie hebben het vaak het zwaarst.

Dan steenje

Dan weenje

Dan ben je heel swak.

Wat steek je vol brand?

Het klagen is schand!

Een Jongman is 't eer, dies vind hy gemak. Een jongeman stelt er een eer in om in brand te staan

(?)

6.

Maer Juffertjes, seper, Bastaardvloek. ik weetje nog raed:

Versoekje

Een Broekje,

Bewijst met de daed

Dat hy u behaegt,

Segt ja, als hy 't vraegt,

Zoo vindje het kluwen ten einde den draet.

7.

Og, 't Huwelyks bedde geeft suikerde Wijn! Het huwelijksbed is een aangename zaak.

Daer stoeit me, me voor 'men'.

Daer knoeit me,

Daer trekt men een lijn.

Een nagt in de trouw

Is - vraeg dat een Vrouw -

Veel beter dan duisent alleenig te zijn. Bron: ziju.

Bruylofs Deuntje

Stemme: *O heylig salig Bethlehem*

1.

Vrou bruid, Vrou bruid, sit op en waekt!

Daer schorten nog maer weinig uren,

Het einde van uw Bruidschap naekt,

Uw t'samenkomst moet langer duren.

2.

Gy treed dan in het groote Gild,

Die Fuik, daer soo veel na verlangen,

Daer menig kwand, te los, te wild'

En onbedagt, in word gevangen;

3.

Daer menig maegt in word gedomt 'Tot wordt gedoemd.'

Of om wat mois haer in laet koopen,

Maer als sy tot haer selven komt,

Wel wensen soud om weg te loopen.

4.

Wy hopen van u beter aerd

En wensen dat gy met uw beiden

- Zoo wel vernoegt in liefd' vergaert -

Niet wensen sult om ooit te scheiden.

5.
 Bedroeft en bang is d' Egte staet
 Wanneer twee spaltigheid van sinnen
 By 't jonge Paer sig vinden laet,
 Want daer is steeds een quel 'Kwelling.' van binnen.

6.
 Onthoud u van veel woorden strijd,
 En wagt u van het erste kijven.
 Ontmoet u quaed, 'Vindt u kwaad op uw weg.' verdraegt en lijd,
 Zoo sal u staet gezegent blijven.

7.
 Houd steeds op dien een wakker oog,
 Die uit het quaed weet goed te werken, D.w.z. op god.
 Vreest hem, en hy sal van omhoog
 U alsins door sijn Geest versterken.

8.
 O groote Godt! O hemel Heer!
 't Is aen uw gunst alleen gelegen:
 Begunstigt dan van boven neer
 Dit lieve Paer met uwe zegen.

Ratelaers-Lied

Stemme: *De Mey die komt 'er ons by*

1.
 Bewaerje vyer en keersje wel! Zorg dat het niet uit gaat.
 De klok het tien, Laet sien, Tien het de klok!
 Wat isser menig jong gezel
 Die lustig helt naer het soete jok. Het juk van de liefde. Het metrum (vier heffingen en dubbele dalingen) wijkt af van dat van dezelfde regel in de andere strofen.

Dit siet de Ratel-wagt
 Zoo menigmael by nagt.
 Als alle sterren verschoven staen, 'Als alle sterren zijn verdwenen.'
 Dan komt 'er in 't donker
 Zoo menigen pronker
 Getreden aen.

2.

Ellef uren, ellef, ellef,
 De klok het ellef uren, houd, Tussenwerpsel. aenhoord!
 Wie leyt 'er nu soo van sijn self 'Wie is er nu zo in de war.'
 Die niet sou weten dat hy hier behoord:
 By Bacchus koele wijn
 De vrolijkste te zijn,
 En by de vangst van vlugge Diaen, Omschrijving voor 'wildbraad.'
 Die om ons te laven
 - Met Ceres haer gaven -
 Voor Venus staen. Bacchus, Diana en Ceres staan vóór Venus: eerst eten en drinken, dan de liefde.

3.

Ey, luistert na mijn woord En hoord:
 Ik heb de klok strak twaelf hooren slaen.
 Een yeder doet dat hem behoord:
 Gespelen, wilt met vreugden voor ons gaen,
 Nadien wy zijn gevoed,
 Vol op in overvloed
 Met Ceres haer gaven en Bacchus drank,
 Van 't wilde gebraên
 En wat nog Diaen
 Ter tafelen schank. 'Ter tafel bracht.'

4.

Nog roept de Ratel-wagt By nagt:
 De klok het ien. Laet sien, Ien het de klok!
 Is 't nu niet lang genoeg gewagt?

't Sa, lustig aen de rey van 't soete jok!
 Wijkt Hymen ginter heen,
 De Bruid brengt na beneen 'Breng dan de bruid naar beneden' (kennelijk: van haar bruidstroon).
 En met sijn torts De toorts van Hymen. te bedde geleid
 Om daer te verrigten
 Haer minne-Pligten
 In soetigheid.

5.
 Twee uren het de klok: Loopt kok! De kok kan vertrekken.
 De klok het twee, Gespeeltjes repje ras:
 Stop al uw prullen in een hoek Het rijmschema vergt eigenlijk iets als 'hok.'
 En brengt den Bruid'gom daer hy garen was:
 By sijn beminde Bruid.
 Hem in de zale sluit,
 Daer dese soetertjes met haer twee
 Haer brand sullen blussen
 Met woelen en kussen!
 De klok het twee.

6.
 Nu roept de Waker wederom:
 De klok het dry, Seer bly, De klok het dry.
 Twee Speel-noots met den Bruidegom,
 De Bruid met twee Gespeeltjes aen haer zy:
 Dat is 'er net drie paer.
 Sliepense by malkaer!
 Maer holla, mijn sinnen,
 Houd binnen dien aep. 'Grap.'
 En offert uw kusjes,
 Met vrolijke lusjes
 Rijst uit den slaep.

*Den dag die naekt
 Vreest altyd God
 Hou sijn Gebod,
 Vier het de Klok. Cursief in de bron.*

Paep' Maertens Zang

Stemme: *Lieve Dogter vol etc.*

1.

Vreugde, vreugde, ja wel vreugde!
 Spek en Boter tot de boom,
 Wijn en suiker in de room,
 Roept en denkt meest al de jeugde;
 Maer Paep Maertens zang, bekent,
 Roept: al armoed in 't end. Het WNT kent een uitdrukking: Weten wat Paap Marten zong:
 'niet groen meer zijn, er meer van weten.'

2.

't Zy hoe vredig 'Hoe vredig ook.' hier te zamen
 Of hoe vreugdig hier vergaert
 En hoe wel na wens gepaert
 Dat ja yeder een seid Amen:
 Als het luk rad Het rad van fortuin. eensjes wend
 Soo is 't armoed in 't end!

3.

Trouwje een rijke, j' hebt te vresen
 (Schoon gy haer hebt lief en waerd)
 Voor haer trotse en fieren aerd:
 Sy sal willen meester wesen;
 Soo je na haer pyp niet sinkt, 'Als je niet naar haar pijpen danst.'
 't Is van 't hare dat 'er klinkt. Bedoeld is kennelijk: dan zet zij wel een keel op.

4.

Trouwje daer niet is ten besten, 'Waar men het niet goed heeft.'
 Vrouw en vrinden moet gy voen.
 Nog en kond gy niet voldoen:
 Van den eersten tot den lesten
 Moet hij sloven, armen bloed.
 Is dat dan geen armoed?

5.

Trouw je 'r een die schoon van leden,
 Schoon van wesen en op 't oog: Niet uitgedrukt: 'is.'
 Schoone Vrouwen sien wat hoog;
 Schoone Vrouwen: trots van zeden,
 Schoone Vrouwen: trots of geyl.
 Schoone karsen draegt men veyl. 'Brenge men op de markt.' Bedoeld is kennelijk: 'Kan men niet voor zichzelf houden.'

6.

Gaet gy dan een leelik trouwen
 Of een klein of spijtig dier,
 O dan is 't een helle schier!
 Al 't geslagte moet gy houwen: 'Als het (lelijke) nageslacht moet je aan de man brengen.'
 Gy verliest meer aan het kint
 Als gy aen de moeder wint. 'Je hebt meer kosten aan de bruidschat het kind dan wat de moeder heeft ingebracht.'

[75. Daer twee geliefde trouwen]

Stem: *T'sa Trompen en Trompetten*

1.

Daer twee geliefde trouwen,
 Met weer-zijds vrienden raed,
 Daer mag by 't Bruyloft houwen
 Wel zijn een bly gelaed:
 Ge-ooreloofde vreugd
 Past ouderdom en jeugd
 Waer by 't Paaren
 Ons veel jaaren
 Lang dan heugd. 'Waar we als we gehuwd zijn nog jarenlang aan terugdenken' (?).

2.

Van daeg verknogte Zielen,
 Uw trouw is nu volbragt.
 Wat staet u op de hielen: 'Wat is het volgende stadium.'
 Een zorg voor 't Na-geslagt!

Want 't aerdrijk moet bestaen
 Door komen en door gaen.
 Wie kan 't paren
 Frisse jaren 'Aan jonge mensen.'
 Dan ontraen.

3.

Zeg Bruijtje: 'Dee 't mijn Moeder,
 Wat schort my meer als haer?
 Ik kruip mee om dat voeder 'Ook om het voer', te weten, net als dieren.
 Wat digjes by mijn Kaar. 'Mijn liefje.'
 En krijg ik dan aen 't been
 Een blok, 'k ben 't niet alleen. Ze is de enige niet. Het blok aan het been is uiteraard: een baby.
 Ik zing 'doudijntje
 Lieve kyntje' Een wiegeliedje.
 Als sy deen.'

4.

Geluk dan, nieuw getrouwde, Meervoud.
 Draegt t 'samen zuur en zoet.
 Laet liefde noit verkoude,
 Zoo daeld steeds 't Hemel goet
 Veel jaaren, in en uit,
 Op u en uw gezin.
 Laet Gods vreezen
 By u wezen
 't Grootst gewin.

Bruylofts-Lied

Stemme: *Van de Boer uit Vlaenderlant*

1.

Dat is soo moi de Bruid te zyn,
 De Bruidgom, Bedoeld is kennelijk: 'Of de bruidegom.' sonder falen.
 Maer hier is het wieg toutje fijn: De regel past niet goed in het metrum.

Wilt daer zoetjes aen halen. Het wiegentouwtje, om de wieg te laten schommelen.
 Wieg zoetjes met uw beyen,
 Jou kind sal nog niet schreyen. ‘Dan zal’, etc.
 Dit lieve Paer,
 Al binnen 't jaer,
 Wens ik de Bruid'gom Vaer. ‘ik wens dit lieve paar dat de bruidegom al binnen een jaar vader is.’

2.
 Zoo 't dan niet binnen 't jaer en is,
 Waer sou het dan aen schelen?
 Of Vader dan geen Man en is?
 Of sou 't aen Moeder felen?
 Ik seg u met verkloeken,
 Gy moet het ondersoeken:
 Is Moer wat teer
 Men vinter meer,
 Maer komt somtyds eens weer. De zanger speelt de rol van een dokter: ‘Maar kom later nog maar een keer terug,’ m.a.w.: maak je niet te vlug zorgen.

3.
 Een ander jaer om dit getyd,
 Als uw kind is geboren
 En raek jy dan jou kleur wat kwyd:
 Geeft de moed niet verloren!
 Met wiegen en met zingen
 Ons kind in slaep te bringen!
 En wiegt aldus
 En zingt al: ‘Sus!
 Hoe schreid ons kindje dus!’

4.
 Als ons kind dan niet zwygen wil,
 Zoo wild wat harder wiegen:
 ‘Sus, sus, myn kleine kindje, sus, De regel rijmt niet.
 Of kwellen u de vliegen?’
 Dan spreek Vaer met benouwen:
 ‘Og wyf, komt dit van trouwen?’
 ‘Og lieve man,
 Dit komt 'er van!
 Wat raed soo gaet ons an?’ ‘Wat kunnen we er aan doen! ‘

5.

Og, wist dit spel myn broertje zier, 'Mijn lieve broertje.'
 Ik weet, hy sou hem wagten.
 Maer ik en derf 't hem seggen niet,
 Hy sou ook met my lacchen! Geen zuiver rijm.
 Want hy sou 't niet gelooven,
 Hij mag het self beproeven.
 Dat niemand ziet, 'Wat iemand niet ziet.'
 Gelooft hy niet,
 Voor hy is in 't verdriet.

6.

'Maer wyf, ik weet nog wel wat raed,
 Wy sullen de wieg wat rollen.
 Ja, morgen als den dag op gaet,
 Zullen wy 't kind kopen bollen. Oliebollen, o.i.d. De regel past niet goed in het metrum.
 Een papje sonder sneven
 Zullen wy ons kindje geven.'
 'Jou raed is goed.
 Jou pap is zoet,
 Morgen is 't kindje vroet.' 'Lief.'

7.

Hier meê soo is het Liedjen uit.
 Luistert toe sonder schroomen:
 't Is voor den Bruidegom en Bruid
 En die hier zyn gekomen.
 Als Moer zit by de vuere,
 Kom Vaer, warm het sijn luere! Vader moet het kindje de luiers warmen.
 De pap pot hier,
 Een kan met bier:
 Hebben sy geen pleisier?

Vryagie

1.

‘Myn zoetie
 Ik moetje
 Dit op syn Vries ‘Ronduit.’
 Eens brengen,
 't Zyn dingen
 Van geen verlies: ‘Waar je niets bij inschiet.’
 Myn susien,
 Een kusien
 Soo zagies en week,
 Dat smaakt als een Baers met boter en eek.’ ‘Azijn.’

2.

‘Ons lobben WNT: Voorheen de benaming voor zekere geplooidde halskragen, en voor losse geplooidde boorden van de mouwen, een soort van manchetten.
 door 't sobben
 Sijn uit het fasol. ‘Fatsoen.’
 Nee, Pietje,
 Dat gietje
 My al te vol. Daar ga je me te ver.
 Weest statig
 En matig,
 Maekt geen getier.
 Wat zoenen is dat! Jy breek me schier!’

3.

‘Dat smaekt me,
 Dat raekt me
 Aen 't 's Herten bloed. ‘Aan het bloed des harten.’
 Wat duiker, Bastaardvloek.
 Geen suiker
 En is soo zoete!
 Myn roosie
 Myn troosie
 Van heunig-stof:
 Ey, voel, myn polsie dat slaet 'er of.’ ‘Er van.’

4.

‘Je kwelt me
 En spelt me
 Nu op de mouw
 Wat kwakjes, ‘Kletspraatjes.’
 Maer strakjes
 Soo sal ik jou
 Het meisjen
 Een reisje ‘Eens.’
 Noemen, myn vriend,
 Dat jy met herten en zinnen miend.’ ‘Meent’: ‘waar je op verzot bent.’

5.

‘O Neenie, ‘Echt niet.’
 Wat meenie?
 Wel wat een struif! ‘Wat een onzin.’
 Myn schaepie,

Myn aepje,
Myn uiltie, myn duif.
Myn liefje,
Myn diefie,
Myn eele Boerin,
Dat ik een ander als jou bemin?’
6.

‘O Maetje,
Hoe praetje
Beter als stom! ‘Wat ben je goed van de tongriem gesneden.’
Siet, Gysje
En Lysje
Die lacchen 'er om!
Jou kallen
En mallen
Dat hooren sy juist. ‘Net.’
Nu griffelt Griffelen kennelijk voor ‘gniffelen’ (Niet in WNT). dat volkje in haer vuist.’

7.
 ‘Neen bekje,
 En trekje
 Dat geensins an. ‘Trek je er maar niets van aan.’
 Dog 't vryen
 Kan lyen
 Geen derde man.
 Dus laten
 Wy praten
 In 't duister, dat 's puik,
 Daer krygt men reusel van in de buik.’ ‘Dat is heerlijk.’

[78. Heer Aeltje buur]

Stem: *Hansje sneed het etc.*

1.
 ‘Heer, ‘Lieve heer.’ Aeltje buur,
 Wat avontuur!
 Denk, ‘Stel je eens voor.’ Teun die heeft een vryertje!
 Is 't niet ontdieft: ‘Schattig.’
 Zy is verliefd
 Op een wildweyig ‘Dartel’ is wel de mooiste vertaling. Snyertje.

2.
 Een Huppel-klink Niet in WNT. Net zoiets als ‘lichte vink’: ‘losbol’, o.i.d.
 Een lichte vink,
 Daer niet en is ten beste. Bedoeld is waarschijnlijk ‘Ten beste te spreken’: ‘Waar niet veel aan deugt.’
 En weetje 't niet
 Hoe dat hy hiet?
 't Is puikien aen de Veste.’ De jongeman is kennelijk een klein mannetje; hij heet ‘Pukje aan de Veste’, veste als benaming voor de woonwijk bij de stadsmuren, waar de minder bemiddelden woonden.

3.
 ‘Wat magse doen?
 't Is geen fatsoen!’
 ‘Ia wel! ‘Precies!’ Ik zegt jou, Aeltje,
 Dat teere wigt
 Valt veel te ligt
 Voor zulk een aerdig staeltje. ‘Zo'n dondersteen.’

4.
 't Is wel een lanst! ‘Landsknecht’, d.w.z. ‘stoere kerel.’
 Hy speuld en danst
 Ja alle nieuwe wijsjes;
 Oft niet een quak ‘En er is geen grappig verhaaltje.’
 Hy weetse strak: ‘Dadelijk.’
 Dat hoord' ik laetst tot Tijsjes,

5.
 Waer op dat pas

't Geselschap was
Van al de jonge Maetjes.

Daer hy alleen
 Het gisje Moet wel iets betekenen als 'bijdehandje.' Het lijkt niet aannemelijk dat het woord
 is afgeleid van het Jiddische gis, zoals in 'een gisse jongen': het WNT heeft daarvoor geen oude
 bewijsplaatsen. scheen
 In klugjes en in praetjes.

6.
 De lange Teun
 En Jaep en Zeun
 Nog zeiden: 'Dat 's een giesje!'
 'Ja zoo ondieft 'Aardig.'
 Dat ik verlief
 Hem minne moet,' zaid Niesje.

7.
 Die zoete sloof
 Heeft goed geloof
 Dat zy hem zal bekooren;
 O, lieven heer!
 Komt morgen weêr
 Gy sult wat anders hooren.' 'Wat nieuws.'

Bruylofs-Sang

Stem: *Verheft u diep gezugt*

1.
 Gelyk een Roose knop
 De Kristalyne drop
 Van koele morgen douw op somer tyd geniet,
 Zig opent als de son daer op sijn straeltjes schiet: Een fraai beeld.

2.
 Zoo is de zoete min
 Aen een verliefde zin.
 De gunste van een Maegd is als een morgen dou
 Die regte liefde voed, en baerd uit liefde trouw.

3.
 O Bruit, ô lieve Maegd,
 Gy die de kroone draegt

Als zynde Maegd en Bruid, door liefdens soete wet,
Maer morgen Bruit en Vrouw op 't lieve Bruilofs bed!

4.
O zoete lieve min,
Wat hebt gy soetheid in!
Wat baerd uw zoetheid vreugd door wetten van de trouw!
O trouw, die door de min maeckt van een Maegd een Vrouw!

5.
O trouw, die zielen bind,
O ziel, die trouw'lick mind,
O minne, die de trouw in minne lust voldoet
En door de trou geniet mins alderzoetste zoet!

6.
Hoe salig is de lust
Die zulke minne blust!
Hoe salig is de siel die lusten niet wil voen
Als daerse na Gods wet de soete min voldoen!

7.
O twee, door liefden een,
Den Hemel u verleen
Dat gy naer uwe wensch door pligten van de deugd
U hoogste saligheid door min betragten meugd!

Hero En Leander

Ik zing Leanders liefde en Herôs vaste trouw,
Hun beider vreugden en beklagchelyke rouw,
Hoe dat zy endelyk een zelve lot verwerven
En als twee Martelaars der trouwe liefde sterven.
O Min, die in dit paar ontsteeken hebt uw vier
Dat myne hand reets dreigt te zengen op 't papier,
Leen my een vlugge pen uit uw sneeuwitte wieken, Cupido voorgesteld met vleugels.
Terwyl myn yver blaakt tot digten in het krieken
Des dageraads, daar 't land alom vol vreugd en lust
Van 't minziek windeke gestreelt werd en gekust;
Daer 't schel gevolgelte, met lieflyk kwinkeleeren,
Myn geest van d'aerde voert ten Hemel op hun veeren.
Aan 't einde van Europ', daar Hellespontes vloeit,

Ligt Sestos dicht aen strand, daar somtyds 'twater groeit
En ruist en bruist verwoed als Eools muitenaaren 'Oproerkraaiers.' Niet in WNT. Aeolus is de
god der winden
De wolken dreigen met het schuim der woeste baren.
Hier was de woonplaats van Vrouw Hero. Zy alleen
Was van haer woonplaats ook de roem en eer met een. 'Tegelijkertijd'; ook lijkt overbodig.
Hier tegen over is in Azie gelegen
Abidos, dat ook eerst haar luister heeft gekregen
Toen 't haer Leander kreeg. Wiens strand mee vaak bezuurt
Hoe 't omgeroerde nat langs berg en rotzen schuurt.
Te Sestos was 't nu tyd om Venus feest te houwen.
Een Koninglyke pragt blonk uit in duizend Vrouwen,
In mans en kinderen, van allen oord vergaart.
De bloem des Adeldoms, op 't ciere lyst te paard,
Kwam van Abidos en kleen Azie, om te toonen
Dat yeder een dit feest op 't heerlykst by wouw woonen.
De schoone Hero was van Venus Priesterin:
Die Venus, die dit feest, om schoone Adonis min,
Nog jaarlyks vieren deede, om aen zijn dood te denken,

Want haar voorgaande vreugd was door geen tijd te krenken:
Een vreugde die nog van den minnaar word gesmaakt
Wanneer hy in de gloed van haare vlammen blaakt.
Maar Hero, buiten 't feest, bleef meest op haaren tooren
En liet zig nimmer in geselschap zien nog hooren
Om voor den minnenijd gerust 'Veilig.' te zijn bevrijd
Terwyl haar schoonheid van de Juffren wierd benijd.
Zy kwam dan op het feest met sulk een luister treden
Als ofze met de Zon hadde op een koets gereden:
't Scheen of Vrouw Venus zelf ter tempel was gedaalt;
Haar rijk gewrochte kleed, daar majesteit in straalt,
Besloot het lichaam daar de schoonste voor moest wijken;
Haer hals en ryzig hoofd stond met een glans te pryken
Van flonkerend gesteent', dat door elkander scheen
Of 't vuur en 't water was gedommelt 'Gemengd.' In de bron onleesbaar; ik volg de lezing van
de 1711. onder een;
Haar dartle vlegten, die los golfdn als de baaren,

Vertoonden om haar nek een zee van goude haaren,
Getooit met roozen, vast gehegt met een robyn;
Haar boezem puild door een sluier van satyn,
En zwoegde en speelde, vast bedekt voor 's Minnaars oogen,
Al zachjes op en neer, door 't ademen bewoogen;
De zuivre paerlen om haar armen geschakeert
Zig spiegelden in 't schoon haar van Natuur vereert;
De deugd hield schildwagt op haar aengename koonen,
Die niet als Lelymelk en roozebloed vertoonen;
Twee oogen daar de Min zo rijken gloed in bragt,
Dat zy een ligten dag voerde in een duist're nagt.
Dus heerlijk in dien staat, verspreide sy haar lonken,
Dat al de jonglingschap van min begon t' ontvonken;
Alle oogen schemerden, 'Schitterden.' op 't aanzien van dit beeld
Daar alle aantreklijkheid en zedigheit in speelt.
Leander, die haar wel het aldersterkst beminde,
Sprak: 't Is onmogelijk dat ik een schoonheit vinde,
Die by de minste trek van deeze halen mag!
In 't zwenken van haar oog straalt vriendschap en ontzag. 'Prestige.'

Ik zouw den Hemel voor deez' Godheid laten vaaren,
Indien sy haare gonst wouw met de mijne paaren.'
Dus twijffelmoedig, zugt en kermt hy, vol van smart,
En voeld een minnegloed geslagen om sijn hart
- Een gloed die hij verbaast had gretig ingezoogen
En welder op na omhoog en klaagde 't aan sijne oogen.
Hy dan, dus fel geraakt, van die tijd of 'Af.' besloot
Haar trouwe weermin te genieten of de dood.
Het vuur dat sy ontstak, vloog wêer met gloênde vonken
Van sijn gezicht in 't haare, en kaatste met de lonken,
Dies 'Daardoor.' sy, ontsteeken 'Ontstoken.' en geraakt van eigen vlam,
Gevoelde mede, als hy, wat trek 'Begeerte.' haar over kwam:
Dan zagse eens over zy, 'Opzij.' waar in hy zig verheugde.
Hy smelt op dit gezicht by na in zoete vreugde,
Ja sneuveld, zoo het scheen, aan een verliefde dood
En vleid zig dat sy hem niet teenemaal verstoot.
Maar als d' alziende Zon, gepruikt met gouwde stralen,
Na 't einde van sijn loop, in Thetis schoot ging daalen

En 't aardrijk met het floers der nagt wierd overspreid,
Als al wat leeven heeft zig tot de rust bereid,
Rees d' avondstar uit zee, met heerelijk geflonker,
Een trouwe leidsman voor Leander by den donker.
Vrymoedig trad hy toen, verrukt door minnebrand,
Na zijn beminde maagd en kust haar schoone hand:
Die hand, die 't zuivre albast en 't blanke sneeuw beschaamde.
Zy veinst haar heel verstoord, als of 't hem niet betaamde.
Schoorvoetend gaat sy voort, hy volgtze waarze treed
En slaat zijn handen met bedeetheid aan haar kleed.
Zy naderd midlerwijl den rijkversierden tempel.
Zo dra sy haaren voet zet op den eersten drempel,
Vervultze met een glans 't verwelfzel 'Gewelf.' van 't portaal,
En voorts met Godlijk vuur, dat in de binnezaal
Een heilig weerligt gaf. Dus kwam sy vrolijk zweeven,
Al zagjes heen en weer als of haar voeten dreeven.
Indien Vrouw Venus haar gezien hadde op dit feest,

Zy had gezworen dat dit Venus was geweest.
 Hippomedes had noit met Atalant geloopt,
 Had hy de minste gunst van deeze mogen hopen.
 Leander port haar vast. Hij dringt aan. Zy voegt haar aan een zy.
 Hy volgt. Zy sprak. 'Wel waarom', zegtze, 'port gy my?
 O vreemdeling, ga heen! Ik ben met u beladen. 'Ik heb last van u.'
 Wie heeft, vermetele, zo stout u derven raaden
 Dat gy een priesterin dus ongeoorlooft zoekt?
 (Maar 't hart bemind het geen de tong om d' eere vloekt.)
 'k Zal die vrymoedigheid, dat zweere ik, u betaalen.'
 Waar op Leander weer zijn adem scheen te haalen.
 Want als de Jufferen ('t is een gewoone kunst)
 Heur afkeer toonen, is men vaak naast aan heur gunst:
 Dan moet blohartigheid den minnaar straks verlaaten 'Dan moet de minnaar zijn verlegenheid
 snel laten varen.'
 En houwden starker aan, al dreigtmen hem te haaten.
 Het veinzen past de vrouw, als een verliefde smeekt,
 Maar als de wedermin door 't oog de waarheid spreekt,
 Komt alle veinzery gulhartig om te keeren.
 Leander houwd al aan, met vleijen, smeeken, eeren,
 En koestert sijne ziel met lieve lekkerny

Terwijl hy, zugtende, zig voegde aan haare zy.
Dus sprak hy: 'O godes, hoe wil wil voor 'zal.' het hem behagen,
Die uw stantvaste deugd zal met zig heenen draagen;
Die in de morgenstond van uw ontlooken jeugt
Zig zelf verkwikken zal, en dobbren in die vreugd.
Gelijk de roozen die, bevogtigt door den regen,
De Zon toelagchen, om een vriendelijken zegen,
Zo lang tot ieder blad door sijne stralen rijst,
En sy zien in 't gezicht die haar die gunst bewijst:
Dat ook zoo mijn gebed mogt dringen door uw ooren,
Door 't harte, dat gy eens uw Minnaar woud verhooren!
O Venus Priesterin, die Venus vlammen eert,
Die Venus, die 't gebruik dier zoetigheid begeert,
Die niet als paaren doet, 'Die voortdurend paringen tot stand brengt.' en huwlijks toortzen
branden,
Aan wie de kusjes zijn de plegtigste offerhanden,
Door wiens gekruifde 'Krulharige.' zoon mijn boezem is geraakt
Die u om lessing smeekt, terwylze Het antecedent van 'die' en 'ze' is 'boezem. ' vinnig blaakt!

O Venus Priesterin, gy kond alleen my geven,
Of door uw haat mijn dood, of door uw gonst mijn leeven.
Gy stuurt het roer mijns hart na blijdschap of na druk:
Hoe kleender uwe straf, hoe grooter mijn geluk,
Terwijl gy, ô Godes, alleenig my kond geeven,
Of door uw haat mijn dood, of door uw gonst mijn leeven.' Een schoonheidsfoutje: herhaalt de
voorgaande regels
Terwijl Leander haar dus klaagde sijne smart,
Sloop haar de wedermin al sluikende 'Heimelijk, tersluiks.' in het hart
En d' eerste afkeerigheid verkeerde in mededoogen.
Een bloosje rees 'er met den opslag van haer oogen:
Die oogen daer de Min zijn zetel heeft gebouwt,
Die oogen daer de liefde aen deugd in staet getrouwt,
Die op heur wenken doen een lent' van bloemen wassen,
En nergens beter als aen Herôs voorhoofd passen.
Nu schiktse eens haer kleed, als had 'er wat gelet,
Dan tradse eens agterwaerts en stond gelijk verzet. 'Alsof ze was weggestuurd.'
Dit was een klaer bescheid van weermin. Mit zoo 'Tegelijkertijd.' hoorde,

Hy deese reën van haer: 'Gy die mijn hart bekoorde
Door uw begaafde tong, wat godheid voerd u hier?
Verdwaalde Jongeling, doof uit uw minnevier:
Ik moet het schouwen, 'Schuwen.' schoon het my al kon behagen.
Gy zijt een vreemdeling: 'k mag u geen liefde dragen.
Mijn ouders zouwden nooit ons huwlijk willen zien,
Zo dat de kinderpligt afkeerigheid moet bien
(De schaamt' gebod dit, maar de liefde was 'er tegen,
Die haar zo wel in 't ooge als 't harte was gesteegen).
Want gonde ik u mijn min, 'k verminderde mijn eer:
Der Maagden eerbaarheid is al te broos en teer.
Geschiede het ter sluik, 't zouw nooit verborgen blijven:
Want hoe behendig ook men vaak iets wil bedrijven,
In stilte en eenzaamheid of naarheid van de nagt,
't Word weder van den dag de waereld door gebragt.
'k Speur iets behaaghelijks in uw doorlugtig wezen.
Wie zijt gy? Zeg uw naam en woonplaats zonder vreezen.

Ik ben die Hero, die voor Sestos eenzaam woon.
 Een hooge tooren is mijn lusthof en mijn troon;
 Het water is mijn land; voor 'In plaats van.' vogelen en snaaren,
 Hoor ik het bruizen en het brullen van de baaren:
 In zulk een zoet vermaak slyt ik mijn dagen meest.
 'k Vertoon my jaarlijks eens op Cithereâs feest,
 Daar gy my nu uw liefde en vriendschap aan komt bieden,
 Die 'k niet versmaaden zouw, moest ikze niet ontvlieden.'
 Dus gaf sy te verstaan haar wederliefde en pligt,
 En voorts bedekte sy van schaamte haar gezigt.
 Een hart van marmer zouw door zulk een beeld beweegen.
 Leander (want de Min hem zelden liet verleegen)
 Bedagt vast by zig zelf hoe hy verkrygen zouw
 In 't heimelijk de vrugt van haar opregte trouw.
 Hy sprak dus: 'Om dit feest van Venus by te In de bron onleesbaar; Gevolgd is de lezing van
 de editie 1711. wonen,
 Kwam ik mijn zelve hier voor uw gezigt vertoonen.
 Leander ben ik, van Abidos straks 'Zo-even.' geland.

Zo dra mijn oog u zag, gevoelde 't hart een brand,
Die zonder wedermin het lichaam zal doen sterven,
Of zo het van uw tong geen troost en mag verwerven.
't Is wellust die aan u, Godin, maer denken mag: 'Die alleen maar aan u, Godin, kan denken.'
Gy bind de harten die gy aan ziet met een lach,
En steekt by and'ren uit, 'Steekt tegen andere af.' wie u ook komt te vooren,
Gelijk een witte roos in 't midden van den dooren,
En sleept, waar zig uw voet verandert van haar stee,
Mijn harte niet alleen, maar duizend harten mee.
Ik zal, krijg ik uw gonst, indien gy 't wilt gelooven,
Noit zeegevaar ontzien, maar 't woeste water klooven,
En altijd, moedig en uw 's schoonheids 'Van uw schoonheid.' nimmer moe,
My geeven 'Begeven.' na mijn wens na uwen tooren toe.
De liefde zal my door 't gevaer der zee geleiden.
Abydos is In de bron onleesbaar; Gevolgd is de lezing van de editie 1711. zoo ver van Sestos
niet gescheiden,
Als maar uw schoone hand my met een fakkel ligt,

Op dat geen duisternis verhind're mijn gezigt.
 Dat zal het baaken zijn daar ik my na zal stieren,
 Dat eene lichje zal ontsteeken duizend vieren
 Die zullen mijn gemoed doen scheem'ren van vermaak,
 Daar ik met al mijn ziel verlangende na haak.
 Terstond op dit verhaal scheen 't harte haar te breeken
 En hallef binnens monds begintze aldus te spreken:
 'Ga heene, ik minne u weer, en tegen dat gy keert, 'Als je terugkomt.'
 Zal mijne liefde met uw komste zijn vermeert.
 Ik zal een fakkelligt op mijne tooren zetten,
 Op dat geen donker u in 't zwemmen zal beletten.'
 Zy dan van weederzijde op deeze wijs te vreen, 'Tevreden zijnde.'
 Vervoege hy zig voort na sijne woonplaats heen
 En bleef tot weer de nagt haar donkere gordynen
 Voor Zee en Aarde schoof. Tog Maen en In de bron onleesbaar; Gevolgd is de lezing van de
 editie 1711. starren schijnen, 'Maen en sterren schijnen evenwel.'
 Die hy met zoo veel glans van boven schitt'ren zag,

Gelyk de goude Zon straalt op een held're dag.
 't Onrustig water sloop, en al de winden zweegen;
 De zee, schein 't, had een vloer van spiegelglas gekreegen,
 Gemarmert met de glans van Starren en van Maan.
 Leander, nu gereed om na sijn lief te gaan,
 Kon nauwlijks 't fakkelligt zien op de tooren steeken,
 Terwijl 'Omdat.' dat ligt te flauw by 't Maanligt door kost breeken. Het licht stak te flauw af
 bij het maanlicht.
 Hy word de flikkering nog eindelijk gewaar;
 Leid sijne kleeding af, niet vreezende 't gevaar;
 Zwemt op de ligjes aan, die van den tooren branden,
 Terwijl de minnebrand door 't water voert sijn handen.
 Hy riep: 'Ik zie het ligt, myn ligt is 't dat 'er blaekt!
 't Heeft op dien oever eerst my aan het hart geraakt
 En 't brand zo hevig onder 't zwemmen en het woelen
 Dat ik de kille kouw der Zee niet kan gevoelen.' In de bron onleesbaar; Gevolgd is de lezing
 van de editie 1711.
 Allengskens nadert hy met onvermoeiden vlijt.
 Hoe nader hy genaakt, hoe moediger hy stryd;
 Tot sy hem eind'lijk ziet, maar innerlijk Uiterlijk niet. bewoogen.

Hy reikt sijn handen uit na haar zieltrekkende oogen,
Zy treed hem te gemoed met d' eerste minnebrand
En vliegt hem om den hals wanneer hy trad aan land
En komt met lonkjes sijnen arbeid ruim betalen,
Wel waardig om van Goôn zelfs over zee te haalen. 'Om zelfs goden over de zee te brengen.'
Sy neemt een linne kleed, dat haar de voedster gaf,
En droogd het lichaam met haar poez'le handen af.
Sy strookt 'Streelt.' en zalfd het lijf dat anders had bezweeken;
Begint hem dus verliefte en vriend'lijk aan te spreken:
'Myn lieve Bruidegom, zo moede en afgemat,
Vertroost u met uw Bruid, mijn uitverkoren schat!
Kom gaan wy kamerwaart.' Hy brandde van verlangen
Om 'Naar.' zoo veel kusjes, als hy lonkjes had ontvangen
En trad vrymoedig voor, tot aan het ledekant,
Bezwangert met een gloed van zuivre minnebrand.
Daar ging de bruiloft aan. Een dauw van zoete lusjes
Besproeide Herôs mond, die troon der lieve kusjes.

Hier was geen zang, nog spel, nog huw'lijks toorts dan 't ligt
- Dat zelf de Starren tart - van haar volmaekt gezicht;
Nog geen Poëten die door minnelyke zangen
De bruilofs reyen na hun toonen doen verlangen.
De donk're nagt verstrekte een toorts voor 't huwelyk,
De stilte was voor 't oor het aengenaemst' muzyk.
Zy voelden beide een gloed van minnevlam genaeken.
Leander stond verbaest en bevende onder 't blaaken.
Die nooit gerepte Maegd kreeg blos op blos van schaemt,
Die haer de Minnaer door sijn brand hadde ingeaamd.
Sijn ziel had met sijn hart, was 't los geweest, gaen glippen,
Toen hy de Nektar zoog van haer koraale lippen. Een fraai beeld, gebaseerd op de gedachte dat
bij het kussen de zielen van de gelieven in elkaar overgaan.
Sijn spraek was kussen en haer antwoord was bereid, 'Bereidwillig.'
Terwylze op elk een kus wel tweemaal gaf bescheid. 'Antwoord gaf.' In de bron onleesbaar;
Gevolgd is de lezing van de editie 1711.
De minnegoodjes, die de lust in d' aad'ren voeden,
Vast juigten om deez' twee en om haer liefflyk woeden,

En riepen om de koets: De beddenkoets. 'Deez' Hero toont gewis
Dat sy de spiegel 'Het voorbeeld.' van de raed der schoonheid is.
Sy zweefden onder een om d' uiterste af te wagten
Dat my 't papier verbied, maer smelt in mijn gedagten.
De droeve duisternis toen blijde 'Verblijdde.' van geneugt,
De starren deelden zelfs in deeze bruilofs vreugd,
Tot dat 't gelukkige uur van wellust was verstreken,
Wanneer de dageraet kwam door de wolken breken,
En blonde Aurora haer verliefte gezig ontbloomt,
Als sy de blijde Zon op wekt uit Thetis schoot.
Terwijl de Goodjes met die vreugd ten hemel streeven,
Scheen 't ofze in hunne vlugt die Namelijk: de vreugd. met de wieken schreeven,
Daer op 't gevogelte aast, dat straks, 'Dadelijk.' als dol van min,
Een nieuwe lust en jeugd stort tot de waereld in.
En schoon het Venus is die 't hart in min doet branden,
Sy moest om deeze vreugd nog selver watertanden.
Nu zwom Leander weg, met d' aankomst van den dag,

Die nog wel hondertmaal Bron: hondermaal. Editie 1711: idem. Ik volg de lezing van de editie Leeuwarden. bedroeft te rugge zag.

Sy roept hem nog eens na en wenst zijn leet te lyen.

De droefheid was zoo groot als d' eerste maal 't verblijen.

Verkroppende haart smart, hield sy een bly gelaat,

En stak zig weder in haar voorige gewaad,

En scheen voor ieder een zoo zuiver als voor deezen.

Dus leefden zy een wijl, hoe wel met hoop en vreezen,

Vermaakende haar zelf in een verborgen lust,

Tot dat de winden, die vermoeyen van de rust,

Met hun slagreegenen, als dol en uitgebroken,

De zee beroeren, en in die 'In die zee.' ook hem bestooken

Die nooit, door trouwe min, de golven had ontzien,

Om hun verwoeden loop kloekmoedig 't hoeft te biên.

O liefde, gy ontziet, om na uw wens te landen,

Nog 't barnen van de zee, nog klip, nog dorre stranden;

Gy speelt behendig met het deftigste verstand,

En eer 't uw In de bron onleesbaar; Gevolgd is de lezing van de editie 1711. luimen kent, zet gy het in de brand,

Dat al de zinnen, door die hitte als aangeblaazen,

Het tedere gemoed te heviger doen raazen.
 Zelf Aard en Hemel mind, en niemand kent zigt vry,
 Voor sijne vryigheid raakt in die slaaverny. 'In plaats van zijn vryheid', enz.
 't Gedierte voelt die kragt, en kan zig niet bestieren.
 't Leeft alles door de Min. Narcis en Violieren
 Ontluiken op zijn komst. De Zonneblomme sterft
 Als sy het aangezigt der goude Zonne derft.
 Leander voelt dit meede, en prikkelende schigten
 Der liefde, dog hy wil eer sterreven als zwigten.
 De dood heeft egter het op hem nu toegeleid, 'De dood heeft het nu echter op hem voorzien.'
 Want als de winter had de zomer d' aard ontzeid,
 En 't onweer zig verhief, dat hemel hooge duinen,
 Door 't loeien van de wind, introkken hunne kruinen,
 Waar door het aardrijk scheen te barsten van een storm
 Die alles dreigde fors te rukken uit haar vorm,
 Wierd weêr d' onlukkige Leander aangedreeven
 Door liefde, en heeft zig niet ontzien In de bron onleesbaar; Gevolgd is de lezing van de editie
 1711. zijn jeudig 'Jeugdig.' leven,
 Ten trots van weer en wind, te stellen in gevaar;

En klaegde 't dus sijn lief - maer 't klagen viel hem zwaer - :
 'Wie zou gelooven dat Abidos my doet vreezen;
 Laet uw land zyn het myne, of myn land 't uwe wezen:
 Myn plaets behaegt aen u, als d' uwe aen my behaegt.
 Ag, waerom of 'Wat is de reden dat.' de wind myn trouwe min belaegt
 En komt de vlakke zee met zulk een storm beroeren
 Dat ik myn zelf niet kan by myn gedagten voeren?
 Gedagten wien geen storm nog wind kan tegenstaen,
 Hy bliez' er anders ligt al mee sijn kragt op aan. ?
 O Boreas, gedenk uwe eige minnevlaagen
 Wanneer 't Acteesche vuur u was om 't hart geslagen: Boreas werd verliefd op Oreithyia,
 dochter van Erechtheus, die de opvolger was van Actaeus, de eerste koning van Athene.
 Hoe zwaer, hoe bitter, hoe gevoelig was uw pijn,
 Als haare liefde u trof, en gij 'er af moest zijn! 'Haar niet kon krijgen' (want Erechtheus sloeg
 zijn aanzoeken af).
 Ik voel die selve smart. Bedaer, hou u te vreden,
 Of laet een zagter wind dit mael uw plaets bekleden,
 En my geleiden door het water heen by nagt.
 Gy hebt mijn leven en mijn sterven in uw magt.

Mijn leidstar wenkt my reets, toont u niet meer verbolgen!
Ik zal geen licht om hoog van Tirus stuurlui volgen,
Dat aan de killende as in uwe woonsteê barnt: ?
Ik hebbe een ander licht, een helderer gestarnt,
Dat my zoo menigmaal trok door 't gevaar van sterven.
Of moet mijn hoop altyd op wind en water zwerven?
Komt gy dan Koningin van Ciprus, Venus. op mijn beê
En stilt d' oploopenheid van Winden en van Zee!
Op u stel ik mijn hoop, O moeder van de Liefde,
Gy die in 't aldereerst dat jeudig hart doorgriefde:
Gy weet dat mijne trouw deez' straf niet heeft verdiend.
't Verlaat my alles, 'k heb nog weer nog wind te vriend.'
Dus klaagt hy, zugtende, met natbekte wangen,
Verzelt met groote vrees en hoopeloos verlangen.
Maar als hy 't fakkelligt weer van den tooren ziet,
Grypt hy een weinig moet in dit benaewwt verdriet
En schijnt sijn adem wat op dit gezigt te haalen.

‘Diana’, roept hij, ‘ag, leent my uw heldere stralen;
Gy hebt Endimion, Godin, wel eer bemind,
En weet hoe waare min de harten t’ saamen bind!’
Dus sukkelde hy voort. Het woeden van de baaren
Begaf zig hemelhoog. Toen reesen hem sijn haaren!
De schrik beving sijn hart, en d’ armen wierden loof, ‘Moe.’
En wie hy bad om hulp, ‘t bleef alles voor hem doof.
De toorts, daer nog sijn hoop alleen in was gelegen,
Ging uit door donder, wind en schrikkelijke regen,
Waar door het water hem ten neuze en monde inkwam
En bluste met een stort die groote minnevlam.
Dus wierd op eene tyd het licht van hoop en leeven
Te jammerlik gedooft. Had hy zig niet begeeven
In zulk een lijfsgevaar, zoo was hy buiten noot.
Of had de zee hem wederkeerende ‘Bij sijn terugkeer.’ gedoot,
Zo had hy In de bron onleesbaar; Gevolgd is de lezing van de editie 1711. nog ‘t vermaek eens
van sijn lief genooten.
Nu ligt sijn trouwe min helaas om ver gestooten,

Die erst zoo vierig in zijn jeudige oogen blonk,
En nu, ag, ag, met hem te deereelyk verdronk.
Og Hero, 'k treur met u! O droevigste aller vrouwen,
Gy sult uw Minnaar niet, gelyk gy waande, aanschouwen.
Want als Aurora rees uit Titans ledikant
En spreide een versche geur en glans op 't gantsche land,
Daar duizend verrewen de dunne wolken maalden 'Schilderden.'
Als of 'er regenen van gouwd op 't aardrijk daalden,
Verscheen de vlugge Faam, die vliegende bodin,
En snorde door de lugt met een verbaasde zin, 'Verbijsterd gemoed.'
En blies met naare toon in Heroos stille tooren
Een vrees met hoop vermengt, die indrong tot haar ooren.
De zee was toen goeds moeds, de winden ingetoomt;
Vrouw Hero, twijffelende in haar kamer ofze droomt
Of slaapt oft waakt, ziet om, zwaarmoedig moedig in de bron onleesbaar. Gevolgd is de lezing
van de editie 1711. van gedagten,
Niet weetende ofze dood of levend zouw verwagten
Haar trouwen Minnaar, daarze om uitzag t' aller stond.

Sy stoot weer 't venster op, en ziet met oog en mond
En met gedagten uit, na 't Oosten, dan na 't Westen,
Tot zy haaar Minnaar ziet, maar omgebragt ten lesten.
Sy staat als roereeloos, vermeestert van een smart
Die haar, terwijlze leeft, de dood al zend in 't hart.
Terstond begintze, als dol, de nagelen te hegten
In 't haar, en trekt en scheurt en plukt de gouwde vlegten,
En valt aan 't schreyen, zoo erbarmelik en naar
Dat strand en zee en lugt weêrgalmen van 't misbaar.
De winden scheenen om deez' droevige ongenugten,
Als oorzaak sijner dood, Bijstelling bij winden. van naberouw te zugten.
'Ag', roept sy, 't fakkelligt, gereikt met deeze hand,
Is d' oorzaak dat gy dus rampzalig zijt gestrand.
'k Heb onbedagtsaam, ag, al t' onbedagtsaam, 't leeven
Van u In de bron onleesbaar. Gevolgd is de lezing van de editie 1711. gewaagt. De schuld is
my alleen te geeven.
Ha, wreede dood, had gy mijn Vroedvrouw tog geweest

Of die van mijn beminde, D.w.z.: waren we bij onze geboorte gestorven. ik zou dan dus
 bedeest
 En troosteloos, helaas, zijn onheil niet beklagen!
 Nu moet ik al die ramp met my ten grave draagen.
 O droefheid, bitterer dan oit mijn blijdschap was!
 O dood, daer elk voor schrikt, nu komtge wel te pas!
 Waer heen, waer heen, mijn ziel, tot ongeval geschapen?
 Ag, hadde ik eeuwig tog mijn laetste slaep geslapen; D.w.z. : was ik maar niet wakker geworden.
 Of was Leander aen deeze oever noit geland,
 Zoo had nog wind nog Zee zig tegens hem gekant.
 Vlied, tranen, en verspreid mijn klagten door de baaren,
 Op dat den vreemdeling, als hy komt herwaars vaaren,
 Mag hooren door 't geruis Van zee en branding. een jammerlijk geweën,
 Dat hem ontroere en treffe, al was sijn hart van steen.
 Ik hadde een ander eind myn's levens te verhoopen:
 Nu zal 't mijn misdaad ook weer met de dood In de bron onleesbaar; ik volg de lezing van de
 editie Leeuwarden. bekoopen,
 Waer door 'k my zelve voor mijn lief onschuldig maak.

Ik vind' nu in de dood mijn aldergrootste smaak.
De liefde zal ons t' zaam op eene weg 'Op één weg.' geleiden:
Hy wil niet dat of dood of leeven ons sal scheiden.
Ik volge u moedig na. Dit troost mijn droeve min,
Dat ik door 't sneuvelen mijn lijden overwin.'
Dus spreekende, vliegt zy, mistroostig en bedooven
In brakke traanen, 'Tranen met tuiten huilend.' fluks ten tooren op na boven
En ziet wel driewerf neer na haaren Bruidegom,
Terwyl de bleeke dood haar aangesigt beklom:
Want 't buitenste gelaat kost 't binnenst' niet verswijgen. Haar uiterlijk kon niet verbergen wat
er in haar om ging.
Door deese ontsteltenis geraakt haar borst aan 't hijgen,
Haar handen slaatse weer verwoed in 't blonde haar.
Sy klom al hooger op, en sprak dus: 'Geen gevaar
Van dolle winden sal my immer tegenstreeven,
Dat ik In de bron onleesbaar. Gevolgd is de lezing van de editie 1711. myn leven niet de dood
sal over geeven.
Vaar wel, eensame plaats, vaar wel, o galeryen, Namelijk van de toren.

Getuigen van mijn vreugd, en myn verdrietig leijen,
 Vaert wel, laet op uw top een eeuwig teeken staen
 Van mijne min, tot dat de Waereld sal vergaen.
 Nu kostse naauwelijks een enkel woord meer spreken,
 Alleen vermogt een zugt haer lippen op te breeken
 En staemlend sprakse: 'Ik sterf.' Mit smeets' haer ruglings af
 En maekt den Hemel een verwelfsel van haer graf. Haar dode lichaam bleef in de open lucht
 liggen.
 Sy viel, gelijk een star, zoo 't schijnt, door het verschieten. Ze viel zoals een vallende ster lijkt
 te vallen.
 O baaren, die by daag moogt in uw schoot genieten
 De starren van den Nagt, Overdag verbergen de sterren zich in de zee. nu hebt gy in uw schoot
 Een star die 't aerdriek van haer schoonste ligt ontbloot;
 Nu heeft uw water het volmaekste beeld bedolven
 En haer een graf gemaekt van uw verwoede golven.
 Nu is de liefde weer, door alle wolken heen,
 Van waar zy d' eerstemael afdaalde hier beneên. Teruggekeerd naar de hemel. In de bron
 onleesbaar. Gevolgd is de lezing van de editie 1711.
 Wy zijn de liefde kwyt. Treurt bloemen, velden, boomen,
 Schud uwe hulsels af; treurt wateren en stroomen,

Loopt over, en besproeit de beemden met uw nat:
 Uw aller vader heeft in zijnen arm gevat
 Het alderedelst' paar dat d' aarde ooit heeft gedraagen!
 Treurt, winden, om de drift van uw verkeerde 'Verkeerd gerichte.' vlaagen:
 Heeft nu de dood by u haar agterstal gehaalt,
 Gy hebtse rijkelyk met deese twee betaalt. 'Als u achterstallige betalingen had bij de dood' (d.i. als u levens hebt gespaard).
 En gy, O tooren, lust en pronkprieeel die'r schoonen, 'Van die twee mooie mensen.'
 Behouwd een eeuwig eer, en sult de Waereld toonen
 Dat binnen uwe muur de liefde heeft gewoont
 Die zoo lang als gy staat uw kruinen 'Uw toppen' (De dichter heeft misschien het beeld voor ogen gehad van een toren met kantelen). houd gekroond.
 En gy, ontruste zee, doet uwe plassen breeken
 En laitse al d' aardkloot om, tot een weemoedig teeken,
 Verkondigen dit stuk, datzelfs de naneef ziet, 'Zodat zelfs de mens van de toekomst ziet.'
 Hoe dit rampsalig werk is in uw schoot geschied.
 Hoewel dit trouwe paar is uit uw kolk verreesen;
 En, om verheerelijkt na hunne dood te weesen,
 Zijne De constructie verandert. opgenomen in den Hemel, alwaarse aan
 Het blaauw gewelfsel voor heldere starren staan
 Die Adriadnes Kroon nog Perseus glans en wijken Die wijken voor Adriadnes kroon, noch voor Perseus' glans.
 Wyl zy van die tijdt af, tot heden toe doen blyken
 Dat zy de harten, vast verknogt door Cithereê, 'Venus.'
 Nog daeglijks met hun ligt weg wijsen over Bron: oever. Gevolgd is de lezing van de editie 1711. zee.
 De dank die 't minziek hart aen deese twee moet toonen,
 Is, op hun voorbeeld, min met waare deugd te kroonen.

Eynde

